

Fremsat den 1. november 2012 af justitsministeren (Morten Bødskov)

Forslag

til

Lov om ændring af retsplejeloven, lov om retsafgifter, designloven, varemærkeloven, markedsføringsloven og lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser

(Midlertidige afgørelser om forbud og påbud)

Justitsministeriet

§ 1

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1008 af 24. oktober 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, stk. 3, indsættes efter »borgerlige sager«: »og midlertidige afgørelser om forbud eller påbud efter kapitel 40«.
2. I § 15, stk. 2, indsættes før nr. 1 som nyt nummer:
»1) midlertidige afgørelser om forbud og påbud i det omfang, som følger af kapitel 40,«
Nr. 1-4 bliver herefter nr. 2-5.
3. I § 15, stk. 2, nr. 1 og 2, der bliver nr. 2 og 3, ændres »forbudssager« til: »midlertidige afgørelser om forbud eller påbud«.
4. § 16, stk. 6, ophæves, og i stedet indsættes:
»Stk. 6. Ved behandling af anmodninger om forbud og påbud efter kapitel 40 kan retten bestemme, at retten skal tiltrædes af 2 sagkyndige medlemmer, hvis fagkundskab skønnes at være af betydning for sagen. Stk. 5 finder tilsvarende anvendelse.«
5. I § 20, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:
»1. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved byrettens behandling af anmodninger om forbud eller påbud efter kapitel 40.«
6. I § 20, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:
»1. pkt. finder tilsvarende anvendelse under landsrettens behandling af kæresager om midlertidige afgørelser om for-

bud eller påbud, der er afgjort ved byretten eller Sø- og Handelsretten i 1. instans under medvirken af sagkyndige.«

7. Efter § 410 indsættes:

»Kapitel 40

Midlertidige afgørelser om forbud og påbud i en borgerlig sag

§ 411. Efter anmodning kan retten efter reglerne i dette kapitel ved et forbud eller påbud bestemme, at private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger.

Stk. 2. Hvis formålet med en anmodning efter stk. 1 er at opnå sikkerhed for fyldestgørelse af et pengekrav, skal anmodning herom indgives og behandles efter reglerne i kapitel 56 om arrest.

Stk. 3. Hvis formålet med en anmodning efter stk. 1 er at sikre bevis for en krænkelse af immaterialrettigheder mv., skal anmodning herom indgives og behandles efter reglerne om bevissikring i kapitel 57 a.

Stk. 4. Med hensyn til luftfartøjer, fremmede statskibe og skibsladninger, der tilhører fremmede stater, kan forbud og påbud kun anvendes efter reglerne herom i anden lovgivning.

§ 412. Anmodning om meddelelse af forbud eller påbud indgives til en ret, der har saglig kompetence efter § 224 eller § 225, stk. 1 og 2, og stedlig kompetence efter kapitel 22 til at behandle en sådan sag. § 225, stk. 3, og § 227 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Hvis tvisten om den rettighed, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet, skal afgøres ved voldgift eller en udenlandsk domstol, indgives anmodning om meddelelse

af forbud eller påbud til en ret, som ville have haft saglig og stedlig kompetence efter stk. 1.

§ 413. Forbud eller påbud kan meddeles, hvis den part, der anmoder om forbuddet eller påbuddet, godtgør eller sandsynliggør:

- 1) at parten har den ret, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet,
- 2) at modpartens adfærd nødvendiggør, at der meddeles forbud eller påbud, og
- 3) at partens mulighed for at opnå sin ret vil forspildes, hvis parten henvises til at afvente tvistens retlige afgørelse.

§ 414. Forbud eller påbud kan ikke meddeles, når det skønnes, at lovens almindelige regler om straf og erstatning og eventuelt en af modparten tilbudt sikkerhed yder parten tilstrækkeligt værn.

Stk. 2. Retten kan nægte at meddele forbud eller påbud, hvis det vil påføre modparten skade eller ulempe, der står i åbenbart misforhold til partens interesse i meddelelse af forbuddet eller påbuddet.

§ 415. Retten kan bestemme, at parten som betingelse for meddelelse af forbud eller påbud skal stille sikkerhed for den skade og ulempe, som kan påføres modparten ved forbuddet eller påbuddet.

Stk. 2. Retten bestemmer sikkerhedens art og størrelse.

Stk. 3. Har retten stillet krav om sikkerhed, meddeles forbud eller påbud først, når den forlangte sikkerhed er stillet. Retten giver parterne besked om tidspunktet for forbuddets eller påbuddets meddelelse, såfremt dette tidspunkt ikke allerede er oplyst i et retsmøde, jf. § 162.

Stk. 4. Parterne kan, når tvisten er opstået, aftale, at forbud og påbud kan meddeles uden sikkerhedsstillelse. I sager mellem erhvervsdrivende om forhold, der vedrører parternes erhverv, kan en sådan aftale også indgås, før tvisten er opstået. Med erhverv sidestilles offentlig virksomhed. Retten kan efter anmodning undtagelsesvis se bort fra en aftale som nævnt i 2. pkt., hvis hensynet til den ene part i særlig grad taler herfor.

§ 416. Anmodning om meddelelse af forbud eller påbud skal opfylde kravene i § 348. § 349 finder tilsvarende anvendelse.

§ 417. Anmodningen om meddelelse af forbud eller påbud behandles i et retsmøde, hvor den fornødne bevisførelse finder sted. Retten kan afskære en bevisførelse, som findes uforenelig med hensynet til forretningens fremme. § 344 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Retten fastsætter tid og sted for det i stk. 1 nævnte møde og giver meddelelse herom til den part, der har anmodet om forbuddet eller påbuddet.

Stk. 3. Retten underretter så vidt muligt modparten om tid og sted for mødet. Underretning kan ske ved tilsigelse, jf. stk. 4 og 5. Underretning kan dog undlades, hvis retten finder det ubetænkeligt at afholde mødet uden forudgående meddelelse til modparten, eller hvis det må antages, at for-

målet med forbuddet eller påbuddet vil forspildes, hvis modparten underrettes.

Stk. 4. Retten kan med et af denne fastsat varsel tilsige den, som anmodningen om forbud eller påbud retter sig imod, til mødet, såfremt dette foretages i den retskreds, hvor parten har bopæl eller opholdssted, eller hvorfra parten driver erhvervmæssig virksomhed, eller i en tilstødende retskreds. Afholdes mødet ved Sø- og Handelsrettens hovedtingsted, Københavns Byret, Retten på Frederiksberg, Retten i Glostrup eller Retten i Lyngby, kan parten tilsiges, såfremt denne har sådan tilknytning til en af disse retskredse. Det kan i tilsigelsen pålægges parten at møde personligt. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om varslet og om virkningerne af udeblivelse.

Stk. 5. Er den part, som anmodningen om forbud eller påbud retter sig imod, en forening, et selskab eller lignende, kan foreningens eller selskabets direktør eller forretningsfører eller i fornødent fald et medlem af bestyrelsen tilsiges efter stk. 4, hvis vedkommende har bopæl eller opholdssted i retskredsen eller en tilstødende retskreds, eller foreningen eller selskabet har hjemting i eller driver erhvervmæssig virksomhed fra en af disse retskredse. Stk. 4, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 418. Hvis den part, der har anmodet om forbuddet eller påbuddet, ikke møder, afvises anmodningen om forbud eller påbud.

Stk. 2. Hvis den part, som anmodningen om forbud eller påbud retter sig imod, ikke er til stede, kan anmodningen om forbud eller påbud imødekommes, hvis den er tilstrækkeligt begrundet i sagsfremstillingen og det i øvrigt fremkomme, og parten er lovligt tilsagt, eller underretning af parten er undladt i medfør af § 417, stk. 3, 3. pkt. Retten kan udsætte mødet, hvis retten finder det ønskeligt, at parten bør være til stede.

Stk. 3. § 365, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse under mødet.

§ 419. Retten kan udsætte sagen, hvis

- 1) et retsforhold, hvis fastsættelse vil få indflydelse på sagens udfald, er under behandling ved en ret eller en administrativ myndighed, eller
- 2) der foreligger andre særlige grunde.

§ 420. Tredjemand kan indtræde som part under behandlingen af anmodningen om forbud eller påbud for så vidt angår spørgsmålet, om forbuddet eller påbuddet vil stride imod den pågældendes ret. Indtrædelsen sker ved en erklæring herom til retten.

Stk. 2. Tredjemand, der har en retlig interesse i udfaldet af en sag, kan indtræde i sagen til støtte for en af parterne. § 252, stk. 2-4, finder tilsvarende anvendelse.

§ 421. Retten træffer afgørelse om betaling af de omkostninger, der er forbundet med afgørelsen om forbud eller påbud. Rettens afgørelse træffes i overensstemmelse med reglerne i kapitel 30. Hvis sag om den rettighed, der påstås krænket, allerede er anlagt ved en dansk domstol, kan retten henskyde afgørelsen til afgørelsen om sagsomkostninger i den verserende sag.

§ 422. Retten vejleder i fornødent omfang den, der ikke møder med advokat, om dennes retsstilling.

Stk. 2. Retten kan give en person, der opfylder de økonomiske betingelser efter § 325, fri proces, hvis den pågældende har behov for advokatbistand.

Stk. 3. Retten vejleder den, som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, om retsvirkningerne af afgørelsen, herunder at overtrædelse af forbuddet eller påbuddet kan medføre strafansvar, jf. § 430.

§ 423. Hvis retten meddeler forbud eller påbud, kan retten efter anmodning fra den part, der har anmodet om forbuddet eller påbuddet, samtidig træffe afgørelse om at beslaglægge rørligt gods, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet. Hvis retten finder, at spørgsmålet om beslaglæggelse bør behandles særskilt, kan retten henvise spørgsmålet til særskilt behandling ved fogedretten efter reglerne i kapitel 57.

Stk. 2. Det beslaglagte opbevares på partens bekostning af retten eller af den, retten bemyndiger hertil.

Stk. 3. Retten kan betinge beslaglæggelse af, at parten stiller sikkerhed for de i stk. 2 nævnte omkostninger. Beslaglæggelse kan endvidere betinges af, at en i medfør af § 415 fastsat sikkerhed forhøjes.

Stk. 4. Under behandlingen af en anmodning om beslaglæggelse finder § 491, stk. 3, § 494, stk. 2, § 495, stk. 2, § 497 og § 498 tilsvarende anvendelse.

§ 424. Bistand til opretholdelse eller gennemførelse af et meddelt forbud eller påbud ydes af fogedretten efter reglerne i kapitel 57.

§ 425. Hvis sag om den rettighed, der påstås krænket, ikke allerede er anlagt ved en dansk eller udenlandsk domstol eller indledt ved en voldgiftsret, skal den, der har anmodet om forbud eller påbud, inden to uger efter, at afgørelsen om at meddele forbud eller påbud er endelig, anlægge eller indlede sådan sag. Hvis sagen anlægges ved en dansk domstol, skal sagen anlægges ved den ret, der har behandlet anmodningen om forbud eller påbud i 1. instans eller ved Sø- og Handelsretten efter § 225, stk. 2, § 225, stk. 3, § 226 og § 227 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, når forbud eller påbud er afværget ved sikkerhedsstillelse.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 kan fraviges ved parternes aftale. En sådan aftale kan først indgås, når der er truffet endelig afgørelse om at meddele forbud eller påbud.

§ 426. Et forbud eller påbud gælder, indtil det ophæves efter stk. 2 eller 3 eller bortfalder efter stk. 4.

Stk. 2. Et forbud eller påbud kan ophæves helt eller delvist, hvis

- 1) betingelserne for rettens meddelelse af forbud eller påbud ikke længere er opfyldt,
- 2) den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet, utilbørligt forhaler sagen, eller
- 3) sag efter § 425 ikke anlægges eller indledes rettidigt, haves eller afvises.

Stk. 3. Et forbud eller påbud i en sag, hvor sagen om den rettighed, der påstås krænket, skal afgøres ved udenlandsk domstol eller ved voldgift, kan endvidere ophæves, når afgørelsen i sagen om den rettighed, der påstås krænket, er endelig.

Stk. 4. Et forbud eller påbud i en sag, hvor sagen om den rettighed, der påstås krænket, skal afgøres ved en dansk domstol, bortfalder, hvis forbuddet eller påbuddet ikke forinden er ophævet efter stk. 2, når der er afsagt dom i sagen om den rettighed, der påstås krænket, og anke ikke er iværksat inden ankefristens udløb, eller en rettidigt iværksat anke senere er frafaldet, eller andet er bestemt i dommen.

Stk. 5. Anmodning om ophævelse af et forbud eller påbud indgives skriftligt til den ret, der har behandlet anmodningen om forbud eller påbud i 1. instans.

Stk. 6. Forinden et forbud eller påbud ophæves, skal retten så vidt muligt give den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet, lejlighed til at udtale sig.

§ 427. Byrettens afgørelser om forbud og påbud, herunder en afgørelse om ophævelse af forbud eller påbud eller en selvstændig afgørelse om betaling af de omkostninger, der er forbundet med behandlingen af spørgsmålet, træffes ved kendelse, der kan kæres efter reglerne i kapitel 53. Kære har ikke opsættende virkning for afgørelsen om forbud eller påbud.

Stk. 2. Sø- og Handelsrettens afgørelser om forbud og påbud, herunder en afgørelse om ophævelse af forbud eller påbud eller en selvstændig afgørelse om betaling af de omkostninger, der er forbundet med behandlingen af spørgsmålet, træffes ved kendelse, der kan kæres til Østre Landsret. Kapitel 53 finder tilsvarende anvendelse. Kære har ikke opsættende virkning for afgørelsen om forbud og påbud.

§ 428. Den, som har opnået et forbud eller påbud på grundlag af en rettighed, som viser sig ikke at bestå, skal betale modparten erstatning for tab og godtgørelse for tort. Det samme gælder, når forbuddet eller påbuddet bortfalder eller ophæves på grund af efterfølgende omstændigheder, såfremt det må antages, at rettigheden ikke bestod.

Stk. 2. Viser rettighedshaverens ret sig alene at bestå i et mindre omfang, skal rettighedshaveren betale modparten erstatning for det tab, der følger af, at forbuddet eller påbuddet har haft for stor udstrækning.

Stk. 3. Er forbuddet eller påbuddet ulovligt af andre grunde, skal rettighedshaveren betale modparten erstatning for tab og godtgørelse for tort, såfremt rettighedshaveren burde have undladt at begære forbud eller påbud.

Stk. 4. Krav efter stk. 1-3 kan gøres gældende som modkrav under sagen, hvis denne allerede verserer ved en dansk domstol, eller under selvstændigt søgsmål. Selvstændigt søgsmål, der først kan anlægges, når forbuddet eller påbuddet er ophævet eller bortfaldet, jf. § 426, skal anlægges inden 3 måneder efter ophævelsen eller bortfaldet.

Stk. 5. Stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse, når et forbud eller påbud afværages ved sikkerhedsstillelse, jf. § 414, stk. 1.

Stk. 6. Ophæves et forbud eller påbud under kære, kan der ved afgørelsen i kæresagen tillægges modparten erstatning og godtgørelse efter stk. 1-3.

§ 429. Hvis sag om den rettighed, der påstås krænket, afgøres ved en dansk domstol, træffes der ved afgørelsen bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med beslaglagt rørligt gods, herunder gods, der er beslaglagt af fogedretten i medfør af kapitel 57. En sådan bestemmelse kan også træffes ved ophævelse af et forbud eller påbud i medfør af § 426 eller ved dommen i en i medfør af § 430 anlagt sag. Ved afgørelsen kan det beslaglagte tilbagegives den part, som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, udleveres til en rettighedshaver, eller det kan konfiskeres. Sker der konfiskation, kan det konfiskerede efter anmodning anvendes til dækning af erstatningskrav, der tilkommer den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet.

§ 430. Den, der forsætligt overtræder et forbud eller påbud, kan idømmes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder og i forbindelse hermed dømmes til at betale erstatning. Sag efter 1. pkt. anlægges af den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse over for den, der forsætligt yder den, som et forbud eller påbud retter sig imod, bistand til at overtræde forbuddet eller påbuddet.

Stk. 3. Spørgsmålet om idømmelse af straf eller erstatning kan udsættes, indtil sagen om den rettighed, der påstås krænket, er afgjort.«

8. § 587, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Fogedrettens ophævelse af en arrest kan ikke hindres fra at træde i virksomhed ved anvendelse af kære. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved rettens ophævelse af et forbud eller påbud.«

9. I § 587, stk. 4, 2. pkt., ændres »kapitel 57 nedlagt forbud« til: »kapitel 40 meddelt forbud eller påbud«.

10. § 587, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Under kære af et forbud eller påbud finder § 417, stk. 1, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.«

11. Kapitel 57 affattes således:

»Kapitel 57

Bistand til opretholdelse af forbud og påbud

§ 641. Er der meddelt forbud eller påbud efter kapitel 40, yder fogedretten efter anmodning den, der har opnået forbuddet eller påbuddet (rekvirenten), bistand til opretholdelse af forbuddet eller påbuddet, herunder ved at hindre, at forbuddet overtrædes, eller ved at sikre at påbuddet efterkommes, eller ved at tilintetgøre, hvad der er foretaget i strid med forbuddet eller påbuddet.

Stk. 2. Fogedretten kan beslaglægge rørligt gods, såfremt det anvendes eller har været anvendt ved overtrædelse af forbuddet eller påbuddet, eller såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til sådant formål.

Stk. 3. Det beslaglagte opbevares på rekvirentens bekostning af fogedretten eller af den, fogedretten bemyndiger her til.

Stk. 4. Fogedretten kan betinge beslaglæggelse af, at rekvirenten stiller sikkerhed for de i stk. 3 nævnte omkostninger. Beslaglæggelse kan endvidere betinges af, at en sikkerhed, som retten har fastsat i medfør af § 415, forhøjes.

Stk. 5. Foretager fogedretten beslaglæggelse, skal fogedretten underrette den ret, som har meddelt forbuddet eller påbuddet, om afgørelsen.

§ 642. Anmodning om bistand eller beslaglæggelse efter § 641 indgives til fogedretten i den retskreds, hvor der efter § 487 er værneting, eller til fogedretten ved den byret, der har meddelt forbuddet eller påbuddet. Anmodningen skal vedlægges udskrift af kendelsen om forbud eller påbud.

Stk. 2. Med hensyn til sagens behandling finder § 248, § 344, § 348, § 349, § 360, stk. 3, § 491, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, § 492, stk. 1, § 493, stk. 1 og 2, § 494, stk. 1, 2 og 4, § 495, stk. 1, 1. pkt., stk. 2 og 3, §§ 497-500, § 502, stk. 1, nr. 2 og 3, og § 506 tilsvarende anvendelse. Under behandlingen af en anmodning om bistand til sikring af opretholdelsen af et påbud finder endvidere reglerne i kapitel 48 tilsvarende anvendelse.

§ 643. Fogedretten træffer afgørelse om betaling af de omkostninger, der har været forbundet med fogedrettens behandling af sagen. Reglerne i kapitel 30 finder tilsvarende anvendelse. Hvis sag om den rettighed, der påstås krænket, allerede er anlagt ved en dansk domstol, kan fogedretten henskyde afgørelsen til afgørelsen om sagsomkostninger i den verserende sag.

§ 644. Fogedrettens afgørelser, der træffes ved kendelse, kan kæres efter reglerne i kapitel 53. Kære har ikke opsættende virkning.«

§ 2

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 8. september 2006, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 487 af 12. juni 2009 og § 3 i lov nr. 1266 af 16. december 2009 og senest ved § 3 i lov nr. 325 af 11. april 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, stk. 1, nr. 9, udgår »og forbud«.

2. Overskriften til afsnit II affattes således:

»Afsnit II

Afgifter for midlertidige afgørelser om forbud og påbud, foged- og auktionsforretninger«

3. Overskriften til kapitel 3 affattes således:

»Kapitel 3

Midlertidige afgørelser om forbud eller påbud og fogedforretninger«

4. I § 17, stk. 1, nr. 3, og § 17 a, stk. 2, 3. pkt., ændres »nedlæggelse« til: »meddelelse«.
5. I § 17, stk. 1, nr. 3, og § 17 a, stk. 2, 3. pkt., indsættes efter »forbud«: »eller påbud«.
6. I § 17 a, stk. 4, indsættes efter »Afgiftspligten bortfalder, hvis«: »retsafdelingen eller«.
7. I § 18, stk. 1, 1. pkt., og § 18, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »når der første gang over for«: »retsafdelingen eller«.
8. I § 19, 1. pkt., ændres »fogedret eller fogedretten« til: »retsafdeling eller fogedret eller retsafdelingen eller fogedretten«.

Erhvervs- og Vækstministeriet

§ 3

I designloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 102 af 24. januar 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 43, stk. 1, affattes således:
»Midlertidige afgørelser om forbud eller påbud i henhold til EF-designforordningen meddeles af byretten eller Sø- og Handelsretten, jf. retsplejelovens kapitel 40.«
2. I § 43, stk. 2 og 3, ændres »Forbud« til: »Midlertidige afgørelser om forbud eller påbud«, og »nedlægges« ændres til: »meddeles«.
3. I § 43, stk. 3, ændres »forbuddet« til: »den midlertidige afgørelse«.
4. I § 43, stk. 4, indsættes efter »kapitel«: »40 og«.
5. I § 43, stk. 5, ændres »stk. 2 og 3« til: »stk. 1-3«.

§ 4

I varemærkeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 109 af 24. januar 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 43 b, stk. 1, § 43 c, stk. 1, og § 43 d ændres »Forbud« til: »Midlertidige afgørelser om forbud eller påbud«, og »nedlægges« ændres til: »meddeles«.

2. I § 43 b, stk. 1, ændres »fogedretten« til: »byretten eller Sø- og Handelsretten«.

3. I § 43 b, stk. 2, og § 43 c, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »kap.«: »40 og«.

4. I § 43 c, stk. 3, 2. pkt., ændres »§ 645« til: »§ 641«.

5. I § 43 d ændres »forbuddet« til: »den midlertidige afgørelse«.

§ 5

I markedsføringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 20. januar 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 29, stk. 1, 3. pkt., ændres »§ 642, nr. 2, § 643, § 645, stk. 1-3, og § 651« til: »§ 413, nr. 2, § 414, § 430 og § 641, stk. 1-3 og 5,«, og »§ 648, stk. 2« ændres til: »§ 422, stk. 3«.

§ 6

I lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, jf. lov nr. 1257 af 20. december 2000, foretages følgende ændring:

1. I § 3, stk. 2, ændres »fogedretten« til: »byretten eller Sø- og Handelsretten«, »nedlægge forbud« ændres til: »meddele forbud eller påbud«, og »57« ændres til: »40«.

Ikrafttræden m.v.

§ 7

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Stk. 2. Loven finder anvendelse i forhold til anmodninger om forbud og påbud, der indgives til retten efter lovens ikrafttræden.

§ 8

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. §§ 3, 4 og 6 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets udformning

- 2.1. Procesordningen
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.1.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.2. Forbud og påbud (anvendelsesområde)
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.2.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.3. Rettigheder, der kan håndhæves ved forbud eller påbud
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.3.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.4. Betingelserne for at meddele forbud eller påbud
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.4.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.5. Værneting mv.
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.5.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.6. Sagens behandling
 - 2.6.1. Gældende ret
 - 2.6.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.6.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.7. Beslaglæggelse og bistand til opretholdelse af et forbud eller påbud
 - 2.7.1. Gældende ret
 - 2.7.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.7.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.8. Overtrædelse af et forbud eller påbud
 - 2.8.1. Gældende ret
 - 2.8.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.8.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.9. Den efterfølgende retssag (justifikationssagen)
 - 2.9.1. Gældende ret
 - 2.9.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.9.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.10. Bortfald eller ophævelse af et forbud eller påbud
 - 2.10.1. Gældende ret
 - 2.10.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.10.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.11. Inhabilitet
 - 2.11.1. Gældende ret
 - 2.11.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.11.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.12. Ansvar ved ulovligt nedlagt forbud
 - 2.12.1. Gældende ret

- 2.12.2. Retsplejerådets overvejelser
- 2.12.3. Justitsministeriets overvejelser
- 2.13. Appelmuligheder
 - 2.13.1. Gældende ret
 - 2.13.2. Retsplejerådets overvejelser
 - 2.13.3. Justitsministeriets overvejelser
- 3. **Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige**
- 4. **Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.**
- 5. **Administrative konsekvenser for borgerne**
- 6. **Miljømæssige konsekvenser**
- 7. **Forholdet til EU-retten**
- 8. **Hørte myndigheder mv.**
- 9. **Sammenfattende skema**

1. Indledning

Reglerne om fogedforbud findes i retsplejelovens kapitel 57 (§§ 641-652).

Reglerne har til formål at beskytte mod krænkelse af rettigheder og giver mulighed for, at rekvirenten (dvs. den der begærer retsmidlet anvendt), hurtigere end det sædvanligvis kan lade sig gøre ved en almindelig retssag, kan opnå et judicielt forbud mod, at bestemte fysiske og juridiske personer foretager visse handlinger, som strider mod rekvirentens ret. Forbudsinstutttets særlige formål er således at give rekvirenten en hurtig hjælp mod aktuelle eller truende retskrænkelser.

Formålet med lovforslaget er at modernisere og styrke fogedforbudsinstutttet, navnlig med henblik på at indrette procesordningen således, at den afspejler forbudssagernes stigende kompleksitet.

Lovforslaget indebærer i vid udstrækning en videreførelse af de gældende regler om fogedforbud med følgende væsentlige forslag til ændringer:

- Det foreslås at overføre den saglige kompetence til at nedlægge forbud fra fogedafdelingen til retsafdelingen.
- Det foreslås at udvide Sø- og Handelsrettens kompetence til at nedlægge forbud svarende til den kompetence, som Sø- og Handelsretten har til at behandle de sagstyper, der er nævnt i retsplejelovens § 225 og § 227.
- Det foreslås at udvide adgangen til at foranstalte midlertidige afgørelser, så retten ved forbud eller påbud skal kunne bestemme, at en part midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger.
- Det foreslås, at der skal være mulighed for at undergive en sag om forbud mv. kollegial behandling, ligesom retten skal kunne træffe afgørelse om, at retten tiltrædes af sagkyndige retsmedlemmer.
- Det foreslås, at der ikke længere skal anlægges justificationssag.

Lovforslaget bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1530/2012 om reform af den civile retspleje VII (Midlertidige afgørelser om forbud og påbud) (herefter betænkningen)

og er i det væsentligste udformet i overensstemmelse med rådets lovudkast.

2. Lovforslagets udformning

2.1. Procesordningen

2.1.1. Gældende ret

Som udgangspunkt nedlægges forbud ved fogedretten, jf. retsplejelovens § 641, stk. 1. Forbudssager om EF-varemærker, jf. varemærkelovens §§ 43 c og 43 d, og forbudssager om EF-design, jf. designlovens § 43, behandles dog af Sø- og Handelsretten, jf. retsplejelovens § 15, stk. 2, nr. 1 og 2.

Fogedrettens afgørelser kan kæres til landsretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 53, jf. retsplejelovens § 650, 1. pkt. Sø- og Handelsrettens afgørelser i forbudssager kæres til Østre Landsret, jf. varemærkelovens § 43 c, stk. 2, og designlovens § 43, stk. 5.

2.1.2. Retsplejerådets overvejelser

2.1.2.1. Det har flere gange været overvejet at flytte kompetencen til at behandle forbudssager fra rettens afdeling for behandling af fogedsager (fogedretten) til rettens afdeling for behandling af borgerlige retssager (retsafdelingen), jf. bl.a. civilprocesudkastet fra 1899 og Retsplejerådets betænkning nr. 1107/1987 om arrest og forbud.

Som argumenter *for* en sådan ændring har det navnlig været anført, at kravet om, at rekvirenten (dvs. den der begærer retsmidlet anvendt) skal godtgøre eller sandsynliggøre sin ret allerede i forbindelse med forbuddets nedlæggelse, kan medføre en bevisførelse, der ligger udover, hvad fogedretten er indrettet på at behandle. Sagsbehandlingen vil nærme sig procesformen i en almindelig civil sag, og retsafdelingen vil også i almindelighed have større erfaring med hensyn til bevisbedømmelsen i udviklede sager. Endelig er det blevet anført, at behandlingen af justificationssagen vil blive forenklet meget, da afgørelsen i denne sag ofte træffes på samme grundlag som forbudssagen, og hvis dette sker i praksis, vil processtoffet således kun skulle præsenteres én gang.

Som argumenter *imod* at overføre kompetencen til at nedlægge forbud fra fogedretten til retsafdelingen er det blevet anført, at en sådan ændring vil indebære en betydelig risiko for, at forbuddet ikke kan nedlægges hurtigt nok til at yde rekvirenten et effektivt værn, idet retsafdelingen ofte ikke har samme muligheder som fogedretten for en hurtig berømmelse af sagerne. Der er endvidere blevet peget på, at det i forbindelse med den efterfølgende håndhævelse af et forbud, som også varetages af fogedretten, kan være en fordel, at fogedretten i forvejen har kendskab til sagen. Som en yderligere fordel ved at lade kompetencen til at nedlægge forbud forblive i fogedretten kan endvidere nævnes, at fogedretten også har kompetencen for så vidt angår sager om bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder mv., og at forbuds- og bevissikrings-sager i praksis ofte foretages under ét.

Det er Retsplejerådets opfattelse, at de argumenter, der er nævnt *for* at overføre kompetencen til at nedlægge forbud fra fogedretten til retsafdelingen, i det væsentlige fortsat gør sig gældende. De nævnte betænkeligheder *imod* en sådan ændring må samtidig antages at være reduceret med etableringen af de større byretter som led i domstolsreformen. Ved de nye, større byretter vil det således i vidt omfang være muligt at tilrettelægge arbejdet således, at sagerne – på samme måde som i fogedretten – vil kunne berammes og behandles hurtigt. Også SØ- og Handelsretten er af en sådan størrelse, at det bør være muligt at sikre, at forbudssager vil kunne berammes og behandles hurtigt, hvis man finder anledning til at overføre (en del af) sagerne til denne ret.

Retsplejerådet er endvidere enig i, at sagsbehandlingen i mange forbudssager vil nærme sig procesformen i en almindelig civil sag, og at retsafdelingens jurister, herunder især dommerne, har større erfaring med hensyn til bevisbedømmelsen i indviklede sager, end det er typisk for fogedrettens jurister, der som altovervejende hovedregel vil være dommerfuldmægtige og andre ikke udnævnte dommere. Selv om retsafdelingens jurister ikke alle er dommere, og selv om dommere også kan beklæde fogedretten, er Retsplejerådet herefter enig i, at kompetencen til at nedlægge forbud i byretterne bør overføres fra fogedretten til retsafdelingen. Retsplejerådet understreger, at det vil være vedkommende retspræsident, der fordeler sagerne mellem embedets jurister, og at der fortsat vil være forbudssager, som fuldt forsvarligt vil kunne behandles af andre jurister end udnævnte dommere.

2.1.2.2. Retsplejerådet har i øvrigt overvejet, om der ville være anledning til helt at ophæve den terminologiske sontring mellem byretternes fogedafdelinger og retsafdelinger og i stedet blot tale om, at sagerne skal behandles af byretterne, der så selv må placere sagsbehandlingen i den afdeling eller enhed, hvor det er mest hensigtsmæssigt. Meget kunne tale herfor, også fordi det i vidt omfang er de samme jurister, der træffer afgørelser i de forskellige afdelinger. På den anden side vil en sådan ændring kræve omfattende omskrivninger af retsplejeloven og ændringer af retsplejelovens systematik, der bygger på en opdeling i afsnit af de forskellige typer af sager. Retsplejerådet afstår derfor i al fald for

tiden fra at foreslå en sådan ophævelse af sontringen mellem retsafdelinger og fogedretter.

2.1.2.3. Retsplejerådet bemærker endvidere, at der fra flere sider er rejst et alternativt forslag om, at alle fogedforbudssager behandles ved én fogedret. Endvidere er der stillet forslag om, at flere sager om forbud, f.eks. alle sager om patenter, behandles i SØ- og Handelsretten.

Der er efter Retsplejerådets opfattelse ikke grundlag for at overveje at samle alle forbudssagerne ved en bestemt byret, da forudsætningen for forslaget i det væsentlige bortfalder med Retsplejerådets forslag om at overføre behandlingen af forbudssager i byretterne fra fogedafdelingen til retsafdelingen, og idet forslaget i øvrigt også ville være i strid med hele tanken bag domstolsreformens etablering af større byretter.

Retsplejerådet ser derimod positivt på forslaget om at udvide SØ- og Handelsrettens (retsafdelings) kompetence til at behandle forbudssager.

2.1.2.4. En overførsel af kompetencen til at nedlægge forbud fra fogedretten til retsafdelingen rejser en række spørgsmål i relation til de nærmere regler for behandlingen af forbudssager mv.

Retsplejerådet har således bl.a. overvejet, om den saglige kompetence til at behandle forbudssager i 1. instans i alle tilfælde bør være hos byretten, eller om en forbudssag f.eks. i stedet bør behandles af den ret, der i øvrigt har den saglige kompetence til at behandle hovedsagen (dvs. sagen vedrørende de materielle spørgsmål). Dette spørgsmål har navnlig betydning i de tilfælde, hvor byretten efter retsplejelovens § 225, stk. 3, § 226 eller § 227 kan henvise sagen til behandling i 1. instans ved landsretten eller SØ- og Handelsretten, f.eks. fordi en sag er af principiel karakter. Det har endvidere betydning i de tilfælde, hvor SØ- og Handelsretten har umiddelbar kompetence til at behandle hovedsagen, jf. retsplejelovens § 225. Spørgsmålet har også betydning, hvis hovedsagen er under anke.

Visse forbudssager behandles allerede efter gældende ret af SØ- og Handelsretten med kæreadgang til Østre Landsret. Det gælder som nævnt ovenfor under pkt. 2.1.1 sager om forbud vedrørende EF-varemærker og EF-design, når forbuddet skal have virkning på enhver medlemsstats område, jf. varemærkelovens § 43 c, stk. 1 og 2, og designlovens § 43, stk. 2, 3 og 5. SØ- og Handelsrettens afgørelser i andre sager (bortset fra skiftesager) indbringes derimod – eventuelt med Procesbevillingsnævnets tilladelse – for Højesteret.

Hvis den saglige kompetence til at behandle forbudssager i 1. instans placeres hos den ret, der i øvrigt har den saglige kompetence til at behandle hovedsagen, ville man ifølge Retsplejerådet opnå den umiddelbare fordel, at sagen som helhed blev samlet på ét ”spor”. Ordningen vil imidlertid umiddelbart føre til uens appeladgang, som vil afhænge af, om forbudssagen behandles i byretten, SØ- og Handelsretten, landsretten (hvis hovedsagen er henvist til landsretsbe-

handling, eller hvis spørgsmålet om forbud først opstår i forbindelse med behandlingen af en ankesag) eller eventuelt i Højesteret.

Retsplejerådet finder det afgørende, at afgørelser om forbud, der ofte vil kunne have meget stor og indgribende betydning for sagens parter, skal kunne prøves i to instanser uden den begrænsning, der ligger i kravet om, at Procesbevillingsnævnet skal tillade kære, fordi man finder, at kæren vedrører spørgsmål af principiel karakter, jf. retsplejelovens § 392, stk. 2.

På den baggrund foreslår Retsplejerådet, at forbudssager mv. som udgangspunkt behandles i byretten i 1. instans.

2.1.2.5. Med henblik på at imødekomme ønsket om fagligt specialiseret behandling af visse forbudssager foreslår Retsplejerådet imidlertid, at Sø- og Handelsrettens kompetence til at behandle forbudssager udvides svarende til den kompetence, som retten har til at behandle de sagstyper, der er nævnt i retsplejelovens § 225 og § 227. For at sikre en mere udbredt mulighed for prøvelse i to instanser, forudsætter dette forslag dog, at også kære af de forbudssager, som Sø- og Handelsretten kan behandle efter de foreslåede nye regler, skal ske til landsretten på samme måde, som det allerede gælder for de ovenfor nævnte sager om forbud vedrørende EF-varemærker og EF-design.

2.1.2.6. Retsplejerådet har endvidere overvejet, om der – ligesom efter gældende ret – fortsat skal kunne anmodes om nedlæggelse af forbud mv. ”særskilt”, dvs. uanset om hovedsagen er anlagt eller ej, eller om en anmodning om forbud skal forudsætte, at hovedsagen er anlagt eller anlægges samtidig, således at spørgsmålet om nedlæggelse af forbud behandles som en del af denne sag.

Hvis nedlæggelse af forbud alene skal kunne ske i allerede anlagte sager, vil dette indebære en begrænsning i muligheden for at anvende forbudsinstituttet i forhold til gældende ret. Da en sådan begrænsning hverken synes nødvendig eller hensigtsmæssig, foreslås det, at forbudsinstituttet fortsat skal kunne anvendes uafhængigt af, om hovedsagen er anlagt eller ej.

2.1.2.7. Det kan herefter overvejes, om der skal indføres adgang til, at retten som led i en verserende retssag (hovedsagen) kan træffe en midlertidig afgørelse om at nedlægge forbud mv., således at det ikke er nødvendigt at indbringe en selvstændig sag om forbudsspørgsmålet. Procesbesparende hensyn kan tale for, at der gives mulighed for dette, men ordningen vil imidlertid umiddelbart føre til den ovenfor omtalte uens appelbehandling, hvis sagen behandles i Sø- og Handelsretten eller er under anke. I begge situationer vil kære efter gældende ret skulle ske til Højesteret og kræve Procesbevillingsnævnets tilladelse. Holder man fast i ønsket om, at forbudsafgørelser skal kunne prøves i to instanser uden den begrænsning, der ligger i kravet om, at Procesbevillingsnævnet skal tillade kære, må det derfor særskilt overvejes, om fordelene ved en ordning, hvorefter retten som led

i en verserende retssag kan træffe en midlertidig afgørelse om forbud mv., kan begrunde, at den midlertidige afgørelse om forbud mv. også i sådanne tilfælde – hvis der er tale om en midlertidig afgørelse truffet af Sø- og Handelsretten som led i hovedsagens behandling – skal kunne kæres til landsret, mens rettens endelige afgørelse i samme sag i givet fald skal prøves for Højesteret. Er der tale om en ankesag i landsretten, vil en prøvelse i to instanser af afgørelsen om forbud mv. uden tilladelse af Procesbevillingsnævnet kræve, at der etableres en helt særlig ordning f.eks. gående ud på, at der i disse sager vil være fri kæreangang til Højesteret, eller at Højesteret selv kan admittere et kæremål.

Det er på den baggrund Retsplejerådets opfattelse, at det ikke vil være hensigtsmæssigt med en særlig ordning, hvorefter retten som led i en verserende retssag skal kunne træffe en midlertidig afgørelse om forbud mv.

2.1.2.8. Der kan dog forekomme situationer, hvor det kan være hensigtsmæssigt at behandle hele eller dele af en sag om forbud og påbud samtidig med en retssag om den pågældende rettighed. Retsplejerådets forslag er ikke til hinder for dette, idet det følger af retsplejelovens § 254, at retten kan bestemme, at flere sager – og dette forudsættes også at gælde en hovedsag og en sag om forbud mv. – skal forhandles i forbindelse med hinanden. Retsplejerådet bemærker i den forbindelse, at uanset valg af behandlingsform må det foreløbige retsmiddel ikke miste sin hastende karakter.

2.1.2.9. Retsplejerådet har i øvrigt overvejet, om procesordningen også burde ændres for så vidt angår sager om arrest og bevissikring, således at kompetencen til at behandle sådanne sager ligeledes blev flyttet fra fogedetten til retsafdelingen. Retsplejerådet finder imidlertid ikke grundlag for at foreslå en sådan ændring i procesordningen.

Retsplejerådet er opmærksomt på, at det efter gældende praksis ofte forekommer, at der samtidigt anmodes både om foretagelse af bevissikring og nedlæggelse af forbud. Selv om kompetencen til at anvende de nævnte retsmidler efter Retsplejerådets forslag ikke fremover vil være samlet i fogedretten, vil der dog ikke være noget til hinder for, at sådanne anmodninger også fremover vil kunne behandles i samme møde. Hvis forbudssagen bliver behandlet i byretten, vil den pågældende dommer i så fald blot skulle varetage flere funktioner, idet den pågældende vil skulle optræde som foged (fogeddommer) i relation til anmodningen om bevissikring og som dommer i retsafdelingen i relation til anmodningen om meddelelse af forbud eller påbud. Det bør i givet fald påhvile den pågældende (by)ret at sørge for, at retten beklædes af en person, der er tilstrækkeligt kompetent til at behandle den eller de omhandlede anmodninger. Hvis forbudssagen bliver behandlet i Sø- og Handelsretten, må der ske en koordinering med vedkommende fogedret, hvis det vil være hensigtsmæssigt, at der samtidig med Sø- og Handelsrettens behandling af forbudssagen ønskes foretaget en bevissikring.

2.1.2.10. Efter Retsplejerådets opfattelse må bestemmelsen i retsplejelovens § 12, stk. 3, om kollegial behandling i byretten (som finder tilsvarende anvendelse i sager ved SØ- og Handelsretten, jf. retsplejelovens § 16, stk. 1), antages alene at omfatte egentlige hovedsager og ikke "selvstændige" sager om forbud eller påbud.

Spørgsmålet er herefter, om der bør indføres adgang til at undergive forbuds- og påbudssager kollegial behandling.

Efter Retsplejerådets opfattelse bør der kunne ske kollegial behandling i de tilfælde, hvor der verserer en hovedsag, som er undergivet kollegial behandling, og hvor retten finder, at det kan være hensigtsmæssigt at forhandle den verserende retssag sammen med forbuds- eller påbudssagen, jf. reglen i retsplejelovens § 254, stk. 1, om rettens adgang til at forhandle sager i forbindelse med hinanden.

Herudover bør det også i særlige tilfælde være muligt at undergive en forbuds- eller påbudssag kollegial behandling, således at retsplejelovens § 12, stk. 3 og 4, og § 16, stk. 1, også skal omfatte sager om forbud eller påbud.

2.1.2.11. Retsplejerådet har endvidere overvejet, i hvilket omfang der bør kunne deltage sagkyndige retsmedlemmer i behandlingen af spørgsmålet om meddelelse af forbud eller påbud.

I borgerlige sager ved SØ- og Handelsretten tiltrædes retten under hovedforhandlingen af to (i særlige tilfælde fire) sagkyndige medlemmer, jf. retsplejelovens § 16, stk. 3, 1. pkt., og stk. 5. Retten kan endvidere tilkalde de sagkyndige medlemmer til retsmøder uden for hovedforhandlingen, når den finder særlig anledning hertil, herunder navnlig i tilfælde af afhøring af parter eller vidner, afhjemling af syn og skøn eller afsigelse af kendelse om et omtvistet punkt, jf. retsplejelovens § 16, stk. 3, 2. pkt.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 20, stk. 1, at retten i borgerlige sager i 1. instans, der behandles ved byretten eller landsretten, kan bestemme, at retten under hovedforhandlingen skal tiltrædes af to sagkyndige medlemmer, hvis fagkundskab skønnes at være af betydning for sagen. Når der er truffet bestemmelse om medvirken af sagkyndige, kan retten tilkalde de sagkyndige til retsmøder uden for hovedforhandlingen, når den finder særlig anledning hertil, herunder navnlig i tilfælde af afhøring af parter eller vidner, afhjemling af syn og skøn eller afsigelse af kendelse om et omtvistet punkt, jf. retsplejelovens § 20, stk. 4.

De nævnte regler omhandler alene tilfælde, hvor der er anlagt en hovedsag. Disse regler finder efter Retsplejerådets opfattelse ikke umiddelbart anvendelse på forbuds- og påbudssagerne, som udgør en særlig sagstype (et foreløbigt retsmiddel). Særligt for så vidt angår de gældende regler om SØ- og Handelsrettens behandling af sager om nedlæggelse af forbud vedrørende EF-varemærker eller EF-design, fremgår dette udtrykkeligt af retsplejelovens § 16, stk. 6.

Spørgsmålet er herefter, om der bør kunne deltage sagkyndige retsmedlemmer ved behandlingen af (selvstændige) forbudssager. Det er umiddelbart Retsplejerådets vurdering, at dette ikke vil være nødvendigt i en lang række forbudssager. En sådan ordning vil imidlertid kunne have sine fordele i sager, hvor udfaldet i væsentlig grad beror på en særlig sagkyndig vurdering. Endvidere kan en sådan ordning være af betydning i de situationer, hvor der er en verserende sag, der behandles under medvirken af sagkyndige retsmedlemmer, og hvor det kan være hensigtsmæssigt at behandle forbudssagen sammen med den verserende sag, jf. retsplejelovens § 254.

Retsplejerådet foreslår på den baggrund, at retsplejelovens almindelige regler i § 16 og § 20, om fakultativ brug af sagkyndige retsmedlemmer, også skal omfatte sager om forbud og påbud, således at retten også i disse sager kan træffe afgørelse om, at der skal medvirke sagkyndige retsmedlemmer. Forslaget indebærer, at bestemmelsen i retsplejelovens § 16, stk. 6, hvorefter sager om forbud vedrørende EF-varemærker eller EF-design behandles uden medvirken af sagkyndige medlemmer, skal ophæves.

Det bemærkes i den forbindelse, at afgørelsen af, hvorvidt sagkyndige retsmedlemmer skal deltage i 1. instansbehandlingen af en forbudssag bør være styrende for, om der kan deltage sagkyndige retsmedlemmer i forbindelse med en eventuel kærebehandling af sagen ved landsretten, sml. retsplejelovens § 20, stk. 2.

Der henvises til betænkningen side 55-63 og 69-72.

2.1.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

Justitsministeriet er således enig med Retsplejerådet i, at reglerne om forbud (og efter forslaget også påbud) flyttes fra tredje bog, femte afsnit, som omhandler fogedrettens kompetence til at foranstalte foreløbige retsmidler. Justitsministeriet foreslår, at reglerne indsættes i et nyt kapitel (kapitel 40) i retsplejelovens tredje bog, andet afsnit, som omhandler rettergangsmåden i den borgerlige retspleje. Herved bliver reglerne om midlertidige afgørelser om forbud og påbud samlet med øvrige kapitler om rettergangsmåden på særømråder, der behandles af retsafdelingen.

Justitsministeriet har endvidere i lyset af hørings svarene over betænkning nr. 1530/2012 fundet anledning til at præcisere i bemærkningerne til den foreslåede § 412, at SØ- og Handelsretten er en landsdækkende ret, som i medfør af retsplejelovens § 17, stk. 4 og 5, kan sættes uden for hovedtingstedet i København, og at dette formentlig ofte vil være hensigtsmæssigt i sager om forbud og påbud. Det er derfor ikke geografiske, men saglige kriterier, som bør være afgørende for, om en anmodning om forbud eller påbud indgives til en byret eller til SØ- og Handelsretten.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1-7 (forslag til retsplejelovens § 12, stk. 3, § 15, stk. 1, § 15, stk. 2, nr. 1 og 2, § 16, stk. 6, § 20, stk. 1 og 2, og § 412), og bemærkningerne hertil.

2.2. Forbud og påbud (anvendelsesområde)

2.2.1. Gældende ret

Fogedforbud må kun benyttes til at håndhæve unkladelsesforpligtelser, jf. retsplejelovens § 641, stk. 1, der bestemmer, at fogedretten ved forbud kan pålægge rekvisitus (dvs. den det foreløbige retsmiddel retter sig imod) at undlade handlinger, som strider mod rekvirentens ret.

I forbindelse med et forbud kan fogedretten i medfør af retsplejelovens § 641, stk. 2, pålægge rekvisitus at foretage enkeltstående handlinger for at sikre den unkladelsesforpligtelse, der er pålagt ved forbuddet. De handlinger, som rekvisitus kan pålægges at udføre, må – ud over at være klart angivne – være af forholdsvis underordnet betydning og have accessorisk tilknytning til den unkladelsespligt, der begrunder forbuddet, jf. Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp. 277 og 292. Det anføres i litteraturen, at der typisk er tale om reetablering af fysiske forhold, når dette er nødvendigt af hensyn til den effektive håndhævelse af unkladelsespligten, og det er formentlig en betingelse, at handlingen i givet fald kan foretages af fogedretten i medfør af retsplejelovens § 645.

Der har i de senere års retspraksis imidlertid været en vis tendens til at pålægge mere vidtgående handlepligter, f.eks. ved i forbindelse med et forbud mod salg og markedsføring mv. af produkter tillige at pålægge rekvisitus en pligt til at tilbagekalde produkter, der var solgt *før* nedlæggelsen af forbuddet, jf. herved f.eks. afgørelsen gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2003.630 H.

Det fremgår af retsplejelovens § 641, stk. 3, at med hensyn til sager om luftfartøjer, fremmede statskibe og skibsladninger, der tilhører fremmede stater, kan forbud kun anvendes efter reglerne herom i anden lovgivning.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 652, at reglerne om arrest anvendes, såfremt der fremsættes anmodning om forbud mod en fordrings udbetaling, et skibs afsejling eller en genstands flytning eller anden rådighedsudøvelse over genstanden, og formålet hermed er at opnå sikkerhed for fyldestgørelse af et pengekrav.

2.2.2. Retsplejerådets overvejelser

2.2.2.1. I lyset af retstilstanden i bl.a. de andre nordiske lande finder Retsplejerådet, at kompetencen til at foranstalte foreløbige retsmidler heller ikke i dansk ret bør være begrænset til egentlige forbud mod visse handlinger.

Retsplejerådet foreslår, at retten ved et forbud eller påbud skal kunne bestemme, at en part midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger. Forslaget om, at en

part skal kunne pålægges at *undlade* bestemte handlinger svarer til, hvad en part efter gældende ret kan pålægges ved forbud. Forslaget om, at en part skal kunne pålægges at *foretage* sig noget eller *tåle*, at der bliver foretaget noget, indebærer derimod en udvidelse i forhold til gældende ret, idet forbud i dag ud over unkladelsespligter kun kan angå accessoriske handlepligter. Retsplejerådets forslag vil i vidt omfang være udtryk for en lovfæstelse af den retspraksis, der har udviklet sig i forhold til accessoriske handlepligter. En midlertidig afgørelse om påbud vil eksempelvis kunne gå ud på, at der skal etableres en bestemt faktisk tilstand, f.eks. at en vejboom skal fjernes, eller at et skilt skal tages ned. Selv om der er adgang til, at der kan etableres ændringer i en faktisk tilstand ved en midlertidig afgørelse om forbud eller påbud, kan der som led i en sådan afgørelse ikke uden videre gives pålæg om vidtgående tilstandsændringer. Den midlertidige afgørelse bør således ikke gå længere end det, der er nødvendigt for at gennemføre en tilfredsstillende midlertidig retstilstand.

2.2.2.2. Særligt med hensyn til luftfartøjer, fremmede statskibe og skibsladninger, der tilhører fremmede stater, finder Retsplejerådet, at spørgsmålet om meddelelse af forbud (eller påbud) ligesom efter gældende ret, jf. retsplejelovens § 641, stk. 3, bør afgøres efter de særlige regler herom i anden lovgivning.

2.2.2.3. Retsplejerådet finder endvidere, at der ligesom i den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 652 bør foretages en afgrænsning i forhold til reglerne om arrest i retsplejelovens kapitel 56, således at reglerne om arrest anvendes, hvis det er et formål med anmodningen at opnå sikkerhed for fyldestgørelse af et pengekrav.

2.2.2.4. Herudover foreslår Retsplejerådet, at der tillige foretages en afgrænsning over for reglerne om bevissikring i retsplejelovens kapitel 57 a. Efter rådets opfattelse bør reglerne om bevissikring anvendes, hvis det er et formål med anmodningen at sikre bevis for en krænkelse af immaterialrettigheder mv.

Der henvises til betænkningen side 61-63.

2.2.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

I lyset af hørings svarene over betænkning nr. 1530/2012 har Justitsministeriet dog præciseret i bemærkningerne til forslaget til retsplejelovens § 411, at der ved en midlertidig afgørelse om forbud eller påbud normalt heller ikke vil kunne pålægges modparten pligter, som ikke kan pålægges ved dom.

For så vidt angår Retsplejerådets forslag om, at en midlertidig afgørelse også skal kunne bestå i et påbud, er Justitsministeriet – ikke mindst i lyset af den udvikling i retspraksis, der har fundet sted omkring accessoriske handlepligter –

enig med Retsplejerådet i, at det bør lovfæstes, at en midlertidig afgørelse også kan indebære, at en part skal kunne pålægges at foretage sig noget eller tåle, at der bliver foretaget noget. Det vil f.eks. være at fjerne en vejbm, at nedtage et skilt eller at tilbagekalde produkter.

De foreslåede regler om forbud og påbud skal i den forbindelse kunne rumme mangeartede forhold og situationer, som det efter Justitsministeriets opfattelse ikke er muligt at angive udtømmende. Den nærmere afgrænsning af anvendelsesområdet må derfor overlades til domstolens praksis. Forbuddet og påbuddet bør imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse ikke gå længere end det, der er nødvendigt for at gennemføre en tilfredsstillende midlertidig retstilstand, jf. pkt. 2.2.2.1 ovenfor, ligesom retten ifølge forslaget til retsplejelovens § 414, stk. 2, kan nægte at meddele forbud eller påbud, hvis det vil påføre modparten skade eller ulempe, der står i åbenbart misforhold til partens interesse i meddelelse af forbuddet eller påbuddet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens § 411), og bemærkningerne hertil.

2.3. Rettigheder, der kan håndhæves ved forbud eller påbud

2.3.1. Gældende ret

2.3.1.1. Efter retsplejelovens § 641, stk. 1, kan fagedforbud nedlægges over for private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold.

Fogedforbud kan derimod ikke nedlægges mod handlinger, som foretages eller agtes foretaget af det offentlige som led i den egentlige offentlige myndighedsudøvelse.

Udgangspunktet om, at der ikke kan iværksættes foreløbige foranstaltninger mod det offentliges myndighedsudøvelse, er dog bl.a. blevet modificeret af Danmarks EU-retlige forpligtelser. EU-Domstolen har således udtalt, at "fællesskabsretten skal fortolkes således, at en national retsinstans, der i en tvist vedrørende fællesskabsretten finder, at det eneste, der er til hinder for, at den anordner foreløbige forholdsregler, er en national retsregel, skal undlade at bringe denne regel i anvendelse".

Om en myndighedsafgørelse ikke kan håndhæves, fordi der nedlægges forbud herimod, eller om en håndhævelse ikke kan ske, fordi et søgsmål vedrørende gyldigheden af afgørelsen tillægges opsættende virkning, kan siges reelt at være to sider af samme sag. Spørgsmålet om, hvorvidt der kan nedlægges forbud mod det offentliges håndhævelse af regler, må derfor ses i sammenhæng med spørgsmålet om, hvorvidt der kan tillægges et søgsmål vedrørende gyldigheden af en administrativ afgørelse opsættende virkning.

I afgørelsen gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1994.823 H fastslog Højesteret, at domstolene ikke er afskåret fra undtagelsesvis at tillægge et søgsmål vedrørende gyldigheden af en administrativ afgørelse opsættende virkning, selv om der

ikke er udtrykkelig lovhjemmel hertil. For så vidt angår tilfælde, hvor det gøres gældende, at en national forvaltningsafgørelse er i strid med EU-retten, og hvor den nationale domstol har besluttet at forelægge et præjudicielt spørgsmål for EU-Domstolen, følger det endvidere af Højesterets afgørelse, at det må antages at følge af EU-retten, at den nationale domstol har beføjelse til at træffe bestemmelse om, at gennemførelsen af afgørelsen skal udsættes. Højesteret tilkendegav i øvrigt, at den konkrete afvejning af, om et søgsmål uden lovhjemmel bør tillægges opsættende virkning, må bero på en afvejning af det offentliges interesse i, at gennemførelsen af afgørelsen ikke udsættes, over for arten og omfanget af den skade, den pågældende kan blive påført, ligesom det må tillægges betydning, om der efter en foreløbig vurdering foreligger et rimeligt grundlag for påstanden om ugyldighed.

Den beskrevne adgang til at tillægge et søgsmål opsættende virkning gælder uanset, at det af grundlovens § 63, stk. 1, 2. pkt., fremgår, at den, der vil rejse spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser, ikke ved at indbringe sagen for domstolene kan unddrage sig fra foreløbig at efterkomme øvrigheds befaling. Grundlovens § 63, stk. 1, 2. pkt., indebærer, at et sagsanlæg ikke i sig selv medfører, at en forvaltningsakt bliver uden retsvirkning, men der er ikke med bestemmelsen taget stilling til, om adressaten kan undlade at rette sig efter forvaltningsakten. Bestemmelsen tager heller ikke stilling til, om det kan bestemmes, at retsvirkningerne af en forvaltningsakt skal suspenderes, mens retssagen vareser.

Forbudsinstutttet kan endvidere være forudsat bl.a. i EU's direktiver, jf. f.eks. direktiv 2004/48/EF om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder.

I sammenhæng med spørgsmålet om foreløbige forholdsregler mv. i forhold til det offentliges myndighedsudøvelse kan nævnes den såkaldte Rule 39-procedure i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols Rules of Court. Rule 39-proceduren indebærer, at Menneskerettighedsdomstolen kan nedlægge forbud mod en kontraherende stats handlinger.

2.3.1.2. En offentlig myndighed vil som udgangspunkt kunne optræde som rekvirent og begære forbud nedlagt over for andre.

Der har i den juridiske litteratur været rejst spørgsmål om, hvorvidt en offentlig myndighed overhovedet kan anlægge en civil sag med påstand om fuldbyrdelse af et påbud, som myndigheden har udstedt, f.eks. et påbud om standsning af et ulovligt byggeri, eller om sådanne sager i alle tilfælde skal føres som straffesager, jf. retsplejelovens § 684, stk. 1, nr. 1. Efter denne bestemmelse behandles efter strafferetsplejens regler, uden hensyn til om der samtidig nedlægges påstand om straf, sager, hvor det offentlige nedlægger påstand om særlige følger, der til fyldestgørelse for det almene er fastsat for overtrædelser af love om politikvæsenet, bygningsvæsenet, landbovæsenet, skattevæsenet og lignende love. Højesteret har i afgørelserne gengivet i Ugeskrift for

Retsvæsen 1975.1023 H og Ugeskrift for Retsvæsen 1977.514 H realitetsbehandlet to civile fuldbyrdelsessøgsmål af den nævnte karakter uagtet bestemmelsen i retsplejelovens § 684, stk. 1, nr. 1.

2.3.2. Retsplejerådets overvejelser

2.3.2.1. Retsplejerådet har overvejet, om forbuddet i retsplejelovens § 641, stk. 1, mod at anvende forbudsinstutttet mod *offentlig myndighedsudøvelse* bør videreføres. En adgang til at nedlægge et forbud eller påbud mod det offentlige myndighedsudøvelse bør i givet fald have undtagelsens karakter og i alt væsentligt svare til området for at tillægge et søgsmål om gyldigheden af en administrativ afgørelse opsættende virkning. Retsplejerådet finder på denne baggrund ikke tilstrækkeligt grundlag for at lovfæste en ordning, hvorefter der kan nedlægges forbud eller påbud med hensyn til det offentlige myndighedsudøvelse.

Adgangen til at standse offentlige myndigheders myndighedsudøvelse må i stedet – som hidtil – afgøres som et spørgsmål om opsættende virkning af den konkrete myndighedsudøvelse i forbindelse med et søgsmål mod myndigheden. Domstolene er herved ikke afskåret fra undtagelsesvis at tillægge et søgsmål vedrørende gyldigheden af en administrativ afgørelse opsættende virkning, selv om der i det konkrete tilfælde ikke måtte foreligge udtrykkelig lovhjemmel hertil.

Hvis der opstår spørgsmål om national lovgivnings forenelighed med EU-retten, følger det som anført ovenfor af EU-Domstolens praksis, at nationale domstole direkte i medfør af EU-retten er beføjede til at træffe foreløbige forholdsregler, dvs. tillægge myndighedsudøvelsen opsættende virkning, hvis det eneste, der er til hinder for, at den nationale domstol træffer foreløbige forholdsregler, er en national retsregel. Højesteret har som anført ovenfor antaget, at det i de tilfælde, hvor der opstår spørgsmål om en forvaltningsafgørelses forenelighed med EU-retten, og hvor den nationale domstol har besluttet at forelægge et præjudicielt spørgsmål for EU-Domstolen, må følge af EU-retten, at den nationale domstol ligeledes har beføjelse til at træffe bestemmelse om, at gennemførelsen af afgørelsen skal udsættes.

2.3.2.2. Fogedforbuddets anvendelsesområde er i dag ikke begrænset til en bestemt type rettigheder, men kan anvendes ved mange forskelligartede rettigheder, herunder f.eks. immaterialrettigheder.

Det ses anført visse steder i litteraturen, at adgangen til at få nedlagt forbud bør afskaffes eller væsentligt begrænses i vanskelige immaterialretlige sager, idet afgørelsen om fogedforbud i den nævnte type sager i praksis ofte bliver den eneste retsafgørelse, der tager stilling til parternes tvist, idet justificationssagerne ikke gennemføres til dom. Fogedforbud kommer dermed til at fungere som et endeligt retsmiddel, selv om det alene er ment som et foreløbigt retsmiddel.

Det immaterialretlige sanktionssystem er blevet styrket væsentligt igennem de senere år. F.eks. er der gennemført en

række strafskærper ved krænkelse af immaterialrettigheder, ligesom også det erstatningsretlige værn er blevet styrket. Også rettighedshavernes processuelle muligheder for at bringe disse sanktioner i anvendelse er blevet styrket, f.eks. ved indførelse af reglerne i retsplejeloven om oplysningspligt (kapitel 29 a) og bevissikring (kapitel 57 a). Efter Retsplejerådets opfattelse vil disse sanktioner imidlertid ikke altid være tilstrækkelige til at sikre en rettighedshaver mod krænkelse. På den baggrund og henset til Retsplejerådets øvrige forslag om en ny procesordning for behandlingen af forbudssager finder Retsplejerådet, at der fortsat bør være mulighed for at få nedlagt forbud i sager om krænkelse af visse immaterialrettigheder.

Efter Retsplejerådets opfattelse bør der i sådanne sager gælde de samme betingelser for nedlæggelse af forbud mv., som foreslås at skulle gælde for andre typer af rettigheder. Retsplejerådet bemærker i tilknytning hertil, at forbud ikke kan nedlægges, når det skønnes, at lovens almindelige regler om straf og erstatning yder parten tilstrækkeligt værn, jf. retsplejelovens § 643, stk. 1. I rettens vurdering heraf må også indgå de ændringer af det immaterialretlige sanktionssystem, der er gennemført i de senere år.

Der henvises til betænkningen side 63-66.

2.3.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens § 411), og bemærkningerne hertil.

2.4. Betingelserne for at meddele forbud eller påbud

2.4.1. Gældende ret

Retsplejelovens § 642 indeholder de grundlæggende betingelser for at nedlægge forbud. Som betingelse for at få nedlagt forbud skal rekvirenten godtgøre eller sandsynliggøre, at de handlinger, der søges forbudt, strider mod rekvirentens ret (nr. 1), at rekviritus vil foretage de handlinger, som søges forbudt (nr. 2), og at formålet vil forspildes, såfremt rekvirenten henvises til at gøre sin ret gældende ved almindelig rettergang (nr. 3).

Det følger af bestemmelsen i § 642, nr. 3, at et fogedforbud normalt er af subsidiær karakter i forhold til den sædvanlige fremgangsmåde med domserhvervelse og efterfølgende tvangsfuldbyrdelse på grundlag af dommen. I forarbejderne til bestemmelsen fremhæves det dog, at muligheden for at nedlægge fogedforbud for visse sagstyper kan udgøre den primære sikring mod retskrænkelser, eksempelvis krænkelse af immaterialrettigheder, jf. Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp. 276 f og 293.

Det er endvidere en betingelse for at få nedlagt et forbud, at det skønnes, at lovens almindelige regler om straf og erstat-

ning og eventuelt en af rekviritus tilbudt sikkerhed ikke yder rekvirenten tilstrækkeligt værn, jf. retsplejelovens § 643, stk. 1. Ligesom bestemmelsen i § 642, nr. 3, er § 643, stk. 1, med til at understrege fagedforbuddets subsidiære karakter. For visse sagstyper, f.eks. sager om krænkelse af immaterielle rettigheder, anses fagedforbud dog for at være det primære retsmiddel.

Fagedforbud er herudover begrænset af et almindeligt proportionalitetsprincip. Efter retsplejelovens § 643, stk. 2, kan fagedretten således nægte at nedlægge forbud, såfremt det vil påføre rekviritus skade eller ulempe, der står i åbenbart misforhold til rekvirentens interesse i at få nedlagt forbuddet. Det fremhæves i forarbejderne, at reglen må have karakter af en undtagelsesregel, som kun bringes i anvendelse i de få tilfælde, hvor der består en betydelig forskel mellem rekvirentens interesse i forbuddets nedlæggelse og dets mulige skadevirkninger for rekviritus, jf. betænkning 1107/1987 side 94 og Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp. 276 f.

Det bemærkes endvidere, at adgangen til at nedlægge forbud ligeledes må vurderes i lyset af relevante bestemmelser i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, herunder artikel 10 om ytringsfrihed.

Som betingelse for at nedlægge forbud kan fagedretten efter retsplejelovens § 644, stk. 1, bestemme, at rekvirenten skal stille sikkerhed for den skade og ulempe, som kan påføres rekviritus ved forbuddet. Fagedretten kan dog ikke stille krav om sikkerhedsstillelse, hvis rekvirenten allerede under forbudssagen godtgør sin ret, jf. Folketingstidende 1989-89, Tillæg A, sp. 293 f. Sikkerhedsstillelse er derfor begrænset til tilfælde, hvor rekvirenten alene kan sandsynliggøre (men ikke godtgøre) sit kravs berettigelse.

Sikkerhedens art og størrelse bestemmes af fagedretten, jf. retsplejelovens § 644, stk. 2. Parterne kan ikke på forhånd aftale, at der ikke skal stilles sikkerhed, jf. f.eks. Ugeskrift for Retsvæsen 2006.1356 Ø, hvorimod rekviritus under forretningen godt kan give afkald på sikkerhedsstillelse, jf. f.eks. Ugeskrift for Retsvæsen 1972.974 H.

Det følger af retsplejelovens § 644, stk. 3, at forbud, i de tilfælde hvor fagedretten har stillet krav om sikkerhed, først nedlægges, når den forlangte sikkerhed er stillet. Fagedretten giver i så fald parterne meddelelse om, at forbuddet er nedlagt, hvis dette tidspunkt ikke allerede er meddelt i et retsmøde, jf. retsplejelovens § 162.

I international sammenhæng ses eksempler på, at parter i forbindelse med kontraktindgåelse har givet afkald på at kunne få nedlagt et foreløbigt retsmiddel, men spørgsmålet ses ikke forelagt for danske domstole.

2.4.2. Retsplejerådets overvejelser

2.4.2.1. Retsplejerådet bemærker, at det i forbindelse med lovændringen i 1988 blev overvejet at skærpe beviskravene for at nedlægge forbud. Retsplejerådet har overvejet, om der

kan være anledning til igen at overveje spørgsmålet, om beviskravene bør skærpes. I forarbejderne til lovændringen i 1988 blev der imidlertid – og som det bærende argument for ikke at skærpe beviskravene yderligere – henvist til, at et krav om, at rekvirenten allerede under forbudssagen fuldt ud skal godtgøre sin ret, ville berøve forbuddet dets effektivitet som retsmiddel mod truende retskrænkelser. Dette argument gør sig fortsat gældende. På den baggrund, og da de gældende beviskrav heller ikke synes at have givet anledning til særlige problemer eller u hensigtsmæssigheder i praksis, finder Retsplejerådet ikke, at beviskravene bør skærpes yderligere. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.11.2.4 nedenfor.

Retsplejerådet foreslår således, at de gældende betingelser for at nedlægge forbud i retsplejelovens § 642 – med enkelte sproglige ændringer – videreføres, dog således at bestemmelsen ikke kun skal omfatte forbud, men også påbud.

Efter forslaget er det herefter en betingelse for, at retten kan meddele forbud eller påbud, at den part, der anmoder om forbuddet eller påbuddet, godtgør eller sandsynliggør 1) at parten har den ret, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet, 2) at modpartens adfærd nødvendiggør, at der meddeles forbud eller påbud, og 3) at partens mulighed for at opnå sin ret vil forspildes, hvis parten henvises til at afvente tvistens retlige afgørelse.

2.4.2.2. Retsplejerådet foreslår, at retten ligesom efter gældende ret ikke skal kunne meddele forbud eller påbud, når det skønnes, at lovens almindelige regler om straf og erstatning og eventuelt en af modparten tilbudt sikkerhed yder parten tilstrækkeligt værn. Dette svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 643, stk. 1, dog således at bestemmelsen ikke kun omhandler forbud, men også påbud.

2.4.2.3. Retsplejerådet finder endvidere, at proportionalitetsafvejningen i retsplejelovens § 643, stk. 2, bør videreføres, dog således at bestemmelsen udvides til også at omfatte påbud. Den gældende bestemmelse i § 643, stk. 2, er udtryk for en undtagelsesregel, som kun forudsættes anvendt i de få tilfælde, hvor der består en betydelig forskel mellem rekvirentens interesse i nedlæggelse af forbud og de mulige skadevirkninger for rekviritus. Dette bør fortsat gælde, således at retten kan nægte at meddele forbud eller påbud, hvis en sådan afgørelse vil påføre modparten skade eller ulempe, der står i åbenbart misforhold til partens interesse i forbuddet eller påbuddet.

De interesser, der efter gældende ret skal inddrages i proportionalitetsafvejningen, er *parternes* interesser. Særligt i forbindelse med den såkaldte Pirate Bay-sag (gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2010.2221 H) har der været debat om, hvorvidt der i sager vedrørende forbud mod internettransmission af ophavsretligt beskyttet materiale bør kunne inddrages andre interesser end parternes. Et forbud rettes mod netværksoperatøren, og det er således hensynet til denne, der indgår i interesseafvejningen. Hvis der nedlægges forbud således, at netværksoperatøren må lukke internetforbindelsen, ”rammer” forbuddet imidlertid reelt netværksoperatørens

kunde(r) (tredjemand). Selv om tredjemand har adgang til at indtræde i sagen efter retsplejelovens § 252, forudsætter en reel adgang for tredjemand til at varetage sine interesser, at vedkommende tredjemand er vidende om (forbuds)sagens eksistens.

Retsplejerådet har på den baggrund overvejet, om der bør indføres en pligt for retten – eller sagens parter – til at underrette tredjemand med henblik på, at denne gives mulighed for at varetage sine interesser, eventuelt ved at indtræde i sagen. Det vil imidlertid være meget vidtgående at indføre en særlig forpligtelse til i forbuds- og påbudssager at underrette tredjemand. Der kan peges på, at det kan være vanskeligt at afgrænse kredsen af tredjemænd, der reelt berøres af den midlertidige afgørelse, hvilket f.eks. kan være tilfældet i sager om produkter, der har et muligt stort kundegrundlag. Af hensyn til den midlertidige afgørelses hastende karakter kan det endvidere være vanskeligt at nå at indkalde eventuelle tredjemænd til sagens behandling, da en sådan indkaldelse, hvor der måtte være et ukendt antal tredjemænd, f.eks. kunne tænkes gennemført ved annoncering. Herudover må det i øvrigt antages, at parterne ofte selv vil have incitament til på forhånd at inddrage tredjemænd, der har en særlig interesse i sagens afgørelse. På den baggrund foreslår Retsplejerådet, at det i stedet overlades til de pågældende parter selv, f.eks. i forbindelse med kontraktindgåelse, at aftale underrettningspligt i tilfælde af retssag. I tilfælde, hvor det fremgår af sagen, at der er en tredjemand, der kan have en væsentlig interesse i sagens udfald, kan det endvidere være nærliggende, at retten rejser spørgsmålet, om parterne har orienteret den pågældende tredjemand.

2.4.2.4. Retsplejerådet har endvidere overvejet, om der er behov for ændringer eller justeringer med hensyn til reglerne om sikkerhedsstillelse.

Efter Retsplejerådets opfattelse bør udgangspunktet også fremover være, at retten skal kunne bestemme, at parten som betingelse for meddelelse af forbud eller påbud skal stille sikkerhed for den skade og ulempe, som kan påføres modparten ved forbuddet eller påbuddet. Retsplejerådet foreslår derfor at videreføre reglerne om sikkerhedsstillelse i retsplejelovens § 644, dog således at bestemmelsen ikke kun omhandler forbud, men også påbud.

Som nævnt ovenfor under pkt. 2.4.1 kan parterne efter gældende ret ikke på forhånd aftale, at der ikke skal stilles sikkerhed, hvorimod rekvisitus under forretningen kan give afkald på sikkerhedsstillelse. Retsplejerådet foreslår, at princippet om, at der kan gives afkald på sikkerhedsstillelse, når tvisten er opstået, lovfæstes.

Retsplejerådet har endvidere overvejet, om der også bør gives mulighed for i visse tilfælde at indgå en aftale om afkald på sikkerhedsstillelse, *inden* tvisten er opstået.

For ikke-erhvervsdrivende bør der imidlertid ikke være en sådan mulighed, da det kan være svært for ikke-professionelle parter at overskue, hvad et forhåndsafkald på sikker-

hedsstillelse indebærer. Er der derimod tale om erhvervsdrivende, der handler som led i deres erhverv, må disse generelt formodes at kunne overskue, hvad et forhåndsafkald indebærer. Retsplejerådet foreslår på den baggrund, at en erhvervsdrivende i en sag om forhold, der vedrører virksomhedens erhverv, også på forhånd skal have mulighed for at give afkald på sikkerhedsstillelse, dvs. inden tvisten er opstået.

Da lignende betragtninger som de nævnte gør sig tilsvarende gældende for offentlige myndigheder, bør også disse have mulighed for på et hvilket som helst tidspunkt ved aftale med en anden offentlig myndighed, eller med en erhvervsdrivende at give afkald på sikkerhedsstillelse ved forudgående aftale.

Selv om udgangspunktet således bør være, at erhvervsdrivende og offentlige myndigheder skal kunne indgå forhåndsaftale om afkald på sikkerhedsstillelse, finder rådet, at der bør indsættes en form for "ventil", hvorefter retten efter anmodning undtagelsesvist kan se bort fra en sådan aftale, hvis hensynet til den ene part i særlig grad taler herfor.

Det bemærkes endvidere, at også aftalelovens regler om ugyldige viljeserklæringer vil kunne medføre tilsidesættelse af en aftale om afkald på sikkerhedsstillelse, hvis betingelserne herfor efter disse regler er opfyldt.

Der henvises til betænkningen side 66-69.

2.4.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

Justitsministeriet har dog i lyset af hørings svarene over betænkning nr. 1530/2012 fundet anledning til at præcisere i bemærkningerne til den foreslåede § 413, at muligheden for at nedlægge forbud og påbud for visse sagstyper kan udgøre den primære sikring mod retskrænkelser, eksempelvis krænkelse af immaterialrettigheder.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens §§ 411-415), og bemærkningerne hertil.

2.5. Værneting mv.

2.5.1. Gældende ret

Anmodning om forbud skal som udgangspunkt indgives til fogedretten i den retskreds, hvor rekvisitus har hjemting, jf. retsplejelovens § 646, stk. 1, 1. pkt., jf. §§ 235-240. Værnetinget bestemmes dermed som udgangspunkt efter de samme regler som ved et civilt søgsmål og ikke efter de almindelige fogedretlige værnetingsregler i retsplejelovens § 487. Det følger endvidere modsætningsvis af retsplejelovens § 646, stk. 1, at de supplerende værnetingsregler i retsplejelovens kapitel 22 (§§ 241-247) ikke finder anvendelse i forbudssager.

Har rekvisitus ikke hjemting her i landet, eller vedrører anmodningen alene bistand eller beslaglæggelse efter retsplejelovens § 645, finder retsplejelovens § 487 imidlertid tilsvarende anvendelse, jf. retsplejelovens § 646, stk. 1, 2. pkt., herunder § 487, stk. 2, om opholds- og godsværneting.

Det følger i øvrigt af henvisningen i retsplejelovens § 646, stk. 2, til retsplejelovens § 248, at fogedretten af egen drift skal påse, om rekvirentens anmodning er indbragt for rette værneting. Møder rekvisitus efter indkaldelse, eller træffes denne under en udgående fogedforretning uden at fremsætte indsigelse mod fogedrettens kompetence, anses fogedretten som stedlig kompetent. Fogedretten kan i samme omfang som retsafdelingen i civile sager henvise sagen til rette fogedret ved kendelse. Kan henvisning ikke finde sted, forudsættes sagen afvist ved kendelse, jf. retsplejelovens § 650. Der henvises til Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp. 296.

2.5.2. Retsplejerådets overvejelser

De gældende regler indebærer f.eks., at forbudssager i dag – medmindre rekvisitus er processuel udlænding – ikke kan anlægges ved fogedretten i de situationer, hvor der alene er såkaldt deliktsværneting efter retsplejelovens § 243 (om sager, hvorunder der påstås straf, erstatning eller oprejsning i anledning af retskrænkelser). Det er således i dag f.eks. ikke muligt at foretage forbudssag under en messe på messearealet, hvor rekvisitus sælger ulovlige kopiprodukter, medmindre rekvisitus har hjemting i retskredsen (eller er processuel udlænding). Da dette kan forekomme mindre rimeligt, foreslår Retsplejerådet, at reglerne om stedlig kompetence i forbudssager mv. udvides, således at reglerne i retsplejelovens kapitel 22 finder anvendelse i sin helhed.

Forslaget om at anvende retsplejelovens almindelige værnetingsregler i kapitel 22 for processuelle udlændinge vil samtidig indebære en indskrænkning i reglerne om opholds- og godsværneting, idet værneting for disse personer efter gældende ret afgøres efter retsplejelovens § 487, der har et videre anvendelsesområde end § 246, stk. 2 og 3, som alene omfatter sager vedrørende formueretsforhold.

Der henvises til betænkningen side 69-70.

2.5.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens § 412), og bemærkningerne hertil.

2.6. Sagens behandling

2.6.1. Gældende ret

De nærmere regler for behandlingen af forbudssager fremgår af retsplejelovens § 646, stk. 2, 1. pkt., og § 647, stk. 1.

Det fremgår af forarbejderne til § 646, at procesformen i forbudssager er tilnærmet procesformen i almindelige civile førsteinstans sager, i det omfang, det er foreneligt med retsmidlets karakter. Ved nedlæggelse af fogedforbud er der dog tale om egentlig tvangsfuldbyrdelse af en undladelsespligt. Dette nødvendiggør, at fogedretten i en række tilfælde kan anvende de processuelle regler, som i øvrigt er karakteristiske for tvangsfuldbyrdsreglerne. For at undgå at lovstoffet udvides betydeligt, er der i retsplejelovens § 646, stk. 2, 1. pkt., henvist til, at retsplejelovens § 248, § 344, § 348, § 349, § 352, § 491, stk. 1, 1. pkt., § 492, stk. 1, § 493, stk. 1 og 2, § 494, stk. 1 og 4, § 495, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, § 499, § 500, § 502, stk. 1, nr. 2 og 3, og § 506 finder tilsvarende anvendelse i forbudssager. Under behandlingen af en anmodning om bistand eller beslaglæggelse efter retsplejelovens § 645, jf. nærmere herom under pkt. 2.7.1, finder tillige § 491, stk. 3, § 494, stk. 2, § 495, stk. 2, § 497 og § 498 tilsvarende anvendelse, jf. retsplejelovens § 646, stk. 2, 2. pkt. Der henvises til Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp. 295 ff.

2.6.1.1. I retsplejelovens § 646, stk. 2, henvises bl.a. til §§ 348 og 349, hvilket betyder, at anmodningen om fogedforbud skal være skriftlig og indeholde oplysninger svarende til en stævning i en civil sag og være vedlagt bl.a. kopi af de dokumenter, som rekvirenten agter at påberåbe sig. I modsat fald afvises sagen, medmindre fogedretten giver rekvirenten frist til at afhjælpe manglerne.

2.6.1.2. Henvisningen i retsplejelovens § 646, stk. 2, til § 352 om udeblivelsesdom på grund af sagsøgtes manglende indgivelse af svarskrift eller indgivelse af mangelfuldt svarskrift, kom ind ved lov nr. 538 af 8. juni 2006. Det fremgår af bemærkningerne, at der er tale om en konsekvensændring som følge af den foreslåede nyaffattelse af retsplejelovens kapitel 33. Før denne lovændring blev der i § 646, stk. 2, henvist til den da gældende § 354, stk. 3, som omhandlede udeblivelsesdom på grund af sagsøgtes udeblivelse fra det første retsmøde. Da ændringen af § 646, stk. 2, ved lov nr. 538 af 8. juni 2006 omtales som en konsekvensrettelse, burde der formentlig have været henvist til § 360, stk. 3 (om udeblivelse), i stedet for § 352.

Det er i øvrigt antaget i litteraturen, at selv om rekvisitus udebliver, afskærer det næppe fogedretten fra at betinge et forbud af, at rekvirenten stiller sikkerhed.

2.6.1.3. Uanset, at der i retsplejelovens § 646, stk. 2, ikke er henvist til reglen i retsplejelovens § 252 om tredjemands indtræden i sagen til støtte for en af parterne (biintervention), meddelte Højesterets anke- og kæremålsudvalg i sagen gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2010.2221 H, tilladelse til, at reglen kunne anvendes analogt. Højesteret lagde i sin beslutning vægt på, at biintervention ikke kan anses for udelukket ved, at der ikke i retsplejelovens § 646, stk. 2, er henvist til § 252, og på, at biintervention som udgangspunkt ikke kan antages at være uforenelig med retsmidlets karakter. Højesteret lagde endvidere vægt på, at der i sagen ikke var oplyst omstændigheder – f.eks. i form af, at biintervention

ville indebære en uhensigtsmæssig forsinkelse – der gav grundlag for at fravige udgangspunktet, jf. retsplejelovens § 252 analogt.

2.6.1.4. Efter retsplejelovens § 647, stk. 1, kan fogedretten (alene) afskære en bevisførelse, som findes uforenelig med hensynet til forretningens fremme. Som udgangspunkt kan der i en fogedforbudssag anvendes de samme former for bevismidler som i en almindelig civil sag, herunder f.eks. sagkyndig bevisførelse. I den ordinære domsproces vil sagkyndig bevisførelse oftest ske i form af syn og skøn, men det er også tilladt at fremlægge ensidigt indhentede sagkyndige erklæringer, hvis de er indhentet før sagens anlæg, jf. Højesterets afgørelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2011.151 H. I fogedforbudssager er der derimod praksis for at anvende ensidigt indhentede sagkyndige erklæringer frem for syn og skøn, uanset om de pågældende erklæringer er indhentet før eller efter indgivelse af en anmodning om forbud. Der er endvidere adgang til at anvende sagkyndige vidner.

2.6.1.5. I fogedforbudssager gælder i øvrigt ikke nogen formel sondring mellem sagens forberedelse og selve fogedforretningen, og præklusionsreglerne (§§ 358 og 363), som i den ordinære domsproces på et vist tidspunkt afskærer parterne fra at komme med nye påstande, anbringender og beviser, gælder ikke i fogedforbudssager.

2.6.1.6. Fogedretten træffer efter anmodning bestemmelse om sagsomkostninger, hvis rekvirenten tilbagekalder sin anmodning om forbud, eller et forbud ikke gennemføres, eller et nedlagt forbud ophæves under fogedsagen, jf. retsplejelovens § 647, stk. 2, 1. pkt. I alle andre tilfælde afgøres omkostningsspørgsmålet under justificationssagen.

Afgørelsen om sagsomkostninger træffes efter reglerne i kapitel 30, jf. retsplejelovens § 647, stk. 2, 2. pkt. Højesteret har i en kendelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2009.762 H taget stilling til spørgsmålet om dækning af udgifter til bl.a. ensidigt indhentede erklæringer. Højesteret fandt i den forbindelse ikke grundlag for at tilsidesætte fogedrettens vurdering af, at udgifterne til ensidigt indhentede erklæringer havde været rimelige og påkrævede for sagens forsvarlige udførelse, og tiltrådte derfor, at udgifterne indgik ved fastsættelsen af sagsomkostningerne.

2.6.2. Retsplejerådets overvejelser

2.6.2.1. Efter Retsplejerådets opfattelse må de gældende sagsbehandlingsregler i det store hele anses for velbegrundede og hensigtsmæssige. Retsplejerådet finder på den baggrund ikke grundlag for at foretage væsentlige ændringer af de gældende sagsbehandlingsregler. Den foreslåede ændring af procesordningen nødvendiggør dog efter Retsplejerådets opfattelse en nyaffattelse af sagsbehandlingsreglerne, således at disse i al væsentlighed samles i et nyt kapitel (kapitel 23 b).

2.6.2.2. Retsplejerådet foreslår, at den gældende praksis vedrørende bevisførelsen i forbudssager – herunder i form af ensidigt indhentede erklæringer – videreføres for sager om

forbud eller påbud. Retsplejerådet bemærker i den forbindelse, at de almindelige sagsbehandlingsregler i den ordinære domsproces fortsat finder anvendelse på selve retssagen om den underliggende tvist. Dette indebærer, at det i retssagen om den underliggende tvist efter gældende retspraksis ikke vil blive tilladt, at der sker fremlæggelse af ensidigt indhentede erklæringer, der er indhentet efter sagens anlæg.

2.6.2.3. Retsplejerådet har overvejet, om der bør gælde særlige præklusionsregler for forbudssager, men rådet finder ikke anledning til at foreslå sådanne indført. Forbudssagernes særlige, indgribende og hastende karakter gør det i særlig grad påkrævet at sikre, at en part på den ene side ikke unødigt afskæres fra at fremkomme med beviser mv., og på den anden side ikke får mulighed for at trække sagen i langdrag. Det er Retsplejerådets opfattelse, at disse hensyn bedst varetages ved en konkret vurdering i den enkelte sag og ikke bør undergives en egentlig regulering med opstilling af særlige frister.

2.6.2.4. En ændring af procesordningen, hvorefter sager om forbud (og påbud) flyttes fra fogedretten til retsafdelingen, bør efter Retsplejerådets opfattelse ikke medføre, at det bliver vanskeligere for en tredjemand at indtræde i sagen i forhold til efter gældende ret. Retsplejerådet foreslår derfor, at de fogedretlige kriterier for tredjemands indtræden ved hovedintervention videreføres. En tredjemand bør således kunne indtræde som part under behandlingen af en anmodning om meddelelse af forbud eller påbud, for så vidt angår spørgsmålet, om forbuddet eller påbuddet vil stride imod den pågældendes ret. Indtræden bør kunne ske ved en erklæring herom til retten.

Retsplejerådet finder endvidere, at indtræden også bør kunne ske ved biintervention efter reglen herom i retsplejelovens § 252 i overensstemmelse med Højesterets ovennævnte afgørelse herom.

2.6.2.5. Som nævnt ovenfor under pkt. 2.6.1 træffes der efter gældende ret som udgangspunkt først afgørelse om sagsomkostningerne ved forbudsforretningen under den efterfølgende justificationssag. Forslaget om en ændring i procesordningen indebærer imidlertid, at der ikke længere vil skulle anlægges en egentlig justificationssag, hvor der vil skulle tages særskilt stilling til, hvorvidt forbuddet eller påbuddet er lovligt meddelt.

I forbindelse med afgørelsen om meddelelse af forbud eller påbud bør retten derfor fremover normalt også træffe bestemmelse om de sagsomkostninger, der har været forbundet med afgørelsen om forbud eller påbud. Afgørelsen om sagsomkostninger skal træffes i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 30. Udgifter, der med rette er anvendt til indhentelse af ensidigt indhentede erklæringer, kan i den forbindelse også dækkes som en sagsomkostning. Retsplejerådets forslag udelukker ikke, at det i særlige tilfælde kan være hensigtsmæssigt at udskyde afgørelsen af omkostningsspørgsmålet til afgørelsen af hovedsagen. Dette kan f. eks. være tilfældet i sager, der er behandlet sammen

efter retsplejelovens § 254, og hvor afgørelsen af hovedsagen forventes at kunne foreligge kort tid efter afgørelsen af forbudsspørgsmålet.

2.6.2.6. Retsplejerådet foreslår endvidere, at det ved behandlingen af en anmodning om meddelelse af forbud eller påbud skal være muligt for parterne i samme omfang som i andre civile sager at deltage ved anvendelse af telekommunikation. Det foreslås derfor, at reglerne i retsplejelovens § 365, stk. 4 og 5, skal finde tilsvarende anvendelse under mødet om meddelelse af forbud eller påbud.

2.6.2.7. Retsplejerådet har overvejet, om der skal indføres hjemmel til, at retten kan give et såkaldt fortrolighedspålæg i forbindelse med en sag om meddelelse af forbud eller påbud. Retsplejerådet finder, at en sådan hjemmel ikke kan ansues alene for forbudssager, men i givet fald må ses i en større sammenhæng.

Der henvises til betænkningen side 72-77.

2.6.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

Justitsministeriet har dog i lyset af høringssvarene over betænkning nr. 1530/2012 fundet anledning til at præcisere i bemærkningerne i forslaget til § 417, stk. 4, 1. pkt., at Sø- og Handelsretten også vil kunne anvende reglen om tilsigelse, når Sø- og Handelsretten i medfør af retsplejelovens § 17, stk. 4 og 5, sættes uden for det sædvanlige tingsted (i København).

I lyset af høringssvarene har Justitsministeriet endvidere fundet anledning til at indsætte Sø- og Handelsretten i det foreslåede § 417, stk. 4, 2. pkt.

Justitsministeriet har endvidere fundet anledning til at præcisere i bemærkningerne til den foreslåede § 420, stk. 2, at der med lovforslaget tilsigtes en lovfæstelse af adgangen til, at tredjemand, der har en retlig interesse i udfaldet af en sag om forbud (og efter forslaget også påbud), kan indtræde i sagen til støtte for en af parterne, og at retten ved afgørelsen heraf må tage hensyn til alle individuelle momenter i sagen, herunder om biintervention vil indebære en u hensigtsmæssig forsinkelse af sagen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens §§ 416-422), og bemærkningerne hertil.

2.7. Beslaglæggelse og bistand til opretholdelse af et forbud eller påbud

2.7.1. Gældende ret

Det fremgår af retsplejelovens § 645, stk. 1, at fogedretten efter anmodning yder rekvirenten bistand til at opretholde forbuddet, herunder ved at hindre, at et forbud overtrædes, og ved at tilintetgøre, hvad der er foretaget i strid med for-

buddet. Fogedretten kan beslaglægge rørligt gods, såfremt det anvendes eller har været anvendt ved overtrædelse af forbuddet, eller såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til sådant formål, jf. retsplejelovens § 645, stk. 2. Det beslaglagte skal for rekvirentens regning opbevares af fogedretten eller af én, som fogedretten bemyndiger dertil, jf. retsplejelovens § 645, stk. 3. Fogedretten kan som en yderligere betingelse for beslaglæggelse stille krav om sikkerhed eller at en i medfør af retsplejelovens § 644 stillet sikkerhed forhøjes, jf. retsplejelovens § 645, stk. 4.

Værnetinget for en anmodning, der alene vedrører bistand eller beslaglæggelse efter retsplejelovens § 645, bestemmes af de almindelige fogedretlige værnetingsregler i retsplejelovens § 487, jf. retsplejelovens § 646, stk. 1, 2. pkt., og pkt. 2.5.1 ovenfor.

De nærmere regler for behandlingen af forbudssager fremgår af retsplejelovens § 646, stk. 2, 1. pkt., jf. pkt. 2.6.1 ovenfor.

Fogedrettens behandling af anmodninger om bistand eller beslaglæggelse har karakter af egentlig tvangsfuldbyrdelse, og det er derfor nødvendigt, at fogedretten i disse tilfælde råder over de samme retsmidler som i andre fogedsager, jf. Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp. 298 f. For disse tilfælde finder derfor tillige retsplejelovens § 491, stk. 3, § 494, stk. 2, § 495, stk. 2, § 497 og § 498 tilsvarende anvendelse, jf. retsplejelovens § 646, stk. 2, 2. pkt. § 491, stk. 3, vedrører foretagelse af en forretning uden for retskredsen. § 494, stk. 2, vedrører politifremstilling af rekviritus. § 495, stk. 2, vedrører varetagelsen af rekviriti interesser i dennes fravær. § 497 vedrører rekviriti oplysningspligt. § 498 vedrører undersøgelse af rekviriti husrum og gemmer mv. samt politiets bistand og magtanvendelse.

Det fremgår af retsplejelovens § 649, 1. pkt., at der ved dommen i forbudssagen eller ved dommen i en i medfør af retsplejelovens § 651 anlagt sag træffes bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med beslaglagt rørligt gods. En sådan bestemmelse kan også træffes ved ophævelse af et forbud i medfør af retsplejelovens § 648, jf. § 638, jf. retsplejelovens § 649, 2. pkt. Ved afgørelsen kan det beslaglagte tilbagegives rekviritus, eller det kan konfiskeres, og hvis der sker konfiskation, kan det konfiskerede efter anmodning anvendes til dækning af rekvirentens erstatningskrav, jf. retsplejelovens § 649, 3. og 4. pkt.

Forarbejderne til retsplejelovens § 649 giver ingen vejledning med hensyn til valget mellem tilbagelevering og konfiskation. I den juridiske litteratur er det imidlertid antaget, at der som altovervejende hovedregel bør ske konfiskation, hvis de beslaglagte genstande har været benyttet til eller udgør udbyttet af partens retsstridige handlinger, eller det kan befrygtes, at de fortsat vil blive anvendt til overtrædelse af det nedlagte forbud. Hvis beslaglæggelsen af genstandene derimod har været begrundet i bevissikringshensyn, antages det, at der vil kunne ske tilbagelevering til parten, når der foreligger en endelig afgørelse vedrørende (u)retmæssighe-

den af de handlinger, der begrundede nedlæggelse af forbuddet.

I forarbejderne til retsplejelovens § 649 er det forudsat, at gods i tilfælde af konfiskation overgives til det stedlige politi til videre foranstaltning på samme måde, som det sker i straffesager. I de tilfælde, hvor det konfiskerede efter dommen skal anvendes til fyldestgørelse af rekvirentens erstatningskrav, forudsættes det endvidere, at det konfiskerede forbliver i fogedrettens besiddelse, indtil udlæg i gods kan foretages. Der henvises til Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp. 300. Den processuelle fremgangsmåde ved rekvirentens fyldestgørelse i det konfiskerede gods er ikke nærmere uddybet. Der ses endvidere ikke at foreligge trykt retspraksis herom.

2.7.2. Retsplejerådets overvejelser

2.7.2.1. Efter Retsplejerådets opfattelse bør det være udgangspunktet, at retsafdelingen selv tager stilling til en anmodning om beslaglæggelse i forbindelse med afgørelsen af spørgsmålet om meddelelse af forbud eller påbud.

2.7.2.2. Der kan dog tænkes situationer, hvor det vil være uhensigtsmæssigt at skulle behandle spørgsmålet om beslaglæggelse samtidig med spørgsmålet om meddelelse af forbud eller påbud. Her tænkes f.eks. på tilfælde, hvor en stillingtagen til spørgsmålet om meddelelse af forbud eller påbud vil blive unødigt forsinket, hvis denne skal afvente en stillingtagen til spørgsmålet om beslaglæggelse, således at der kan træffes samtidig afgørelse om spørgsmålene. Som eksempel kan nævnes tilfælde, hvor der er berammet et møde på rettens kontor til behandling af en anmodning om meddelelse af forbud eller påbud. Efter mødet er berammet, fremsættes der en anmodning om beslaglæggelse, som det tidsmæssigt ikke vil være muligt at tage stilling til på det berammede møde, idet en stillingtagen til spørgsmålet om beslaglæggelse nødvendiggør en udgående forretning til det sted, hvor godset, som ønskes beslaglagt, befinder sig. Hvis spørgsmålet om meddelelse af forbud eller påbud og spørgsmålet om beslaglæggelse skal behandles samtidig, vil det således være nødvendigt at udsætte afgørelsen om meddelelse af forbud eller påbud. Da en sådan forsinkelse af meddelelsen af et forbud eller påbud vil kunne være uheldig af hensyn til rekvirentens interesse i at sikre sin rettighed hurtigst muligt, bør retten – efter rekvirentens begæring – efter Retsplejerådets opfattelse have mulighed for at træffe afgørelse om meddelelse af forbud eller påbud, og i stedet henvise spørgsmålet om beslaglæggelse til efterfølgende særskilt afgørelse. Det foreslås, at den efterfølgende behandling i så fald skal foretages af fogedretten – også hvor sagen om selve forbuddet eller påbuddet er behandlet ved Sø- og Handelsretten.

2.7.2.3. Hvis en anmodning om beslaglæggelse eller bistand til opretholdelse af forbuddet eller påbuddet fremsættes efter, at retten har meddelt forbud eller påbud, bør sådanne spørgsmål efter Retsplejerådets opfattelse afgøres af fogedretten.

2.7.2.4. Efter Retsplejerådets opfattelse bør de gældende regler i retsplejelovens § 645, stk. 3 og 4, om opbevaring og sikkerhedsstillelse videreføres, og det bør gælde uanset, om anmodningen om beslaglæggelse behandles af retsafdelingen eller fogedretten.

2.7.2.5. Som nævnt ovenfor under pkt. 2.7.1 finder en række af retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse tilsvarende anvendelse ved fogedrettens behandling af anmodninger om beslaglæggelse mv.

For ikke at forringe mulighederne for at få foretaget beslaglæggelse i forbindelse med meddelelsen af et forbud eller påbud, foreslår Retsplejerådet, at disse regler fortsat skal finde anvendelse ved behandlingen af en anmodning om beslaglæggelse uanset, om anmodningen behandles af retsafdelingen i forbindelse med spørgsmålet om meddelelse af forbud mv., eller efterfølgende af fogedretten.

2.7.2.6. Retsplejerådet finder, at der også fremover bør kunne træffes bestemmelse om, hvordan der skal forholdes med beslaglagt gods i forbindelse med en straffesag om overtrædelse af et forbud eller påbud, jf. pkt. 2.8 nedenfor, eller i forbindelse med ophævelsen af et forbud eller påbud, jf. pkt. 2.10 nedenfor. Dette bør efter Retsplejerådets opfattelse gælde, hvad enten beslaglæggelsen er foretaget af retten selv eller af fogedretten på baggrund af et forbud eller påbud, som retten har meddelt.

2.7.2.7. Som beskrevet nedenfor under pkt. 2.9 foreslår Retsplejerådet, at der ikke længere skal anlægges en egentlig justifikationssag, hvorimod selve hovedsagen fortsat vil skulle anlægges. Retsplejerådet foreslår på den baggrund, at der også ved dommen i hovedsagen skal kunne træffes bestemmelse om, hvordan der skal forholdes med beslaglagt gods, hvis sagen afgøres ved en dansk domstol svarende til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 649.

2.7.2.8. Retsplejerådet foreslår endvidere, at der sker videreførelse af bestemmelsen i § 649 om, at der enten kan træffes bestemmelse om, at det beslaglagte gives tilbage til den part, som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, eller om konfiskation. Retsplejerådet foreslår endvidere, at det tilføjes, at der også kan træffes afgørelse om at udlevere det beslaglagte gods til en rettighedshaver, der har ret til at have godset i sin besiddelse. Hvis den part, som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, ikke lovligt har haft det beslaglagte gods i sin besiddelse, bør godset således ikke tilbagegives til parten, men – hvis ikke der er grundlag for konfiskation – i stedet udleveres til den retmæssige ejer (eller en anden, som har ret til at besidde godset). Retsplejerådet finder i øvrigt anledning til at bemærke, at det efter rådets opfattelse ikke umiddelbart kan udelukkes, at der uden for det strafferetlige område kan være et mindre område for konfiskation.

Med hensyn til valget mellem tilbagelevering og konfiskation finder Retsplejerådet, at den gældende praksis bør videreføres.

Retsplejerådet forudsætter endvidere, at konfiskeret gods ligesom hidtil overgives til det stedlige politi til videre foranstaltning. I forarbejderne til 1988-lovændringen er det forudsat, at konfiskeret gods, i tilfælde hvor det konfiskerede efter dommen skal anvendes til fyldestgørelse af rekvirentens erstatningskrav, skal forblive i fogedrettens besiddelse, indtil udlæg i godset kan foretages. I lyset af at der er tale om konfiskeret gods, hvor ejendomsretten således er overgået til staten, er der efter Retsplejerådets opfattelse ikke grundlag for at kræve, at der foretages udlæg i godset, og efter Retsplejerådets opfattelse bør det konfiskerede gods således også overgives til det stedlige politi til videre foranstaltning i tilfælde, hvor det konfiskerede efter dommen skal anvendes til fyldestgørelse af rekvirentens erstatningskrav.

Der henvises til betænkningen side 77-81.

2.7.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens §§ 423 og 424) og § 1 nr. 11 (forslag til retsplejelovens §§ 641-644), og bemærkningerne hertil.

2.8. Overtrædelse af et forbud eller påbud

2.8.1. Gældende ret

Det fremgår af retsplejelovens § 651, stk. 1, at den, der forsætligt overtræder et fogedforbud, kan idømmes straf i form af bøde eller fængsel indtil 4 måneder og i forbindelse hermed dømmes til at betale erstatning. Forsætlig bistand til overtrædelse af et fogedforbud straffes på samme måde, jf. retsplejelovens § 651, stk. 2. Spørgsmålet om idømmelse af straf eller erstatning kan udsættes, indtil forbudssagen (justifikations sagen) er afgjort, jf. § 651, stk. 3. I praksis udsættes spørgsmålet om idømmelse af straf sjældent på udfaldet af justifikations sagen, hvorimod udsættelse normalt sker med hensyn til spørgsmålet om erstatning.

Adgangen til at pålægge straf retter sig mod selve det at handle i strid med et meddelt forbud. Det er derfor principielt uden betydning for selve strafansvaret, om den rettlighed, på grundlag af hvilken forbuddet er nedlagt, senere måtte vise sig ikke at bestå.

Fogedretten har i medfør af retsplejelovens § 648, stk. 2, pligt til at vejlede rekviritus om et forbuds retsvirkninger, herunder at overtrædelse kan medføre strafansvar efter retsplejelovens § 651, stk. 1.

Forbudsrekvirenten har påtaleretten i sager anlagt efter § 651, og sagen behandles som en privat straffesag, dvs. (i al fald i 1. instans) efter civilprocessens regler, jf. retsplejelovens §§ 989 og 990. Immaterialretskrænkelser af særlig grov karakter kan føres som offentlige straffesager, jf. straffelovens § 299 b, smh. § 305. I det omfang sagen føres som

en offentlig straffesag behandles denne uafhængigt af både forbuds- og justifikations sagen.

2.8.2. Retsplejerådets overvejelser

2.8.2.1. Retsplejerådet finder, at de gældende regler om strafansvar for overtrædelse af et forbud bør opretholdes og udvides til også at omfatte påbud.

2.8.2.2. Retsplejerådet har overvejet, om de omhandlede straffesager ikke længere bør være undergivet privat påtale. En ændring i påtalekompetencen i disse sager vil imidlertid rejse en række spørgsmål i forhold til andre tilfælde, hvor strafforfølgning sker under private straffesager. Som eksempel herpå kan nævnes sager efter retsplejelovens § 535, hvorefter den, der forsætligt overtræder en dom, hvorved det er pålagt vedkommende at foretage eller undlade noget, under en af rekvirenten anlagt sag kan idømmes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder. På den baggrund foreslår Retsplejerådet at opretholde den gældende påtalekompetence i sager om overtrædelse af forbud eller påbud.

2.8.2.3. Retsplejerådet bemærker i øvrigt, at retsplejeloven i § 651, stk. 2, indeholder en bestemmelse om tredjemands strafansvar for medvirken til at overtræde et fogedforbud. Retsplejerådet foreslår, at denne bestemmelse ikke videreføres, da tredjemands forsætlige medvirken kan straffes efter straffelovens § 23. Retsplejerådet tilsigter således ikke herved en ændring i adgangen til at straffe den, der forsætligt yder bistand til at overtræde et forbud mv.

2.8.2.4. Særligt med hensyn til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 651, stk. 3, hvorefter spørgsmålet om idømmelse af straf eller erstatning kan udsættes, indtil forbudssagen (justifikations sagen) er afgjort, bemærkes, at det i forbindelse med ændringen af forbudsreglerne i 1988, jf. lov nr. 731 af 7. december 1988, blev overvejet, om der var grundlag for at ændre denne regel. Det pågældende lovforslag byggede på Retsplejerådets betænkning nr. 1107/1987 om arrest og forbud. I betænkningen (side 98 f) anføres følgende om spørgsmålet:

”Det har i den juridiske litteratur været drøftet, i hvilket omfang en sådan udsættelse bør ske. ... I kritikken af de gældende regler ... har det endvidere været anført, at det kan virke stødende, at en straffesag kan gennemføres, uanset det eventuelt senere fastslås, at fogedforbudet har været ulovligt.

Arbejdsgruppen finder det afgørende for forbudsinstituttets effektivitet, at overtrædelse af et af fogedretten nedlagt forbud er selvstændigt strafsanktioneret, og man finder ikke at kunne gå ind for en regel om obligatorisk udsættelse af straffesagen. Må et velmotiveret forbud ellers befrygtes at miste sin effektivitet, bør straffesagen fremmes. Det kan i den forbindelse nævnes, at kravet om, at rekvirenten skal godtgøre eller sandsynliggøre sin ret, inden forbud kan nedlægges, og den omstændighed, at der indføres kæreadgang med hensyn til nedlagte forbud, må antages i betydelig grad at mindske risikoen for, at der under en privat straffesag

idømmes straf for overtrædelse af et forbud, der senere underkendes.

Arbejdsgruppen finder efter det anførte ikke grundlag for at foreslå de gældende regler ændret.”

I lovforslagets bemærkninger blev det anført, at det formentlig kun sjældent ville være hensigtsmæssigt at anvende adgangen til at udsætte den private straffesag på udfaldet af justifikationssagen. Der blev i den forbindelse henvist til de forøgede beviskrav, den foreslåede adgang til at påkære nedlagte forbud samt til forbudsinstittets effektivitet.

Retsplejerådets forslag om indretning af procesordningen indebærer, at der ikke længere vil skulle anlægges en egentlig justifikationssag, jf. pkt. 2.9. Da de hensyn, som anføres i betænkningen fra 1987 efter rådets opfattelse imidlertid fortsat gør sig gældende, foreslås bestemmelsen i § 651, stk. 3, videreført således, at spørgsmålet om idømmelse af straf eller erstatning kan udsættes, indtil retssagen om den underliggende tvist er afgjort. En sådan udsættelse vil formentlig sjældent være hensigtsmæssig, men kan f.eks. tænkes anvendt i situationer, hvor retssagen om den underliggende tvist allerede verserer og er tæt på sin afslutning.

2.8.2.5. Retsplejerådet finder endvidere, at retten ligesom efter gældende ret, jf. retsplejelovens § 648, stk. 2, bør have en særlig pligt til at vejlede den, som et forbud eller påbud retter sig imod, om retsvirkningerne af forbuddet eller påbuddet, herunder at overtrædelse af afgørelsen kan medføre strafansvar. I sager om meddelelse af forbud eller påbud vil retten således have en videregående vejledningspligt, end hvad der følger af rettens almindelige vejledningspligt i retsplejelovens § 339, stk. 4.

Retsplejerådet forudsætter, at vejledningen gives skriftligt, hvis forbuddet eller påbuddet meddeles uden, at den part, som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, er til stede.

Der henvises til betænkningen side 81-83.

2.8.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

Særligt for så vidt angår Retsplejerådets overvejelse om ikke at videreføre bestemmelsen om tredjemands strafansvar for medvirken til at overtræde et fagedforbud, jf. retsplejelovens § 651, stk. 2, finder Justitsministeriet det dog rigtigst – bl.a. med henblik på at understrege det strafferetlige værn på området – at opretholde en særskilt regel om strafansvaret for medvirken og tredjemands erstatningsansvar.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens § 422, stk. 3, og § 430), og bemærkningerne hertil.

2.9. Den efterfølgende retssag (justifikationssagen)

2.9.1. Gældende ret

Som udgangspunkt skal rekvirenten inden 2 uger efter nedlæggelse af forbuddet anlægge retssag om den fordring, som forbuddet vedrører (den såkaldte justifikationssag), medmindre rekvirenten under eller efter forbudsforretningen frafalder forfølgning, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 634, stk. 1, 1. pkt.

Videre forfølgning af et forbud kan ikke frafalde på forhånd. Frafald af videre forfølgning kan ikke antages tillige at indebære et afkald på adgangen til at hævne.

Verserer der retssag om det forhold, der danner grundlag for forbuddet, skal justifikationssagen dog allerede inden en uge efter forbuddets nedlæggelse anlægges ved samme ret, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 634, stk. 2.

Under justifikationssagen skal rekvirenten nedlægge påstand om stadfæstelse af forbuddet, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 634, stk. 1. Under retssagen efterprøves det, om fagedforbuddet blev lovligt nedlagt, jf. § 648, stk. 1, jf. § 636.

Ophæves forbuddet ved justifikationssagen, bortfalder forbuddet, når ankefristen er udløbet, medmindre anke er iværksat inden eller andet er bestemt i dommen, jf. § 648, stk. 1, jf. § 637.

2.9.2. Retsplejerådets overvejelser

En ændring af procesordningen, således at kompetencen til at meddele forbud (og efter forslaget også påbud) flyttes fra fagedretten til retsafdelingen, indebærer efter Retsplejerådets opfattelse, at en egentlig justifikationssag, hvor der tages stilling til, om forbuddet er lovligt meddelt, fremover vil være overflødig. Når retsafdelingen har forholdt sig til, om der er tilstrækkeligt grundlag for at meddele et forbud eller påbud, bør dette spørgsmål efter Retsplejerådets opfattelse kunne kæres, jf. pkt. 2.13 nedenfor, men Retsplejerådet finder ikke, at der herudover er behov for, at retsafdelingen under en justifikationssag endnu engang skal tage særskilt stilling til, om forbuddet eller påbuddet er lovligt meddelt.

Der vil derimod efter Retsplejerådets opfattelse fortsat være behov for en endelig afklaring af, om den rettighed, som har givet anledning til forbuddet eller påbuddet, også rent faktisk består. Retsplejerådet foreslår derfor, at der skal gælde et krav om, at den part, der har anmodet om forbud eller påbud, inden to uger efter, at der er truffet endelig afgørelse om at meddele forbud eller påbud, skal anlægge eller indlede sag om den rettighed, der påstås krænkede, medmindre sådan sag allerede er anlagt ved en dansk eller udenlandsk domstol eller er indledt ved en voldgiftsret.

Hvis hovedsagen ikke rettidigt anlægges ved en dansk eller udenlandsk domstol eller indledes ved en voldgiftsret, bør forbuddet eller påbuddet efter Retsplejerådets opfattelse kunne kræves ophævet, jf. pkt. 2.10 nedenfor.

Som nævnt ovenfor under pkt. 2.9.1 bortfalder efter gældende ret pligten til at anlægge justifikationssag, hvis rekvisitus

under eller efter forbudsforretningen frafalder forfølgning, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 634, stk. 1.

Da den part, som et forbud eller påbud retter sig imod, efter Retsplejerådets opfattelse på tilsvarende måde bør kunne give afkald på videre forfølgning, foreslår Retsplejerådet, at parterne ved aftale skal kunne fravige kravet om sagsanlæg mv.

Ligesom efter gældende ret bør videre forfølgning af et forbud eller påbud ikke kunne frafalde på forhånd. Det foreslås derfor, at en aftale om fravigelse af kravet om sagsanlæg mv. først skal kunne indgås, når der er truffet en endelig afgørelse om at meddele forbud eller påbud.

Der henvises til betænkningen side 83-84.

2.9.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

Justitsministeriet har dog i lyset af hørings svarene over betænkning nr. 1530/2012 fundet anledning til at tilføje i den foreslåede § 425, stk. 1, at sagen om den rettighed, der påstås krænkede, også kan anlægges ved SØ- og Handelsretten efter bestemmelsen i § 225, stk. 2. Det er endvidere tilføjet i den foreslåede bestemmelse, at hvis sagen anlægges ved en byret, kan byretten henvise sagen til behandling ved SØ- og Handelsretten efter bestemmelserne i retsplejelovens § 225, stk. 3, og § 227, eller til behandling ved landsret efter bestemmelsen i § 226.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens § 425), og bemærkningerne hertil.

2.10. Bortfald eller ophævelse af et forbud eller påbud

2.10.1. Gældende ret

Et forbud kan blive ophævet ved dommen i justificationssagen eller ved dommen i sagen om de handlinger, der er blevet nedlagt forbud mod. Forbuddet bortfalder i givet fald, når ankefristen er udløbet, medmindre anke er iværksat eller andet er bestemt i dommen. Der henvises til retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 637.

Herudover har fogedretten kompetence til at ophæve et forbud, hvis justificationssag eller sag vedrørende fordringen ikke anlægges rettidigt, hvis justificationssag eller sag vedrørende fordringen afvises eller hævses, eller på baggrund af omstændigheder, der er indtruffet efter forbuddets nedlæggelse, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 638, stk. 1 og 2. Det antages i litteraturen, at også ophævelse af et forbud må afvente appelfristens udløb eller en eventuel appelsag. Forinden forbuddet ophæves, skal fogedretten så vidt muligt give rekvirenten lejlighed til at udtale sig, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 638, stk. 3.

2.10.2. Retsplejerådets overvejelser

2.10.2.1. Når retten har meddelt et forbud eller påbud, vil retten i forbindelse med en dom i hovedsagen kunne tage stilling til, om den part, som forbuddet eller påbuddet har været rettet imod, også fremover skal foretage, undlade eller tåle de omhandlede handlinger. Det foreløbige forbud eller påbud bliver således "afløst" af dommen, og det foreslås derfor, at et forbud eller påbud – hvis det ikke er ophævet forinden, jf. nærmere nedenfor – skal bortfalde, når der er afsagt realitetsdom i sagen, og anke ikke er iværksat inden ankefristens udløb, eller en rettidigt iværksat anke senere er frafaldet, eller andet er bestemt i dommen.

2.10.2.2. Hvis der er tale om et forbud eller påbud, der ikke er meddelt i forbindelse med en tvist, der skal behandles af en dansk domstol, bør et sådant forbud eller påbud efter Retsplejerådets opfattelse derimod i intet tilfælde bortfalde automatisk, men derimod gælde, indtil det ophæves.

2.10.2.3. Retsplejerådet finder videre, at et forbud eller påbud bør kunne ophæves, hvis en hovedsag om den underliggende tvist afvises eller hævses. Hvis sagen afvises, bør forbuddet eller påbuddet dog først kunne ophæves, når afgørelsen er endelig. For hovedsager ved danske eller udenlandske domstole kræver dette, at en eventuel ankefrist er udløbet eller ankesagen endelig afgjort. Hvis en rettidigt anlagt sag hævses eller afvises, fordi domstolen eller voldgiftsretten ikke har kompetence til at behandle sagen, kan en ophævelse af forbuddet dog undlades, hvis sagen uden unødigt ophold indbringes for rette domstol eller voldgiftsret.

2.10.2.4. Ophævelse bør herefter efter Retsplejerådets opfattelse kunne ske helt eller delvist, hvis betingelserne for rettens meddelelse af forbud eller påbud ikke længere er opfyldt, eller hvis den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet, utilbørligt forhaler sagen. For så vidt angår tilfælde, hvor sagen om den rettighed, der påstås krænkede, ikke allerede er anlagt eller indledt ved en dansk eller udenlandsk domstol eller ved en voldgiftsret, foreslås det, at parten inden to uger efter, at der er truffet endelig afgørelse om at meddele forbud eller påbud, skal anlægge eller indlede sådan sag. Hvis parten ikke overholder denne forpligtelse, bør forbuddet eller påbuddet kunne kræves ophævet, ligesom ophævelse bør kunne ske, hvis hovedsagen hævses eller afvises.

2.10.2.5. For så vidt angår de tilfælde, hvor hovedsagen skal afgøres ved en udenlandsk domstol eller ved en voldgiftsret, finder Retsplejerådet endvidere, at spørgsmålet om ophævelse af et forbud eller påbud bør kunne indbringes for retten, når hovedsagens realitet er endeligt afgjort.

2.10.2.6. Retsplejerådet finder, at det bør være den ret, der har behandlet anmodningen om meddelelse af forbud eller påbud i 1. instans, som også bør behandle en anmodning om ophævelse af et forbud eller påbud i 1. instans. Rettens afgørelse om at ophæve eller ikke at ophæve et forbud eller påbud kæres efter reglerne i det foreslåede kapitel 23 b. Dette indebærer, at SØ- og Handelsrettens afgørelse i en sag om

ophævelse af et forbud eller påbud skal indbringes for Østre Landsret.

2.10.2.7. Endelig foreslår Retsplejerådet, at den part, der har opnået et forbud eller påbud, så vidt muligt skal have lejlighed til at udtale sig, inden forbuddet eller påbuddet ophæves. Forslaget svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 648, jf. § 638, stk. 3.

Der henvises til betænkningen side 84-86.

2.10.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

Justitsministeriet har dog i lyset af høringssvarene over betænkning nr. 1530/2012 fundet anledning til at præcisere i bemærkningerne til den foreslåede § 426, at selv om bestemmelsen i forslaget til § 426, stk. 2 og 3, er formuleret som bestemmelser om, at et forbud eller påbud *kan* ophæves, så er det klare udgangspunkt efter lovforslaget, at et forbud eller påbud *skal* ophæves, når der indgives begæring herom, og betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens § 426), og bemærkningerne hertil.

2.11. Inhabilitet

2.11.1. Gældende ret

Retsplejelovens specielle regler om inhabilitet findes i kapitel 5 (§§ 60-67). Det fremgår af retsplejelovens § 61, at ingen må handle som dommer i en sag, når der – ud over de konkrete inhabilitetsgrunde nævnt i retsplejelovens § 60 – foreligger omstændigheder, som er egnede til at rejse tvivl om dommerens fuldstændige upartiskhed. Det fremgår af retsplejelovens § 60, stk. 7, at den omstændighed, at dommeren, fordi flere embedsvirksomheder er forenede i hans person, tidligere af den grund har haft med sagen at gøre, ikke medfører inhabilitet, når der ikke efter de foreliggende omstændigheder er grund til at antage, at han har nogen særegen interesse i sagens udfald.

De om dommere givne forskrifter finder også anvendelse på bl.a. fuldmægtige ved domstolene, jf. retsplejelovens § 66, stk. 1, 1. pkt.

2.11.2. Retsplejerådets overvejelser

2.11.2.1. Eftersom Retsplejerådet foreslår en videreførelse af det grundlæggende krav om, at den, der anmoder om et forbud (og efter forslaget også et påbud), skal godtgøre eller sandsynliggøre, at betingelserne for at nedlægge et forbud (eller efter forslaget også et påbud) er til stede, må det spørgsmål, der efter den gældende procesordning kan rejses i forhold til rettens senere inhabilitet, derfor også overvejes i forbindelse med de foreslåede regler.

Retsplejerådet finder, at det i disse overvejelser må indgå, at rådet foreslår, at den, der har fået medhold i sin anmodning om et forbud (påbud), skal anlægge sag om den rettighed, der påstås krænket, hvis en sag herom ikke allerede er vese-rende. Derimod skal der ikke længere anlægges en såkaldt justifikationssag.

Retsplejerådets forslag indebærer, at der ikke under sagen om den rettighed, der påstås krænket, skal tages stilling til, om forbuddet (påbuddet) blev lovligt meddelt. Dette spørgsmål anses for afgjort, når der foreligger en endelig afgørelse om selve forbuddet (påbuddet).

2.11.2.2. Retsplejelovens regler om speciel inhabilitet skal anvendes således, at Danmarks forpligtelser efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention overholdes. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har ofte og ikke mindst i straffesager behandlet klager over, at dommere har medvirket ved pådømmelsen af en sag, som de på en eller anden måde tidligere har beskæftiget sig med. Det forhold, at en dommer, der skal træffe afgørelse i en sag, forud for sagens indbringelse for domstolene eller for hovedforhandlingen har truffet visse afgørelser vedrørende den samme sag, indebærer ikke i sig selv, at der er berettiget tvivl om dommerens upartiskhed. Det afgørende er karakteren og omfanget af de foranstaltninger, som dommeren har truffet forud for hovedforhandlingen. Hvis en dommer reelt har taget stilling til tvistens genstand på et tidligere tidspunkt, vil dommeren ikke kunne behandle tvisten på et senere tidspunkt.

Den omstændighed, at en dommer har medvirket ved meddelelse af et forbud (påbud) kan derfor i sig selv ikke føre til, at dommeren ikke kan deltage i behandlingen af sagen om den rettighed, der påstås at være krænket. Afgørende må i stedet være, om dommeren i forbindelse med afgørelsen om forbuddet (påbuddet) har truffet sin afgørelse på en sådan måde, at vedkommende kan siges allerede reelt at have taget stilling til den pågældende rettighed og dermed præjudiceret den endelige afgørelse. Er dette tilfældet f.eks. der-ved, at dommeren reelt har givet udtryk for, at den, der ønskede forbuddet (påbuddet), har den ret, der søges beskyttet ved forbuddet (påbuddet), kan vedkommende dommer ikke medvirke ved den senere behandling og afgørelse om den rettighed, der påstås krænket. Det afgørende er, hvordan dommeren har formuleret præmisserne i den midlertidige afgørelse.

2.11.2.3. Det bemærkes særligt, at det i denne forbindelse efter Retsplejerådets opfattelse kan lægges til grund, at hvis en forbudssag er blevet behandlet sammen med hovedsagen, jf. retsplejelovens § 254, og begge sager herefter på samme grundlag er optaget til afgørelse, vil den omstændighed, at afgørelsen i forbudssagen måtte blive truffet før afgørelsen i hovedsagen, ikke kunne føre til, at dommere, der har medvirket ved afgørelsen af forbudssagen, ikke vil kunne deltage i færdiggørelsen af hovedsagen. Dette gælder også i de tilfælde, hvor dommeren ved afgørelsen af forbudssagen har lagt til grund, at vedkommende part har godtgjort sin ret.

2.11.2.4. Et af formålene med at flytte kompetencen til at nedlægge forbud (påbud) fra fogedretten til retsafdelingen er, at man ved at lade den samme dommer, som har behandlet forbudssagen, behandle hovedsagen om den rettighed, der påstås krænket, vil kunne opnå en procesbesparende virkning, da processtoffet normalt kun vil skulle præsenteres for de medvirkende dommere en gang. Denne fordel vil selvsagt ikke kunne opnås, hvis en dommer, der har meddelt et forbud (påbud) ikke vil kunne deltage i behandlingen af hovedsagen. Retsplejerådet har på denne baggrund overvejet, om der – for at begrænse antallet af tilfælde af inhabilitet under hovedsagen – alene skal gælde et krav om, at forbuds-betingelserne skal ”sandsynliggøres”. Sondringen mellem godtgørelse og sandsynliggørelse af betingelserne har imidlertid bl.a. betydning for, om der skal stilles sikkerhed, idet der ikke skal stilles sikkerhed, når betingelserne for at meddele et forbud (påbud) er godtgjort. Et krav om sikkerhedsstillelse kan i den enkelte sag udgøre en (betydelig) økonomisk belastning for rekvirenten. Det er derfor Retsplejerådets opfattelse, at vægtige hensyn taler for at opretholde det nuværende system, hvorefter betingelserne enten skal godtgøres eller sandsynliggøres, således at den rekvirent, der kan godtgøre forbudsbetingelsernes tilstedeværelse, ikke skal stille sikkerhed.

Der henvises til betænkningen side 86-88.

2.11.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og foreslår i overensstemmelse hermed ingen ændringer af de gældende regler om inhabilitet.

2.12. Ansvar ved ulovligt nedlagt forbud

2.12.1. Gældende ret

Rekvirenten er erstatningsansvarlig for den eventuelle skade, som et ulovligt nedlagt forbud har påført rekvirenten, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 639. Rekvirenten hæfter på objektivt grundlag, hvis forbuddet er ulovligt, fordi rekvirenten ikke havde den hævdede undladelsesforpligtelse, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 639, stk. 1. Skyldes forbuddets ulovlighed andre grunde, hæfter rekvirenten kun, når denne burde have undladt at begære forbuddet (culpaansvar), jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. 639, stk. 3.

2.12.2. Retsplejerådets overvejelser

Retsplejerådet finder, at de gældende regler om erstatningsansvar ved ulovlige forbud, jf. retsplejelovens § 648, jf. § 639, må anses for velbegrundede og hensigtsmæssige, og rådet foreslår derfor, at de gældende regler videreføres og udvides til også at omfatte påbud. Med forslaget opretholdes således det objektive ansvar for den, der har opnået et forbud (og med forslaget også påbud), hvis det viser, at den hævdede rettighed ikke består (helt eller delvis).

Retsplejerådet finder, at konsekvenserne af at få nedlagt et forbud eller påbud er af så vidtrækkende karakter, at dette

fortsat bør afspejle sig i ansvarsgrundlaget for den, der anmoder om at få nedlagt et forbud eller påbud. Retsplejerådet finder dog, at der er behov for en vis sproglig præcisering i relation til ”tort”, idet det efter Retsplejerådets opfattelse bør fremgå udtrykkeligt, at tort har karakter af en godtgørelse og ikke en erstatning.

Der henvises til betænkningen side 88.

2.12.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens § 428), og bemærkningerne hertil.

2.13. Appelmuligheder

2.13.1. Gældende ret

Det følger af retsplejelovens § 650, 1. pkt., at fogedrettens afgørelser i en forbudssag skal træffes ved kendelse, som kan kæres efter reglerne i kapitel 53 om appel af fogedrettens afgørelser. Kære påvirker ikke rekvirentens pligt til at anlægge justificationssag. Kærefristen er 4 uger, jf. retsplejelovens § 586, stk. 1.

Kære af fogedrettens afgørelse har efter retsplejelovens § 650, 2. pkt., ikke opsættende virkning. I afgørelsen gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2010.1651 H fik Højesteret lejlighed til at tage stilling til et spørgsmål om at tillægge kære til Højesteret af en afgørelse i en fagedforbudssag opsættende virkning. Efter forhistorien og forarbejderne til retsplejelovens § 650 fandt Højesteret, at bestemmelsens andet punktum ikke var til hinder for, at kære til Højesteret af landsrettens afgørelse om at ophæve fogedrettens forbud blev tillagt opsættende virkning, jf. retsplejelovens § 650, 1. pkt., sammenholdt med retsplejelovens § 587, stk. 1, og § 395.

Ved kære af et nedlagt forbud kan der ikke fremsættes påstande, som ikke har været fremlagt for fogedretten, jf. retsplejelovens § 587, stk. 4.

Kæreinstansen har på samme måde som fogedretten mulighed for at afskære bevisførelse af hensyn til forretningens fremme, jf. henvisningen til retsplejelovens § 647, stk. 1, i § 587, stk. 5.

Det følger af retsplejelovens § 587, stk. 3, at fogedrettens ophævelse af forbud (eller arrest) ikke gennem kære kan hindres i at træde i virksomhed.

2.13.2. Retsplejerådets overvejelser

2.13.2.1. Efter Retsplejerådets opfattelse bør rettens afgørelser om forbud og påbud, herunder en særskilt afgørelse om betaling af de omkostninger, der er forbundet med behandlingen af spørgsmålet, træffes ved kendelse. Herved sikres,

at afgørelsen skal begrundes, jf. retsplejelovens § 218, stk. 1.

2.13.2.2. En ændring af procesordningen, således at kompetencen til at meddele forbud (og påbud) flyttes fra fogedretten til retsafdelingen, rejser endvidere spørgsmål om adgangen til at kære sådanne afgørelser.

De almindelige regler om kære af retsafdelingens afgørelser i civile sager fremgår af retsplejelovens kapitel 37. Når kompetencen til at meddele forbud og påbud flyttes til retsafdelingen, kan det således tale for, at spørgsmålet om kære af afgørelser om forbud eller påbud også skal afgøres efter de kæreregler, der i øvrigt gælder for civile sager.

En anvendelse af kærereglerne i kapitel 37 vil medføre, at en kendelse om forbud eller påbud truffet af en byret kan kæres til vedkommende landsret, jf. retsplejelovens § 389, stk. 1.

En anvendelse af kærereglerne i kapitel 37 vil imidlertid også medføre, at kendelser om forbud eller påbud truffet af Sø- og Handelsretten kun kan kæres til Højesteret, hvis Procesbevillingsnævnet giver tilladelse hertil, jf. retsplejelovens § 392, stk. 2.

Det er Retsplejerådets opfattelse, at der – hvis Sø- og Handelsrettens kompetence til at behandle forbudssager udvides som foreslået – er væsentlige grunde til ikke at anvende de almindelige regler i kapitel 37 om kære af Sø- og Handelsrettens afgørelser, men i stedet indføre særlige kæreregler for denne rets afgørelser om meddelelse af forbud eller påbud.

Retsplejerådet foreslår således, at den ordning, der allerede gælder for Sø- og Handelsrettens afgørelser om meddelelse af forbud eller påbud i sager om EF-varemærker mv., udvides til at gælde også de nye forbuds- og påbudssager, som Sø- og Handelsretten skal kunne behandle. Det betyder, at afgørelser i alle forbuds- og påbudssager behandlet af Sø- og Handelsretten vil skulle kæres til Østre Landsret.

Der henvises til betænkningen side 88-89.

2.13.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

I lyset af høringssvarene finder Justitsministeriet dog, at kærereglerne i kapitel 53 (om appel af fogedrettens afgørelser) – med den modifikation at Sø- og Handelsrettens afgørelser i sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud skal kæres til Østre Landsret – skal finde tilsvarende anvendelse ved kære af midlertidige afgørelser om forbud og påbud. Herved sikres der overensstemmelse i kærereglerne i forhold til navnlig kære af fogedrettens afgørelser i bevissikringssager (retsplejelovens kapitel 57 a). Det bemærkes herved, at der i sager om krænkelse af immaterielle rettigheder

mv. ofte vil være spørgsmål om (prøvelse af) både forbud og bevissikringsskridt.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens § 427), og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes samlet set ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

Forslaget om at give mulighed for kollegial og sagkyndig behandling vil medføre begrænsede merudgifter for domstolene. Det vurderes dog samtidig, at den generelle styrkelse af den saglige kompetence i sagerne vil føre til begrænsede mindreudgifter.

Forslaget om at udvide området for midlertidige afgørelser skønnes at ville føre til en vis forøgelse i antallet af anlagte sager, hvilket vil medføre begrænsede merudgifter for domstolene, mens det på den anden side vil medføre mindreudgifter for domstolene, at der ikke længere skal anlægges justifikations sag. Det kan også føre til et øget antal sager, at behandlingen gøres mere kvalificeret, da dette i sig selv vil kunne gøre det mere attraktivt at anvende reglerne om forbud mv.

Lovforslaget indebærer i øvrigt, at det i højere grad vil være udnævnte dommere, der skal behandle sager om forbud mv. frem for dommerfuldmægtige, hvilket vil kunne medføre begrænsede merudgifter for domstolene.

De nævnte mer- og mindreudgifter skønnes samlet set i vid udstrækning at udligne hinanden, og lovforslaget vurderes på den baggrund ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vil indebære, at der ikke fremover skal anlægges justifikations sager. Der vil dog fortsat skulle anlægges sag om den omtvistede rettighed mv. På den baggrund vurderes lovforslaget ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet af betydning.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder mv.

Betænkning nr. 1530/2012 har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, ADIPA (Association of Danish Intellectual Property Attorneys), Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri (DI), Dansk Inkassobrancheorganisation, Dansk Journalistforbund, Danske Advokater, Danske Insolvensadvokater, Danske Mediers Forum, Danske Speditører, Det Danske Voldgiftsinstitut, Fagligt Fælles Forbund 3F, Finans og Leasing, Finansrådet, Forbrugerrådet, Forenede Danske

Motorejere (FDM), Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Forsikring & Pension, FSR – danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Domstolernes Tjenestemandsförening, HK/Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening (KL), Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Københavns Retshjælp, Landsorganisationen i Danmark (LO), Liberale Erhvervs Råd, Patent- og Varemærkestyrelsen, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rådet for Større IT-sikkerhed, TEKNIQ Installatørernes Organisation, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed og Århus Retshjælp.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Samlet set ingen af betydning.	Samlet set ingen af betydning.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Samlet set ingen af betydning.	Samlet set ingen af betydning.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen af betydning.	Ingen af betydning.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen af betydning.	Ingen af betydning.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(retsplejeloven)

Til nr. 1 (§ 12, stk. 3)

Det er med lovforslaget forudsat, at retsplejelovens almindelige regler om kollegial behandling i byretten og Sø- og Handelsretten som udgangspunkt ikke finder anvendelse i selvstændige sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud efter det foreslåede nye kapitel 40, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

I de tilfælde, hvor der verserer en hovedsag, som er undergivet kollegial behandling, og hvor retten finder, at det kan være hensigtsmæssigt at forhandle den verserende retssag sammen med forbuds- eller påbudssagen, jf. reglen om retens adgang til at forhandle sager i forbindelse med hinanden i retsplejelovens § 254, stk. 1, bør forbuds- og påbudssagen imidlertid kunne blive undergivet kollegial behandling.

Dernæst bør det også i særlige tilfælde være muligt selvstændigt at kunne undergive en forbuds- eller påbudssag kollegial behandling.

Det foreslås derfor at udvide anvendelsesområdet for kollegial behandling til også at omfatte midlertidige afgørelser om forbud og påbud efter kapitel 40, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Forslaget om adgang til kollegial behandling gælder, hvad enten sagen behandles i byretten eller i Sø- og Handelsretten, jf. henvisningen til retsplejelovens § 12, stk. 3, i retsplejelovens § 16, stk. 1, 3. pkt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 15, stk. 2)

Det foreslås at indsætte et nyt *nr. 1* i § 15, stk. 2. Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget i lovforslagets § 1, nr. 7, om at udvide Sø- og Handelsrettens kompetence til at behandle sager om forbud (og efter forslaget også

påbud) svarende til den kompetence, som retten har til at behandle de sagstyper, der er nævnt i retsplejelovens §§ 225 og 227.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (§ 15, stk. 2, nr. 1 og 2)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om, at kompetencen til at foranstalte foreløbige retsmidler udvides, således at retten ved forbud eller påbud skal kunne bestemme, at en part midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (§ 16, stk. 6)

Det er med lovforslaget forudsat, at retsplejelovens almindelige regler om sagkyndig behandling i Sø- og Handelsretten som udgangspunkt ikke finder anvendelse i selvstændige sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud efter det foreslåede nye kapitel 40, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Det kan imidlertid i sager, hvor udfaldet beror på en særlig sagkyndig vurdering, være hensigtsmæssigt, at der kan medvirke sagkyndige medlemmer. På denne baggrund foreslås det at udvide adgangen til at tilkalde sagkyndige medlemmer til også at omfatte midlertidige afgørelser om forbud og påbud efter kapitel 40, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Adgangen til at tilkalde sagkyndige medlemmer vil herefter også være til stede i sager om meddelelse af forbud og påbud vedrørende EF-varemærker og EF-design.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5 (§ 20, stk. 1)

Det er forudsat, at retsplejelovens almindelige regler om sagkyndig behandling i byretten ikke umiddelbart finder anvendelse i selvstændige sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud efter det foreslåede nye kapitel 40, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Det kan imidlertid i sager, hvor udfaldet beror på en særlig sagkyndig vurdering, være hensigtsmæssigt, at der kan medvirke sagkyndige medlemmer. På denne baggrund foreslås det at udvide adgangen til at tilkalde sagkyndige medlemmer til også at omfatte midlertidige afgørelser om forbud og påbud efter kapitel 40, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6 (§ 20, stk. 2)

Det foreslås, at landsretten ved behandlingen af kæresager om midlertidige afgørelser om forbud eller påbud, der er af-

gjort ved byretten eller Sø- og Handelsretten i 1. instans under medvirken af sagkyndige medlemmer, kan bestemme, at retten skal tiltrædes af 2 sagkyndige medlemmer.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 4 og 5.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 (Kapitel 40)

De gældende regler om nedlæggelse af forbud i kapitel 57 foreslås revideret og indsat i et nyt kapitel 40 om midlertidige afgørelser om forbud og påbud.

Forslaget om at flytte reglerne fra tredje bog, femte afsnit, som omhandler fogedrettens kompetence til at foranstalte foreløbige retsmidler, til tredje bog, andet afsnit, som omhandler rettergangsmåden i den borgerlige retspleje, skal ses i lyset af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle sager om forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedafdelingen til retsafdelingen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 411

Kompetencen til at foranstalte foreløbige retsmidler foreslås udvidet, således at retten ikke kun skal kunne meddele egentlige forbud mod visse handlinger. Det foreslås, at retten i stedet ved et forbud eller påbud skal kunne bestemme, at en part midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger, jf. forslaget til *stk. 1*. Den foreslåede afgrænsning af forbud og påbud er således bredere end den nuværende adgang til at nedlægge forbud, idet en part efter den foreslåede bestemmelse i videre omfang end i dag vil kunne pålægges handlepligter, ligesom parten vil kunne pålægges at skulle tåle, at modparten selv foretager nogle handlinger.

Den foreslåede bestemmelse om, at en part skal kunne pålægges at *undlade* bestemte handlinger svarer til, hvad en part efter gældende ret kan pålægges ved forbud. Forslaget om, at en part skal kunne pålægges at *foretage* sig noget eller *tåle*, at der bliver foretaget noget, indebærer derimod som nævnt en udvidelse i forhold til gældende ret, idet forbud i dag udover undladelsespligter kun kan angå accessori-ske handlepligter.

I de senere års retspraksis har der været en vis tendens til at pålægge mere vidtgående handlepligter. Forslaget vil således i vidt omfang være udtryk for en lovfæstelse af den retspraksis, der har udviklet sig i forhold til accessori-ske handlepligter.

En midlertidig afgørelse om påbud vil eksempelvis kunne gå ud på, at der skal etableres en bestemt faktisk tilstand, f.eks. at en vejbm skal fjernes, eller at et skilt skal tages ned. Selv om der er adgang til, at der kan etableres ændringer i en fak-

tisk tilstand ved en midlertidig afgørelse om forbud eller påbud, kan der som led i en sådan afgørelse ikke uden videre gives pålæg om vidtgående tilstandsændringer. Den midlertidige afgørelse bør således ikke gå længere end det, der er nødvendigt for at gennemføre en tilfredsstillende midlertidig retstilstand. Ved en midlertidig afgørelse om forbud eller påbud vil der normalt heller ikke kunne pålægges modparten pligter, som ikke kan pålægges ved dom.

Et forbud eller påbud kan som hidtil rettes mod private og mod det offentlige, når en myndighed er part i et privat retsforhold.

Der stilles derimod ikke forslag om, at offentlige myndigheders myndighedsudøvelse skal omfattes af reglerne om adgang til at meddele forbud og påbud. Adgangen til at standse offentlige myndigheders myndighedsudøvelse må i stedet – som hidtil – afgøres som et spørgsmål om opsættende virkning af den konkrete myndighedsudøvelse i forbindelse med et søgsmål mod myndigheden.

Formålet med de foreslåede bestemmelser i *stk. 2 og 3* er at foretage en afgrænsning i forhold til reglerne om arrest og bevissikring, jf. retsplejelovens kapitel 56 og 57 a. Anmodninger om arrest og bevissikring vil fortsat skulle behandles af fogedretten.

Det bemærkes i den forbindelse, at det efter gældende ret i praksis ofte forekommer, at der samtidig anmodes både om foretagelse af bevissikring og nedlæggelse af forbud. Selv om kompetencen til at anvende de nævnte retsmidler efter forslaget ikke fremover vil være samlet i fogedretten, vil der dog ikke være noget til hinder for, at sådanne anmodninger også fremover vil kunne behandles i samme møde. Den pågældende dommer vil i så fald blot skulle varetage flere funktioner, idet den pågældende vil skulle optræde som foged i relation til anmodningen om bevissikring og som dommer i retsafdelingen i relation til anmodningen om meddelelse af forbud eller påbud. Det påhviler i givet fald den pågældende byret at sørge for, at retten beklædes af en person, der er tilstrækkeligt kompetent til at behandle den eller de omhandlede anmodninger.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 641, stk. 3, dog således at bestemmelsen ikke kun omhandler forbud, men også påbud som omtalt i stk. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1-2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 412

Bestemmelsen vedrører retternes saglige og stedlige kompetence i sager om forbud og påbud. Det foreslås, at sager om forbud og påbud altid skal indbringes som selvstændige sager, uanset om der måtte versere en retssag om den underliggende tvist.

Med hensyn til spørgsmålet om *saglig kompetence* foreslås det, at sager om forbud og påbud som udgangspunkt behandles i byretten i 1. instans. Med henblik på at opnå en fagligt specialiseret behandling af visse forbudssager foreslås det derudover, at Sø- og Handelsrettens kompetence til at behandle sager om forbud (og efter forslaget til § 411, stk. 1, også påbud) udvides svarende til den kompetence, som retten har til at behandle de sagstyper, der er nævnt i retsplejelovens §§ 225 og 227.

Det foreslås derfor i *stk. 1, 1. pkt.*, at anmodningen om meddelelse af en midlertidig afgørelse om forbud eller påbud i 1. instans indgives til byretten eller Sø- og Handelsretten efter reglerne i retsplejelovens § 224 og § 225, stk. 1 og 2. Byretten kan endvidere henvise sagen til behandling i Sø- og Handelsretten efter reglerne i retsplejelovens § 225, stk. 3, og § 227, jf. 2. *pkt.*

Reglerne indebærer en vis valgfrihed for sagens parter i spørgsmålet om, ved hvilken ret sagen om forbud eller påbud skal behandles. I sager som nævnt i § 225, stk. 2, kan sagen således indbringes ved Sø- og Handelsretten (og ellers i byretten). Ligeledes er reglerne i § 225, stk. 3, og § 227, stk. 1, om henvisning til behandling ved Sø- og Handelsretten, betinget af, at en af parterne anmoder herom.

Det bemærkes, at Sø- og Handelsretten er en landsdækkende ret, som i medfør af retsplejelovens § 17, stk. 4 og 5, kan sættes uden for det sædvanlige tingsted (i København). Dette kan formentlig ofte være hensigtsmæssigt, når Sø- og Handelsretten skal behandle sager om forbud og påbud. Det bør derfor ikke være geografiske, men saglige kriterier, der er afgørende for, om en anmodning om forbud eller påbud indgives til en byret eller til Sø- og Handelsretten.

Med hensyn til spørgsmålet om *stedlig kompetence* foreslås det, at retsplejelovens kapitel 22 skal finde anvendelse i sin helhed. Den foreslåede bestemmelse indebærer i et vist omfang en udvidelse i forhold til, hvad der i dag gælder om stedlig kompetence i forbudssager, hvor alene §§ 235-240 finder anvendelse.

Særligt for processuelle udlændinge vil forslaget om at anvende retsplejelovens almindelige værnetingsregler i kapitel 22 indebære en indskrænkning i reglerne om opholds- og godsværneting, idet værnetinget for disse personer efter gældende ret afgøres efter retsplejelovens § 487, der har et videre anvendelsesområde end § 246, stk. 2 og 3, som alene omfatter sager vedrørende formueretsforhold.

I *stk. 2* foreslås det, at bestemmelsen i stk. 1 tillige skal gælde for tvister, der vil skulle afgøres ved voldgift eller udenlandsk domstol. For så vidt angår sådanne tvister vil anmodningen om forbud eller påbud således skulle indgives til en ret, der efter reglerne i §§ 224 eller 225 (§ 227) og kapitel 22 ville være saglig og stedlig kompetent, hvis ikke tvisten skulle afgøres ved voldgift eller udenlandsk domstol.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 413

Som betingelse for at retten skal kunne meddele forbud eller påbud, foreslås det, at den part, der anmoder om forbuddet eller påbuddet, skal godtgøre eller sandsynliggøre, at parten har den ret, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet (*nr. 1*), at modpartens adfærd nødvendiggør, at der meddeles forbud eller påbud (*nr. 2*), og at partens mulighed for at opnå sin ret vil forspildes, hvis parten henvises til at afvente tvistens retlige afgørelse (*nr. 3*).

Disse betingelser svarer – med enkelte sproglige ændringer – til de gældende betingelser for nedlæggelse af forbud i retsplejelovens § 642, idet den foreslåede bestemmelse dog ikke kun omhandler forbud, men også påbud som omtalt i forslaget til § 411, stk. 1.

Det er forudsat, at muligheden for at meddele forbud eller påbud for visse sagstyper som hidtil i visse tilfælde kan udgøre den primære sikring mod retskrænkelser, eksempelvis krænkelse af immaterialrettigheder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 og 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 414

Det foreslås i *stk. 1*, at retten ikke skal kunne meddele forbud eller påbud, når det skønnes, at lovens almindelige regler om straf og erstatning og eventuelt en af modparten tilbudt sikkerhed yder parten tilstrækkeligt værn. Dette svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 643, stk. 1, dog således at bestemmelsen ikke kun omhandler forbud, men også påbud som omtalt i forslaget til § 411, stk. 1.

Endvidere foreslås det i *stk. 2*, at proportionalitetsafvejningen i retsplejelovens § 643, stk. 2, videreføres, dog således at bestemmelsen udvides til også at omfatte påbud som omtalt i forslaget til § 411, stk. 1. Den gældende bestemmelse i § 643, stk. 2, er udtryk for en undtagelsesregel, som i dag kun forudsættes anvendt i de få tilfælde, hvor der består en betydelig forskel mellem rekvisitens interesse i nedlæggelse af forbud og de mulige skadevirkninger for rekvisitus.

Efter den foreslåede bestemmelse kan retten nægte at meddele forbud eller påbud, hvis en sådan afgørelse vil påføre modparten skade eller ulempe, der står i åbenbart misforhold til partens interesse i forbuddet eller påbuddet.

Adgangen til at meddele forbud eller påbud må ligeledes vurderes i lyset af relevante bestemmelser i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, herunder f.eks. artikel 10 om ytringsfrihed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 415

Reglerne om sikkerhedsstillelse i retsplejelovens § 644 foreslås med bestemmelsen opretholdt, jf. stk. 1-3, dog således

at bestemmelsen ikke kun omhandler forbud, men også påbud som omtalt i forslaget til § 411, stk. 1.

Retten skal således kunne bestemme, at parten som betingelse for meddelelse af forbud eller påbud skal stille sikkerhed for den skade og ulempe, som kan påføres modparten ved forbuddet eller påbuddet, jf. *stk. 1*. Hvis parten allerede under sagen om forbuddet eller påbuddet godtgør sin ret, vil det som hidtil være udelukket at afkræve parten en sikkerhedsstillelse som betingelse for at meddele forbud eller påbud.

Retten fastsætter som hidtil sikkerhedens art og størrelse efter et skøn, jf. *stk. 2*.

Retsvirkningerne af det meddelte forbud eller påbud indtræder som hidtil først fra det tidspunkt, hvor parten har stillet en forlangt sikkerhed, jf. *stk. 3, 1. pkt.* Af hensyn til fristen for anlæggelse af retssag, fristen for appel samt de straffbare følger af overtrædelseshandlinger, fastsættes det endvidere, at retten som hidtil skal give parterne besked om tidspunktet for forbuddets eller påbuddets meddelelse, medmindre parterne allerede har fået besked herom i et retsmøde, jf. *stk. 3, 2. pkt.*

I *stk. 4* foreslås som noget nyt en bestemmelse om muligheden for at give afkald på sikkerhedsstillelse.

I *1. pkt.* foreslås det at lovfæste det gældende princip om, at der kan gives afkald på sikkerhedsstillelse, når tvisten er opstået.

Det foreslås endvidere i *2. pkt.*, at det i sager mellem erhvervsdrivende om forhold, der vedrører deres erhverv, også skal være muligt på forhånd at indgå en aftale om afkald på sikkerhedsstillelse, dvs. inden tvisten er opstået. Efter *3. pkt.* skal offentlig virksomhed sidestilles med erhverv.

I *4. pkt.* foreslås en særlig regel om muligheden for at tilsidesætte en forhåndsaftale mellem erhvervsdrivende (eller offentlige myndigheder) om afkald på sikkerhedsstillelse. Det foreslås således, at retten efter anmodning undtagelsesvis kan se bort fra en sådan aftale, hvis hensynet til den ene part i særlig grad taler herfor.

Aftalelovens regler om ugyldige viljeserklæringer gælder ved siden af den foreslåede bestemmelse. Tilsidesættelse af en aftale om afkald på sikkerhedsstillelse vil således også kunne ske efter disse regler, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 416

Bestemmelsen omhandler kravene til en anmodning om meddelelse af forbud eller påbud. Det foreslås, at anmodningen skal opfylde de krav, der stilles til en stævning i en civil sag, jf. retsplejelovens § 348. Det indebærer, at anmodningen om forbud eller påbud skal være skriftlig, og den skal

indeholde oplysninger svarende til en stævning i en civil sag og være vedlagt kopi af bl.a. de dokumenter, som parten agter at påberåbe sig.

Det foreslås endvidere, at retsplejelovens § 349 skal finde tilsvarende anvendelse. Det indebærer, at retten kan afvise anmodningen, ligesom retten kan indrømme parten en frist til at afhjælpe mangler ved anmodningen om forbud eller påbud.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 417

Det foreslås i *stk. 1*, at en anmodning om meddelelse af forbud eller påbud skal behandles i et retsmøde, hvor den fornødne bevisførelse finder sted. Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, 2. pkt.*, hvorefter retten skal kunne afskære en bevisførelse, som findes uforenelig med hensynet til forretnings fremme, er en videreførelse af den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 647, *stk. 1*.

Det foreslås i øvrigt, at gældende ret, hvorefter der i forbudssager er praksis for at anvende ensidigt indhentede erklæringer, uanset om erklæringen er indhentet før eller efter indgivelse af en anmodning om forbud, videreføres for sager om forbud eller påbud. Retssagen om den underliggende tvist vil derimod skulle behandles efter reglerne i den ordinære domsproces, hvor ensidigt indhentede sagkyndige erklæringer i praksis normalt kun tillades fremlagt, hvis de er indhentet før sagens anlæg.

Det foreslås endvidere, at princippet i retsplejelovens § 344 om den frie bevisbedømmelse også skal finde anvendelse i sager om forbud eller påbud. Henvisningerne i § 344 til §§ 302, 303 og 339, *stk. 3*, gør disse bestemmelser anvendelige under forbuds- eller påbudssagen. Dette svarer til gældende ret, jf. retsplejelovens § 646, *stk. 2*, jf. § 344.

Det foreslås i *stk. 2*, at retten fastsætter tid og sted for mødet om meddelelse af forbud eller påbud og giver besked herom til den part, der har anmodet om forbuddet eller påbuddet, hvilket svarer til gældende ret, jf. retsplejelovens § 646, *stk. 2*, jf. § 491, *stk. 1, 1. pkt.*

Bestemmelserne i *stk. 3-5*, omhandler underretning – eventuelt ved tilsigelse – af den part, som anmodningen om forbud eller påbud retter sig imod. Det foreslås, at retten som udgangspunkt underretter modparten om tid og sted for mødet. Underretning bør dog kunne undlades, hvis retten finder det ubetænkeligt at afholde mødet uden forudgående meddelelse til modparten, eller hvis det må antages, at formålet med forbuddet eller påbuddet vil forspildes, hvis modparten underrettes. I nærmere angivne tilfælde kan underretning ske ved tilsigelse.

Den foreslåede fremgangsmåde vedrørende underretning mv. svarer til den fremgangsmåde, der i dag gælder for fo-

gedrettens behandling af forbudssager, jf. retsplejelovens § 646, *stk. 2*, jf. § 493, *stk. 1* og *2*, og § 494, *stk. 1* og *4*.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4, 1. pkt.*, om tilsigelse, finder også anvendelse i tilfælde, hvor Sø- og Handelsretten sættes uden for det sædvanlige tingsted (i København) i medfør af retsplejelovens § 17, *stk. 4* og *5*.

I lyset af forslaget om at udvide Sø- og Handelsrettens kompetence til at behandle sager om forbud (og påbud) svarende til den kompetence, som Sø- og Handelsretten har til at behandle de sagstyper, der er nævnt i retsplejelovens §§ 225 og 227, jf. forslaget til § 412, *stk. 1*, foreslås det, at bestemmelsen i *stk. 4, 2. pkt.*, udstrækkes til at omfatte Sø- og Handelsretten i de sager, hvor retten sættes på hovedtingstedet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 418

Det foreslås i *stk. 1*, at anmodningen om meddelelse af forbud eller påbud skal afvises, hvis den part, der har anmodet om forbuddet eller påbuddet, ikke møder. Dette svarer til, hvad der i dag gælder for fogedrettens behandling af forbudssager, jf. retsplejelovens § 646, *stk. 2*, jf. § 492, *stk. 1*.

Stk. 2 vedrører tilfælde, hvor den part, som anmodningen om meddelelse af forbud eller påbud retter sig imod, ikke er til stede. Det foreslås, at anmodningen om meddelelse af forbud eller påbud skal kunne imødekommes, hvis den er tilstrækkeligt begrundet i sagsfremstillingen og det i øvrigt fremkomme, og parten er lovligt tilsagt, eller underretning af den pågældende er undladt i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 417, *stk. 3, 3. pkt.* Hvis parten skal tilsiges til mødet, forudsættes reglen alene anvendt i de tilfælde, hvor der i forbindelse med tilsigelsen er overgivet parten en genpart af anmodningen og de deri påberåbte bilag, ligesom parten i disse tilfælde skal vejledes om retsvirkningerne af udeblivelse i tilsigelsen. Dette svarer til, hvad der gælder i dag, jf. retsplejelovens § 646, *stk. 2*, jf. § 493, *stk. 1* og *2*, § 494, *stk. 1* og *4*, og § 495, *stk. 1, 1. pkt.* Anvendelse af reglen afskærer ikke rettens adgang til at betinge meddelelse af forbud eller påbud af, at der stilles sikkerhed.

Det foreslås endvidere, at retten kan udsætte mødet om forbud eller påbud, hvis retten finder det ønskeligt, at modparten bør være til stede. Dette svarer til, hvad der i dag gælder for fogedrettens behandling af forbudssager, jf. retsplejelovens § 646, *stk. 2*, jf. § 495, *stk. 3*.

Efter det foreslåede *stk. 3* skal reglerne i retsplejelovens § 365, *stk. 4* og *5*, om deltagelse ved anvendelse af telekommunikation finde tilsvarende anvendelse under mødet om meddelelse af forbud eller påbud.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 419

Bestemmelsen giver retten mulighed for at udsætte behandlingen af såvel anmodningen om forbud eller påbud som eventuelle begæringer om bistand til håndhævelse af forbuddet eller påbuddet. Det skal dog fremhæves, at den vidtgående adgang til bevisførelse under sagen om forbud eller påbud og reglerne om sikkerhedsstillelse kun rent undtagelsesvis giver grundlag for at udsætte en verserende sag om forbud eller påbud. Hertil kommer, at en vidtgående brug af udsættelsesadgangen vil berøve forbuds- og påbudsinstitutionen dets effektivitet. Med bestemmelsen opretholdes gældende ret om adgangen til at udsætte en forbudssag, jf. retsplejelovens § 646, stk. 2, jf. § 502, stk. 1, nr. 2 og 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 420

Bestemmelsen omhandler tredjemands adgang til at intervenere i sagen. Det foreslås i *stk. 1*, at tredjemand skal kunne indtræde som part under behandlingen af en anmodning om meddelelse af forbud eller påbud for så vidt angår spørgsmålet, om forbuddet eller påbuddet vil stride imod den pågældendes ret (hovedintervention). Det foreslås i den forbindelse, at indtrædelsen sker ved en erklæring herom til retten. Med den foreslåede bestemmelse opretholdes den adgang, tredjemand i dag har for at indtræde som part i forbudssager, jf. retsplejelovens § 646, stk. 2, jf. § 499.

Det foreslås i *stk. 2*, at reglen i retsplejelovens § 252 om biintervention finder tilsvarende anvendelse i sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud.

Hovedbetingelsen for biintervention efter retsplejelovens § 252 er, at biintervenienten har en retlig interesse. Dette udtryk rummer ikke i sig selv nogen bestemt angivelse af, hvornår biintervention kan ske, men åbner mulighed for, at tredjemand kan indtræde i sagen, når dette findes rimeligt og velbegrundet under hensyn til alle individuelle momenter i sagen.

Med forslaget tilsigtes der en lovfæstelse af retspraksis, hvorefter en tredjemand, der har en retlig interesse i udfaldet af en sag om forbud (og efter forslaget også påbud), kan indtræde i sagen til støtte for en af parterne. Ved afgørelsen må retten tage hensyn til alle individuelle momenter i sagen, herunder om biintervention vil indebære en u hensigtsmæssig forsinkelse af sagen.

Adgangen til at indtræde i sagen efter reglerne om biintervention omfatter også offentlige myndigheder.

I tilfælde hvor det af sagen fremgår, at en tredjemand har væsentlig interesse i sagens udfald, kan det endvidere være nærliggende, at retten rejser spørgsmålet, om parterne har orienteret den pågældende tredjemand.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 421

Det foreslås, at retten skal træffe afgørelse om betaling af de omkostninger, der er forbundet med afgørelsen om forbud eller påbud, og at sådan afgørelse skal træffes i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 30, jf. *1. og 2. pkt.*

I særlige tilfælde kan det være hensigtsmæssigt at udskyde afgørelsen af omkostningsspørgsmålet til afgørelsen af hovedsagen. Dette kan f.eks. være tilfældet i sager, der er behandlet sammen efter retsplejelovens § 254, og hvor afgørelsen af hovedsagen forventes at kunne foreligge kort tid efter afgørelsen af forbudsspørgsmålet. Det foreslås derfor i *3. pkt.*, at spørgsmålet om omkostninger vedrørende afgørelsen om forbud eller påbud kan henskydes til afgørelsen om sagsomkostninger i hovedsagen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 422

Bestemmelsen i *stk. 1* fastslår rettens vejledningspligt over for den part, som ikke er repræsenteret ved advokat under sagen. Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende regel om vejledning af selvmødere, jf. retsplejelovens § 646, stk. 2, jf. § 500, stk. 1.

Bestemmelsen i *stk. 2*, omhandler adgangen til at beskikke en advokat for parterne i sagen. Beskikkelsen angår alene sagen om den midlertidige afgørelse om forbud eller påbud. Fri proces under sagen om den underliggende tvist må således søges efter de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 31. Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende regel om fri proces i forbudssager, jf. retsplejelovens § 646, stk. 2, jf. § 500, stk. 2.

Det foreslås i *stk. 3*, at retten skal have pligt til at vejlede den, som et forbud eller påbud retter sig imod, om retsvirkningerne af forbuddet eller påbuddet, herunder at overtrædelse af afgørelsen kan medføre strafansvar, jf. forslaget til § 430.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 648, stk. 2, og indebærer således en videregående vejledningspligt, end hvad der følger af rettens almindelige vejledningspligt i retsplejelovens § 339, stk. 4.

Det forudsættes, at vejledningen kan gives skriftligt, hvis forbuddet eller påbuddet meddeles uden, at den part, som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, er til stede.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 423

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at retten i forbindelse med meddelelse af et forbud eller påbud efter anmodning *samtidig*

skal kunne træffe afgørelse om at beslaglægge rørligt gods, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet. Efter den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 645, stk. 2, kan fogedretten beslaglægge rørligt gods, bl.a. såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet. Den foreslåede bestemmelse i stk. 1, 1. pkt., er således på dette punkt en videreførelse af den gældende bestemmelse.

Efter forslaget til 2. *pkt.*, skal retten dog kunne henvise spørgsmålet om beslaglæggelse til særskilt behandling ved fogedretten efter reglerne i det foreslåede nye kapitel 57, jf. lovforslagets § 1, nr. 11, hvis retten finder, at spørgsmålet om beslaglæggelse bør behandles særskilt. Udgangspunktet bør være, at retten selv tager stilling til en anmodning om beslaglæggelse i forbindelse med afgørelsen af spørgsmålet om meddelelse af forbud eller påbud. Der kan dog tænkes situationer, hvor det vil være u hensigtsmæssigt at skulle behandle spørgsmålet om beslaglæggelse samtidig med spørgsmålet om meddelelse af forbud eller påbud. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor en stillingtagen til spørgsmålet om meddelelse af forbud eller påbud vil blive unødigt forsinket, hvis denne skal afvente en stillingtagen til spørgsmålet om beslaglæggelse, således at der kan træffes *samtidig* afgørelse om spørgsmålene. Som eksempel kan nævnes tilfælde, hvor der er berammet et møde på rettens kontor til behandling af en anmodning om meddelelse af forbud eller påbud. Herefter fremsættes der en anmodning om beslaglæggelse, som det tidsmæssigt ikke vil være muligt at tage stilling til på det berammede møde, idet en stillingtagen til spørgsmålet om beslaglæggelse nødvendiggør en udgående forretning til det sted, hvor godset, som ønskes beslaglagt, befinder sig. Hvis spørgsmålet om meddelelse af forbud eller påbud og spørgsmålet om beslaglæggelse skal behandles *samtidig*, vil det således være nødvendigt at udsætte afgørelsen om meddelelse af forbud eller påbud. Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at retten, hvis det skønnes mest hensigtsmæssigt, og parten ønsker dette, i så fald kan henvise spørgsmålet om beslaglæggelse til efterfølgende særskilt afgørelse.

Det foreslås, at den efterfølgende behandling skal foretages af fogedretten. Dette skal ses i sammenhæng med forslaget til § 424, hvorefter spørgsmål om beslaglæggelse *efter*, at retten har meddelt forbud eller påbud, foreslås afgjort af fogedretten.

Efter forslaget til *stk. 2* opbevares det beslaglagte på bekostning af den part, der har anmodet om beslaglæggelse, af retten eller den, retten bemyndiger hertil. Dette svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 645, stk. 3.

Efter forslaget til *stk. 3* kan retten betinge beslaglæggelse af, at parten stiller sikkerhed for opbevaringsomkostningerne, jf. stk. 2. Beslaglæggelse kan endvidere betinges af, at sikkerhedsstillelsen efter den foreslåede § 415 forhøjes. Dette svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 645, stk. 4.

Det foreslåede *stk. 4* indeholder en henvisning til en række fogedretlige bestemmelser, der foreslås at skulle finde tilsvarende anvendelse under rettens behandling af en anmodning om beslaglæggelse. Dette svarer til de bestemmelser, der efter gældende ret finder anvendelse ved fogedrettens behandling af anmodninger om beslaglæggelse efter retsplejelovens § 645, jf. § 646, stk. 2, 2. pkt.

De bestemmelser, det drejer sig om, er retsplejelovens § 491, stk. 3, om fogedrettens adgang til at foretage forretninger uden for retskredsen, hvis særlige grunde taler derfor, § 494, stk. 2, om politifremstilling af skyldneren, hvis denne udebliver, § 495, stk. 2, om fogedrettens pligt til, i tilfælde af at skyldneren ikke møder eller træffes, at opfordre andre personer, der er til stede, til at varetage skyldnerens interesser, § 497 om skyldnerens oplysningspligt og § 498 om fogedrettens adgang til at undersøge skyldnerens husrum og gemmer mv. samt magtanvendelse og politiets bistand her til.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 424

Den foreslåede bestemmelse fastslår, at bistand til opretholdelse eller gennemførelse af et meddelt forbud eller påbud skal ydes af fogedretten efter reglerne i det foreslåede nye kapitel 57, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forslaget til § 423. Som nævnt under bemærkningerne til denne bestemmelse foreslås det, at spørgsmål om beslaglæggelse, der opstår *efter*, at retten har meddelt forbud eller påbud, skal behandles af fogedretten.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11, og pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 425

Medmindre sag om den rettighed, der påstås krænket (hovedsagen), allerede er anlagt ved en dansk eller udenlandsk domstol eller er indledt ved en voldgiftsret, foreslås det i *stk. 1, 1. pkt.*, at den part, der har anmodet om forbud eller påbud, inden to uger efter, at der er truffet endelig afgørelse om at meddele forbud eller påbud, skal anlægge eller indlede sådan sag.

Efter forslaget regnes fristen for at anlægge eller indlede sag fra det tidspunkt, hvor afgørelsen om meddelelse af forbud eller påbud må anses for endelig. Hvis der er adgang til at kære rettens afgørelse om forbud eller påbud, jf. forslaget til § 427, jf. kapitel 53, indebærer forslaget således, at to ugersfristen for sagsanlæg regnes fra udløbet af kærefristen, eller fra det tidspunkt, hvor kære er frafaldet, eller, hvis afgørelsen kæres inden for kærefristen, fra kæreinstansens afgørelse i sagen.

Til § 426

Bestemmelsen erstatter de gældende bestemmelser i retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 634, om anlæg af justifikations-sag. Efter forslaget vil der ikke længere skulle anlægges en egentlig justifikationssag, hvor der vil skulle tages særskilt stilling til, hvorvidt forbuddet eller påbuddet er lovligt med-delt. Spørgsmålet om berettigelsen af det meddelte forbud eller påbud vil alene kunne prøves ved kære af rettens afgørelse, jf. forslaget til § 427.

Selv om der ikke længere stilles noget krav om en egentlig justifikationssag, vil der efter forslaget fortsat være krav om, at selve hovedsagen anlægges eller indledes. Hvis hovedsa-gen ikke rettidigt anlægges ved en dansk eller udenlandsk domstol eller indledes ved en voldgiftsret, kan forbuddet el-ler påbuddet kræves ophævet, jf. forslaget til § 426, stk. 2, nr. 3.

Hvis hovedsagen anlægges i Danmark – enten fordi den *skal* anlægges her, eller fordi den *kan* anlægges her – foreslås det i 2. pkt., at dette skal ske ved samme ret, som behandlede spørgsmålet om meddelelse af forbud eller påbud i 1. instans eller ved Sø- og Handelsretten efter bestemmelsen i retsple-jelovens § 225, stk. 2. Hvis sagen anlægges ved en byret, kan byretten henvise sagen til behandling ved Sø- og Han-delsretten efter bestemmelserne i retsplejelovens § 225, stk. 3, og § 227, eller til behandling ved landsret efter bestem-melsen i retsplejelovens § 226.

Hvis en byret har nægtet at meddele forbud eller påbud, men anmodningen om forbud eller påbud imødekommes af landsretten under kære af byrettens afgørelse, vil hovedsa-gen efter forslaget således – forudsat at der er værneting her i landet – skulle anlægges ved den pågældende byret.

Efter forslaget til stk. 2 skal stk. 1 finde tilsvarende anvendelse, når den part, som anmodningen om forbud eller på-bud er rettet imod, har afværget meddelelse af forbud eller påbud ved sikkerhedsstillelse, jf. forslaget til § 414, stk. 1.

Efter gældende ret bortfalder pligten til at anlægge justifika-tionssag, hvis rekvisitus under eller efter forbudsforretning-
gen frafalder forfølgning, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 634, stk. 1.

Da den part, som et forbud eller påbud retter sig imod, på tilsvarende måde bør kunne give afkald på videre forfølg-ning, indeholder stk. 3 en bestemmelse om, at parterne ved aftale kan fravige bestemmelserne i stk. 1 og 2 vedrørende krav om sagsanlæg mv.

En aftale om fravigelse af stk. 1 og 2 kan – ligesom efter gældende ret – først indgås, når der er truffet en endelig af-gørelse om at meddele forbud eller påbud.

Frafald af videre forfølgning af hovedsagen kan ikke anta-ges tillige at indebære et afkald på adgangen til kære efter den foreslåede § 427.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Bestemmelsen angår bortfald og ophævelse af en midlerti-dig afgørelse om forbud eller påbud. Udgangspunktet er, at forbud eller påbud gælder, indtil det ophæves eller bortfal-der, jf. *stk. 1*.

Bestemmelsen i *stk. 2* omhandler adgangen til at *ophæve* et forbud eller påbud. Bestemmelsen finder anvendelse, uanset om sagen om den rettighed, der påstås krænket, skal afgøres ved en dansk domstol, ved udenlandsk domstol eller ved voldgift.

Det foreslås, at et forbud eller påbud kan ophæves helt eller delvist, hvis betingelserne for rettens meddelelse af forbud eller påbud ikke længere er opfyldt (*nr. 1*). Det foreslås end-videre, at ophævelse skal kunne ske, hvis den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet, utilbørligt forhaler sagen (*nr. 2*). Endelig foreslås det, at ophævelse skal kunne ske, hvis sag efter § 425 ikke anlægges eller indledes rettidigt, hæves eller afvises (*nr. 3*).

Det bemærkes, at hvis en rettidigt anlagt sag hæves eller af-vises, fordi domstolen eller voldgiftsretten ikke har kompe-tence til at behandle sagen, kan retten undlade at ophæve et forbud eller påbud, hvis sagen uden unødigt ophold indbrin-ges for rette domstol eller værneting.

Når hovedsagen om den rettighed, der påstås krænket, skal afgøres ved en udenlandsk domstol eller ved voldgift, fore-slås det i *stk. 3*, at et forbud eller påbud endvidere kan ophæ-ves, når afgørelsen i hovedsagen er endelig. Dette kræver, at en eventuel ankefrist i hovedsagen er udløbet, eller ankesa-gen endeligt er afgjort.

Efter forslaget vil et forbud eller påbud i sager, der skal af-gøres ved en udenlandsk domstol eller ved voldgift, således ikke bortfalde automatisk, når hovedsagen er endeligt af-gjort.

Det bemærkes, at det både efter stk. 2 og 3 er det klare ud-gangspunkt, at et forbud eller påbud skal ophæves, når der indgives begæring herom, og betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Bestemmelsen i *stk. 4* vedrører *bortfald* af forbud og påbud, når hovedsagen om den rettighed, der påstås krænket, skal afgøres ved en dansk domstol. Når retten har truffet en mid-lertidig afgørelse om forbud eller påbud, vil retten i forbin-delse med dommen i retssagen om den rettighed, der påstås krænket, kunne tage stilling til, om den part, som forbuddet eller påbuddet har været rettet imod, også fremover skal foretage, undlade eller tåle de omhandlede handlinger. Den midlertidige afgørelse om forbud eller påbud bliver således ”afløst” af dommen, og det foreslås derfor, at et forbud eller påbud skal bortfalde, når der er afsagt dom i retssagen om den rettighed, der påstås krænket, og anke ikke er iværksat inden ankefristens udløb, eller en rettidigt iværksat anke se-nere er frafaldet, eller andet er bestemt i dommen. Ankes dommen inden ankefristens udløb, vil forbuddet eller påbud-

det efter forslaget således stå ved magt, indtil dette i givet fald ophæves af ankeinstansen eller bortfalder i forbindelse med ankesagens afslutning. Efter forslaget kan retten i 1. instansdommen dog undtagelsesvis bestemme, at anken ikke skal have suspensiv virkning.

I *stk. 5* foreslås det, at en anmodning om ophævelse af et forbud eller påbud skal indgives skriftligt til den ret, der har behandlet anmodningen om forbud eller påbud i 1. instans. Rettens afgørelse om at ophæve eller ikke at ophæve et forbud kæres efter reglerne i dette kapitel, jf. forslaget til § 427. Dette indebærer, at Sø- og Handelsrettens afgørelse i en sag om ophævelse af et forbud eller påbud skal indbringes for Østre Landsret.

Det foreslås i *stk. 6*, at den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet, så vidt muligt skal have lejlighed til at udtale sig, inden forbuddet eller påbuddet ophæves. Forslaget svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 648, jf. § 638, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 427

Bestemmelsen vedrører adgangen til at kære midlertidige afgørelser om forbud og påbud.

Efter den foreslåede bestemmelse skal rettens afgørelser om forbud og påbud, herunder en særskilt afgørelse om betaling af de omkostninger, der er forbundet med behandlingen af spørgsmålet, træffes ved kendelse. Hvis retten har henskudt afgørelsen om sagsomkostninger til den samlede afgørelse af sagsomkostningerne i en verserende sag om den rettighed, der påstås krænkede, jf. forslaget til § 421, vil denne afgørelse om sagsomkostninger derimod ikke være omfattet af bestemmelsen.

Særligt for så vidt angår kære af byrettens afgørelser foreslås det, at kærereglerne i retsplejelovens kapitel 53 skal finde tilsvarende anvendelse, jf. *stk. 1*. Dette indebærer, at en kendelse om forbud eller påbud truffet af en byret kan kæres til vedkommende landsret, jf. retsplejelovens § 584, stk. 1.

Med henblik på at sikre en ensartet appeladgang i forhold til midlertidige afgørelser om forbud og påbud truffet af byretten, foreslås det, at der også for så vidt angår Sø- og Handelsrettens afgørelser i sager om forbud og påbud skal være adgang til kære til landsret, jf. *stk. 2*. Det foreslås, at den kæreordning, der allerede gælder for Sø- og Handelsrettens afgørelser om meddelelse af forbud i sager om EF-varemærker mv., udvides til at gælde også de nye forbuds- og påbudssager, som Sø- og Handelsretten skal kunne behandle, jf. forslaget til § 412. Det betyder, at afgørelser i alle forbuds- og påbudssager behandlet af Sø- og Handelsretten vil skulle kæres til Østre Landsret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.13 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 428

Den foreslåede bestemmelse omhandler spørgsmålet om erstatningsansvar ved ulovlige forbud og påbud. Bestemmelsen svarer i vidt omfang til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 648, jf. § 639, dog således at bestemmelsen ikke kun omhandler forbud, men også påbud som omtalt i forslaget til § 411, stk. 1.

Der er i forhold til den gældende bestemmelse endvidere foretaget en sproglig præcisering i relation til ”tort”, således at det udtrykkeligt fremgår, at tort har karakter af en godtgørelse og ikke en erstatning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 429

Som det fremgår af forslaget til § 423, kan retten i forbindelse med meddelelse af forbud eller påbud beslaglægge rørligt gods, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet. I forslaget til den nye § 641 (jf. lovforslagets § 1, nr. 11) foreslås det endvidere, at fogedretten, efter at retsafdelingen har meddelt forbud eller påbud, skal kunne beslaglægge rørligt gods, såfremt det anvendes eller har været anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet, eller såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til sådant formål.

I forslaget til § 429 reguleres det, hvordan der skal forholdes med det gods, der er beslaglagt – enten af retten selv eller af fogedretten på baggrund af et forbud eller påbud, som retten har meddelt. Efter forslaget kan bestemmelse om, hvordan der skal forholdes med beslaglagt gods, træffes ved dommen i sagen om den rettighed, der påstås krænkede, hvis denne afgøres ved en dansk domstol. Det foreslås endvidere, at sådan bestemmelse også kan træffes i forbindelse med en afgørelse om ophævelse af forbuddet eller påbuddet, jf. forslaget til § 426, eller ved en straffesag efter den foreslåede § 430.

Efter forslaget kan der enten træffes bestemmelse om, at det beslaglagte gives tilbage til den part, som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, udleveres til en rettighedshaver, eller om konfiskation. Dette svarer til, hvad der i dag gælder i forbudssager, jf. retsplejelovens § 649, dog således at det er tilføjet, at der kan træffes afgørelse om at udlevere det beslaglagte gods til en rettighedshaver, der har ret til at have godset i sin besiddelse. Hvis den part, som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, ikke lovligt har haft det beslaglagte gods i sin besiddelse, bør godset således ikke tilbagegives til parten, men – hvis ikke der er grundlag for konfiskation – i stedet udleveres til den retmæssige ejer (eller en anden, som har ret til at besidde godset).

Ligesom efter gældende ret bør der som altovervejende hovedregel ske konfiskation, hvis de beslaglagte genstande har været benyttet til eller udgør udbyttet af partens retsstridige

handlinger, eller det kan befrygtes, at de fortsat vil blive anvendt til overtrædelse af det meddelte forbud eller påbud. Hvis beslaglæggelsen af genstandene derimod har været begrundet i bevissikringshensyn, vil der ligesom efter gældende ret kunne ske tilbagelevering til parten, når der foreligger en endelig afgørelse vedrørende (u)retmæssigheden af de handlinger, der begrundede meddelelsen af forbuddet eller påbuddet, og parten må anses for retmæssig ejer af de pågældende genstande.

Det forudsættes, at konfiskeret gods ligesom hidtil overgives til det stedlige politi til videre foranstaltning. I lyset af at der er tale om konfiskeret gods, hvor ejendomsretten således er overgået til staten, foreslås dette også at gælde i tilfælde, hvor det konfiskerede efter dommen skal anvendes til fyldestgørelse af rekvirentens erstatningskrav. Forslaget indebærer på dette punkt en ændring i forhold til gældende ret, idet det efter gældende ret forudsættes, at godset forbliver i fogedrettens besiddelse med henblik på foretagelse af udlæg.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 430

De gældende regler om strafansvar for overtrædelse af et forbud foreslås opretholdt og udvidet til også at omfatte påbud som omtalt i forslaget til § 411, stk. 1. Den foreslåede bestemmelse svarer således – med den nævnte udvidelse – til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 651.

Det bemærkes, at det følger af bestemmelsen i retsplejelovens § 1022, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel for overtrædelse af retsplejelovent.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8 (§ 587, stk. 3)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget i § 1, nr. 7, om at flytte kompetencen til at behandle sager om forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedafdelingen til retsafdelingen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.13 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9 (§ 587, stk. 4, 2. pkt.)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget i § 1, nr. 7, om at flytte kompetencen til at behandle sager om forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedafdelingen til retsafdelingen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.13 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10 (§ 587, stk. 5.)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget i § 1, nr. 7, om at flytte kompetencen til at behandle sager om forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedafdelingen til retsafdelingen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.13 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11 (Kapitel 57)

Det foreslås at ophæve de gældende regler om forbud i retsplejelovens kapitel 57 og i stedet indsætte et nyt kapitel 57 om bistand til opretholdelse af forbud og påbud mv.

Til § 641

Når et forbud eller påbud er meddelt, foreslås det, at kompetencen til efterfølgende at yde bistand til opretholdelse af forbuddet eller påbuddet, herunder ved at foretage beslaglæggelse af rørligt gods, placeres hos fogedretten og ikke retsafdelingen. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 424 (lovforslagets § 1, nr. 7). Herudover skal bestemmelsen ses i sammenhæng med forslaget til § 423, stk. 1, 1. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 7), hvorefter spørgsmålet om beslaglæggelse af rørligt gods, indtil forbud eller påbud er meddelt, som udgangspunkt behandles af den retsafdeling, der behandler spørgsmålet om forbud eller påbud. I forslaget til § 423, stk. 1, 2. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 7), foreslås det imidlertid, at retten, hvis denne ikke finder det hensigtsmæssigt at behandle spørgsmålet om beslaglæggelse samtidig med spørgsmålet om meddelelse af forbud eller påbud, kan henvise spørgsmålet om beslaglæggelse til særskilt behandling ved fogedretten efter reglerne i kapitel 57.

Den foreslåede bestemmelse finder herefter anvendelse dels på efterfølgende anmodninger om bistand og beslaglæggelse, dels på anmodninger om beslaglæggelse, som af retsafdelingen er henvist til behandling ved fogedretten i medfør af den foreslåede § 423, stk. 1, 2. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 7).

Efter forslaget til *stk. 1* yder fogedretten, når forbud eller påbud er meddelt efter de foreslåede regler i kapitel 40 (lovforslagets § 1, nr. 7), efter anmodning fra den, der har opnået forbuddet eller påbuddet (rekvirenten), bistand til opretholdelse af forbuddet eller påbuddet, herunder ved at hindre, at forbuddet overtrædes, sikre, at påbuddet efterkommes, eller tilintetgøre, hvad der er foretaget i strid med forbuddet eller påbuddet.

Den foreslåede bestemmelse svarer i vidt omfang til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 645, stk. 1, dog således at bestemmelsen er udvidet til også at omhandle påbud som omtalt i forslaget til § 411, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 7).

Efter forslaget til *stk. 2* kan fogedretten beslaglægge rørligt gods, såfremt det anvendes eller har været anvendt ved overtrædelse af forbuddet eller påbuddet, eller såfremt der er be-

stemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til sådant formål.

Den foreslåede bestemmelse svarer i vidt omfang til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 645, stk. 2, dog således at bestemmelsen er udvidet til også at omhandle påbud som omtalt i forslaget til § 411, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 7).

De foreslåede *stk. 3 og 4* svarer til forslagene til § 423, stk. 2 og 3 (lovforslagets § 1, nr. 7), jf. ovenfor. Efter forslaget gives fogedretten således bl.a. kompetence til at træffe afgørelse om forhøjelse af den sikkerhed, som retsafdelingen har fastsat i medfør af forslaget til § 415 (lovforslagets § 1, nr. 7).

Det foreslås i *stk. 5*, at fogedretten, hvis den foretager beslaglæggelse, skal underrette den ret, der har meddelt forbuddet eller påbuddet, om afgørelsen. Herved sikres det, at retten har kendskab til, hvorvidt der er blevet beslaglagt rørligt gods ud over det gods, som retten eventuelt selv har beslaglagt efter den foreslåede § 423 (lovforslagets § 1, nr. 7), og at retten således kan tage stilling til, hvordan der endeligt skal forholdes med det beslaglagte gods, jf. herved forslaget til § 429 (lovforslagets § 1, nr. 7). Samtidig sikres det også, at retten har kendskab til en eventuel forhøjelse af sikkerhedsstillelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 642

Efter forslaget til *stk. 1* skal anmodning om bistand eller beslaglæggelse indgives til fogedretten i den retskreds, hvor der efter retsplejelovens § 487 er værneting, eller til fogedretten ved den byret, der har meddelt forbuddet eller påbuddet. Hvis forbuddet eller påbuddet er meddelt af Sø- og Handelsretten, skal fogedretterne således bistå ved anmodninger om bistand eller beslaglæggelse. Det foreslås endvidere, at anmodningen skal vedlægges en udskrift af rettens kendelse om forbud eller påbud.

Det foreslåede *stk. 2, 1. pkt.* indeholder en henvisning til en række regler, som skal finde anvendelse i forbindelse med sagens behandling. De opregnede regler svarer til de regler, der efter gældende ret finder anvendelse ved fogedrettens behandling af anmodninger om bistand eller beslaglæggelse, jf. retsplejelovens § 646, stk. 2.

I *stk. 2, 2. pkt.*, foreslås det endvidere, at reglerne i retsplejelovens kapitel 48 med de fornødne lempelser skal finde tilsvarende anvendelse under behandlingen af en anmodning om bistand til sikring af opretholdelsen af et påbud.

Kapitel 48 indeholder særregler om tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav. Hvis en part har fået meddelt et påbud om at foretage visse handlinger, vil fogedretten efter forslaget således kunne bistå med gennemtvingelsen af handlepligten i overensstemmelse med reglerne i kapitel 48.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 643

Det foreslås, at fogedretten skal træffe bestemmelse om betaling af de omkostninger, der har været forbundet med fogedrettens behandling af sagen, og at sådan afgørelse skal træffes i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 30.

Hvis sag om den rettighed, der påstås krænkede, allerede er anlagt ved en dansk ret, foreslås det dog, at fogedretten skal kunne henskyde spørgsmålet om omkostninger til sagsomkostningsafgørelsen i den verserende sag.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 644

Bestemmelsen omhandler kære af fogedrettens afgørelser. Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 650.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

(lov om retsafgifter)

Til nr. 1 (§ 12, stk. 1, nr. 9)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget i lovforslagets § 1, nr. 7, om, at der ikke længere skal anlægges en sag om stadfæstelse af forbuddet (justifikations sag).

Til nr. 2 (overskriften til afsnit II)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedafdelingen til retsafdelingen, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Forslaget tilsigter således ikke en ændring af retsafgifterne for forbud ud over, at reglerne om afgift foreslås udvidet til også at omfatte påbud.

Til nr. 3 (overskriften til kapitel 3)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedafdelingen til retsafdelingen, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Forslaget tilsigter således ikke en ændring af retsafgifterne for forbud ud over, at reglerne om afgift foreslås udvidet til også at omfatte påbud.

Til nr. 4 (§ 17, stk. 1, nr. 3 og § 17 a, stk. 2, 3. pkt.)

Der er tale om en konsekvensændring af sproglig karakter som følge af forslaget om, at forbud (og efter forslaget også påbud) *meddeles* af retten, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Til nr. 5 (§ 17, stk. 1, nr. 3, og § 17 a, stk. 2, 3. pkt.)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om, at kompetencen til at foranstalte foreløbige retsmidler udvides, således at retten ved forbud eller påbud skal kunne bestemme, at en part midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Forslaget tilsigter således ikke en ændring af retsafgifterne for forbud ud over, at reglerne om afgift foreslås udvidet til også at omfatte påbud.

Til nr. 6 (§ 17 a, stk. 4)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedafdelingen til retsafdelingen, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Forslaget tilsigter således ikke en ændring af retsafgifterne for forbud ud over, at reglerne om afgift foreslås udvidet til også at omfatte påbud.

Til nr. 7 (§ 18, stk. 1, 1. pkt. og § 18, stk. 1, 2. pkt.)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedafdelingen til retsafdelingen, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Forslaget tilsigter således ikke en ændring af retsafgifterne for forbud ud over, at reglerne om afgift foreslås udvidet til også at omfatte påbud.

Til nr. 8 (§ 19, 1. pkt.)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedafdelingen til retsafdelingen, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Forslaget tilsigter således ikke en ændring af retsafgifterne for forbud ud over, at reglerne om afgift foreslås udvidet til også at omfatte påbud.

Til § 3 (designloven)

Til nr. 1 (§ 43, stk. 1)

Der er tale om konsekvensændringer som følge dels af forslaget om, at kompetencen til at foranstalte foreløbige retsmidler udvides, således at retten ved forbud eller påbud skal kunne bestemme, at en part midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger, dels af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle disse afgørelser fra foged-

retten til retsafdelingen i byretten eller Sø- og Handelsretten, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 43, stk. 2 og 3)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget om, at kompetencen til at foranstalte foreløbige retsmidler udvides, således at retten ved forbud eller påbud skal kunne bestemme, at en part midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der er endvidere tale om konsekvensændringer af sproglig karakter som følge af forslaget om, at forbud (og efter forslaget også påbud) *meddeles* af retten, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (§ 43, stk. 3)

Der er tale om en konsekvensændring af sproglig karakter som følge af forslaget om, at forbud (og efter forslaget også påbud) foreslås benævnt som en *midlertidig afgørelse*, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (§ 43, stk. 4)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedretten til retsafdelingen i byretten eller Sø- og Handelsretten, og forslaget om, at reglerne om forbud og påbud indsættes i et nyt kapitel 40 i retsplejeloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5 (§ 43, stk. 5)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om at udvide den kæreordning, der allerede gælder for Sø- og Handelsrettens afgørelser om forbud i sager om EF-design, til også at gælde de nye forbuds- og påbudssager, som Sø- og Handelsretten skal kunne behandle, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4 (varemærkeloven)

Til nr. 1 (§ 43 b, stk. 1, § 43 c, stk. 1, § 43 d)

Der er tale om konsekvensændringer af sproglig karakter som følge af forslaget om, at kompetencen til at foranstalte foreløbige retsmidler udvides, således at retten ved forbud eller påbud skal kunne bestemme, at en part midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der er endvidere tale om konsekvensændringer af sproglig karakter som følge af forslaget om, at forbud (og efter forslaget også påbud) *meddeles* af retten, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 43 b, stk. 1)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedretten til retsafdelingen i byretten eller SØ- og Handelsretten, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (§ 43 b, stk. 2, § 43 c, stk. 3, 1. pkt.)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle forbud (og efter forslaget også påbud) fra fogedretten til retsafdelingen i byretten eller SØ- og Handelsretten, og forslaget om, at reglerne om forbud og påbud indsættes i et nyt kapitel 40 i retsplejeloven jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (§ 43 c, stk. 3, 2. pkt.)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af ændrede paragrafnumre i det nyaffattede kapitel 57, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5 (§ 43 d)

Der er tale om en konsekvensændring af sproglig karakter som følge af forslaget om, at forbud (og efter forslaget også påbud) foreslås benævnt som en *midlertidig afgørelse*, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

(markedsføringsloven)

Til nr. 1 (§ 29, stk. 1, 3. pkt.)

Der er tale om konsekvensændringer som følge dels af forslaget om, at kompetencen til at foranstalte foreløbige retsmidler udvides, således at retten ved forbud eller påbud skal kunne bestemme, at en part midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger, dels af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle disse afgørelser fra fogedretten til retsafdelingen i byretten eller SØ- og Handelsretten. Det bemærkes, at begrebet justifikationsager foreslås ophævet i denne forbindelse. Der henvises til § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

(lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser)

Til nr. 1 (§ 3, stk. 2)

Der er tale om konsekvensændringer som følge dels af forslaget om, at kompetencen til at foranstalte foreløbige retsmidler udvides, således at retten ved forbud eller påbud skal kunne bestemme, at en part midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger, dels af forslaget om at flytte kompetencen til at behandle disse afgørelser fra fogedretten til retsafdelingen i byretten eller SØ- og Handelsretten, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7

(ikrafttræden)

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2013, jf. *stk. 1*.

Loven finder anvendelse på anmodninger om forbud eller påbud, der fremsættes efter lovens ikrafttræden, uanset om retssag om den rettighed, der påstås krænkede, er anlagt før lovens ikrafttræden, jf. *stk. 2*.

Til § 8

(Færøerne og Grønland)

Bestemmelsen angår lovens territoriale gyldighed og fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, jf. *stk. 1*, men at lovens § 3 (ændring af designloven), § 4 (ændring af varemærkeloven) og § 6 (ændring af lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser) kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger, jf. *stk. 2*.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 12. ...

Stk. 3. I borgerlige sager kan retten bestemme, at 3 dommere skal deltage i afgørelsen af sagen, hvis

- 1) sagen er af principiel karakter,
- 2) sagens udfald kan få væsentlig betydning for andre end parterne,
- 3) sagen frembyder særlig omfattende eller vanskelige retlige eller bevismæssige spørgsmål eller
- 4) sagens særlige karakter i øvrigt undtagelsesvis gør kollegial behandling påkrævet.

Stk. 4-8. ...

§ 15. Sø- og Handelsrettens domsmyndighed omfatter behandling og påkendelse i 1. instans af retssager i det omfang, som følger af §§ 225 og 227.

Stk. 2. Til Sø- og Handelsrettens virkekræds hører endvidere

- 1) forbudssager om EF-varemærker, jf. varemærkelovens §§ 43 c og 43 d,
- 2) forbudssager om EF-design, jf. designlovens § 43,
- 3-4) ...

§ 16. ...

Stk. 2-5. ...

Stk. 6. Sager om nedlæggelse af forbud vedrørende EF-varemærker, jf. varemærkelovens §§ 43 c og 43 d, eller EF-design, jf. designlovens § 43, behandles uden tilkaldelse af sagkyndige medlemmer.

§ 1

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1008 af 24. oktober 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, *stk. 3*, indsættes efter »borgerlige sager«: »og midlertidige afgørelser om forbud eller påbud efter kapitel 40«.

2. I § 15, *stk. 2*, indsættes før nr. 1 som nyt nummer:

- »1) midlertidige afgørelser om forbud og påbud i det omfang, som følger af kapitel 40,«
Nr. 1-4 bliver herefter nr. 2-5

3. I § 15, *stk. 2, nr. 1* og 2, der bliver nr. 2 og 3, ændres »forbudssager« til: »midlertidige afgørelser om forbud eller påbud«.

4. § 16, *stk. 6*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 6.* Ved behandling af anmodninger om forbud og påbud efter kapitel 40 kan retten bestemme, at retten skal tiltrædes af 2 sagkyndige medlemmer, hvis fagkundskab skønnes at være af betydning for sagen. *Stk. 5* finder tilsvarende anvendelse.«

§ 20. I borgerlige sager i 1. instans, der behandles ved byretten eller landsretten, kan retten bestemme, at retten under hovedforhandlingen skal tiltrædes af 2 sagkyndige medlemmer, hvis fagkundskab skønnes at være af betydning for sagen.

Stk. 2. I ankesager i landsretten, der i 1. instans er behandlet under medvirken af sagkyndige i medfør af stk. 1, kan retten bestemme, at retten under hovedforhandlingen skal tiltrædes af 2 sagkyndige medlemmer.

Stk. 3-5....

5. I § 20, *stk. 1*, indsættes som *2. pkt.*:

»1. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved byrettens behandling af anmodninger om forbud eller påbud efter kapitel 40.«

6. I § 20, *stk. 2*, indsættes som *2. pkt.*:

»1. pkt. finder tilsvarende anvendelse under landsrettens behandling af kæresager om midlertidige afgørelser om forbud eller påbud, der er afgjort ved byretten eller Sø- og Handelsretten i 1. instans under medvirken af sagkyndige.«

7. Efter § 410 indsættes:

»Kapitel 40

Midlertidige afgørelser om forbud og påbud i en borgerlig sag

§ 411. Efter anmodning kan retten efter reglerne i dette kapitel ved et forbud eller påbud bestemme, at private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger.

Stk. 2. Hvis formålet med en anmodning efter stk. 1 er at opnå sikkerhed for fyldestgørelse af et pengekrav, skal anmodning herom indgives og behandles efter reglerne i kapitel 56 om arrest.

Stk. 3. Hvis formålet med en anmodning efter stk. 1 er at sikre bevis for en krænkelse af immaterialrettigheder mv., skal anmodning herom indgives og behandles efter reglerne om bevissikring i kapitel 57 a.

Stk. 4. Med hensyn til luftfartøjer, fremmede statsskibe og skibsladninger, der tilhører fremmede stater, kan forbud og påbud kun anvendes efter reglerne herom i anden lovgivning.

§ 412. Anmodning om meddelelse af forbud eller påbud indgives til en ret, der har saglig kompetence efter § 224 eller § 225, stk. 1 og 2, og stedlig kompetence efter kapitel 22 til at behandle en sådan sag. § 225, stk. 3, og § 227 finder tilsvarende anvendelse

Stk. 2. Hvis tvisten om den rettighed, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet, skal afgøres ved voldgift eller en udenlandsk domstol, indgives anmodning om meddelelse af forbud eller påbud til en ret, som ville have haft saglig og stedlig kompetence efter stk. 1.

§ 413. Forbud eller påbud kan meddeles, hvis den part, der anmoder om forbuddet eller påbuddet, godtgør eller sandsynliggør:

- 1) at parten har den ret, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet,
- 2) at modpartens adfærd nødvendiggør, at der meddeles forbud eller påbud, og

- 3) at partens mulighed for at opnå sin ret vil forspildes, hvis parten henvises til at afvente tvistens retlige afgørelse.

§ 414. Forbud eller påbud kan ikke meddeles, når det skønnes, at lovens almindelige regler om straf og erstatning og eventuelt en af modparten tilbudt sikkerhed yder parten tilstrækkeligt værn.

Stk. 2. Retten kan nægte at meddele forbud eller påbud, hvis det vil påføre modparten skade eller ulempe, der står i åbenbart misforhold til partens interesse i meddelelse af forbuddet eller påbuddet.

§ 415. Retten kan bestemme, at parten som betingelse for meddelelse af forbud eller påbud skal stille sikkerhed for den skade og ulempe, som kan påføres modparten ved forbuddet eller påbuddet.

Stk. 2. Retten bestemmer sikkerhedens art og størrelse.

Stk. 3. Har retten stillet krav om sikkerhed, meddeles forbud eller påbud først, når den forlangte sikkerhed er stillet. Retten giver parterne besked om tidspunktet for forbuddets eller påbuddets meddelelse, såfremt dette tidspunkt ikke allerede er oplyst i et retsmøde, jf. § 162.

Stk. 4. Parterne kan, når tvisten er opstået, aftale, at forbud og påbud kan meddeles uden sikkerhedsstillelse. I sager mellem erhvervsdrivende om forhold, der vedrører parternes erhverv, kan en sådan aftale også indgås, før tvisten er opstået. Med erhverv sidestilles offentlig virksomhed. Retten kan efter anmodning undtagelsesvis se bort fra en aftale som nævnt i 2. pkt., hvis hensynet til den ene part i særlig grad taler herfor.

§ 416. Anmodning om meddelelse af forbud eller påbud skal opfylde kravene i § 348. § 349 finder tilsvarende anvendelse.

§ 417. Anmodningen om meddelelse af forbud eller påbud behandles i et retsmøde, hvor den fornødne bevisførelse finder sted. Retten kan afskære en bevisførelse, som findes uforenelig med hensynet til forretningens fremme. § 344 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Retten fastsætter tid og sted for det i stk. 1 nævnte møde og giver meddelelse herom til den part, der har anmodet om forbuddet eller påbuddet.

Stk. 3. Retten underretter så vidt muligt modparten om tid og sted for mødet. Underretning kan ske ved tilsigelse, jf. stk. 4 og 5. Underretning kan dog undlades, hvis retten finder det ubetænkeligt at afholde mødet uden forudgående meddelelse til modparten, eller hvis det må antages, at formålet med forbuddet eller påbuddet vil forspildes, hvis modparten underrettes.

Stk. 4. Retten kan med et af denne fastsat varsel tilsige den, som anmodningen om forbud eller påbud retter sig imod, til mødet, såfremt dette foretages i den retskreds, hvor parten har bopæl eller opholdssted, eller hvorfra parten driver erhvervmæssig virksomhed, eller i en tilstødende retskreds. Afholdes

mødet ved Sø- og Handelsrettens hovedtingsted, Københavns Byret, Retten på Frederiksberg, Retten i Glostrup eller Retten i Lyngby, kan parten tilsiges, såfremt denne har sådan tilknytning til en af disse retskredse. Det kan i tilsigelsen pålægges parten at møde personligt. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om varslet og om virkningerne af udeblivelse.

Stk. 5. Er den part, som anmodningen om forbud eller påbud retter sig imod, en forening, et selskab eller lignende, kan foreningens eller selskabets direktør eller forretningsfører eller i fornødent fald et medlem af bestyrelsen tilsiges efter stk. 4, hvis vedkommende har bopæl eller opholdssted i retskredsen eller en tilstødende retskreds, eller foreningen eller selskabet har hjemting i eller driver erhvervmæssig virksomhed fra en af disse retskredse. Stk. 4, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 418. Hvis den part, der har anmodet om forbuddet eller påbuddet, ikke møder, afvises anmodningen om forbud eller påbud.

Stk. 2. Hvis den part, som anmodningen om forbud eller påbud retter sig imod, ikke er til stede, kan anmodningen om forbud eller påbud imødekommes, hvis den er tilstrækkeligt begrundet i sagsfremstillingen og det i øvrigt fremkomme, og parten er lovlige tilsagt, eller underretning af parten er undladt i medfør af § 417, stk. 3, 3. pkt. Retten kan udsætte mødet, hvis retten finder det ønskeligt, at parten bør være til stede.

Stk. 3. § 365, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse under mødet.

§ 419. Retten kan udsætte sagen, hvis

- 1) et retsforhold, hvis fastsættelse vil få indflydelse på sagens udfald, er under behandling ved en ret eller en administrativ myndighed, eller
- 2) der foreligger andre særlige grunde.

§ 420. Tredjemand kan indtræde som part under behandlingen af anmodningen om forbud eller påbud for så vidt angår spørgsmålet, om forbuddet eller påbuddet vil stride imod den pågældendes ret. Indtrædelsen sker ved en erklæring herom til retten.

Stk. 2. Tredjemand, der har en retlig interesse i udfaldet af en sag, kan indtræde i sagen til støtte for en af parterne. § 252, stk. 2-4, finder tilsvarende anvendelse.

§ 421. Retten træffer afgørelse om betaling af de omkostninger, der er forbundet med afgørelsen om forbud eller påbud. Rettens afgørelse træffes i overensstemmelse med reglerne i kapitel 30. Hvis sag om den rettighed, der påstås krænkede, allerede er anlagt ved en dansk domstol, kan retten henskyde afgørelsen til afgørelsen om sagsomkostninger i den verserende sag.

§ 422. Retten vejleder i fornødent omfang den, der ikke møder med advokat, om dennes retsstilling.

Stk. 2. Retten kan give en person, der opfylder de økonomiske betingelser efter § 325, fri proces, hvis den pågældende har behov for advokatbistand.

Stk. 3. Retten vejleder den, som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, om retsvirkningerne af afgørelsen, herunder at overtrædelse af forbuddet eller påbuddet kan medføre strafansvar, jf. § 430.

§ 423. Hvis retten meddeler forbud eller påbud, kan retten efter anmodning fra den part, der har anmodet om forbuddet eller påbuddet, samtidig træffe afgørelse om at beslaglægge rørligt gods, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet. Hvis retten finder, at spørgsmålet om beslaglæggelse bør behandles særskilt, kan retten henvise spørgsmålet til særskilt behandling ved fogedretten efter reglerne i kapitel 57.

Stk. 2. Det beslaglagte opbevares på partens bekostning af retten eller af den, retten bemyndiger hertil.

Stk. 3. Retten kan betinge beslaglæggelse af, at parten stiller sikkerhed for de i stk. 2 nævnte omkostninger. Beslaglæggelse kan endvidere betinges af, at en i medfør af § 415 fastsat sikkerhed forhøjes.

Stk. 4. Under behandlingen af en anmodning om beslaglæggelse finder § 491, stk. 3, § 494, stk. 2, § 495, stk. 2, § 497 og § 498 tilsvarende anvendelse.

§ 424. Bistand til opretholdelse eller gennemførelse af et meddelt forbud eller påbud ydes af fogedretten efter reglerne i kapitel 57.

§ 425. Hvis sag om den rettighed, der påstås krænkede, ikke allerede er anlagt ved en dansk eller udenlandsk domstol eller indledt ved en voldgiftsret, skal den, der har anmodet om forbud eller påbud, inden to uger efter, at afgørelsen om at meddele forbud eller påbud er endelig, anlægge eller indlede sådan sag. Hvis sagen anlægges ved en dansk domstol, skal sagen anlægges ved den ret, der har behandlet anmodningen om forbud eller påbud i 1. instans eller ved Sø- og Handelsretten efter § 225, stk. 2, § 225, stk. 3, § 226 og § 227 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, når forbud eller påbud er afværget ved sikkerhedsstillelse.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 kan fraviges ved parternes aftale. En sådan aftale kan først indgås, når der er truffet endelig afgørelse om at meddele forbud eller påbud.

§ 426. Et forbud eller påbud gælder, indtil det ophæves efter stk. 2 eller 3 eller bortfalder efter stk. 4.

Stk. 2. Et forbud eller påbud kan ophæves helt eller delvist, hvis

- 1) betingelserne for rettens meddelelse af forbud eller påbud ikke længere er opfyldt,
- 2) den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet, utilbørligt forhæler sagen, eller
- 3) sag efter § 425 ikke anlægges eller indledes rettidigt, hæves eller afvises.

Stk. 3. Et forbud eller påbud i en sag, hvor sagen om den rettighed, der påstås krænkede, skal afgøres ved udenlandsk

domstol eller ved voldgift, kan endvidere ophæves, når afgørelsen i sagen om den rettighed, der påstås krænket, er endelig.

Stk. 4. Et forbud eller påbud i en sag, hvor sagen om den rettighed, der påstås krænket, skal afgøres ved en dansk domstol, bortfalder, hvis forbuddet eller påbuddet ikke forinden er ophævet efter stk. 2, når der er afsagt dom i sagen om den rettighed, der påstås krænket, og anke ikke er iværksat inden ankefristens udløb, eller en rettidigt iværksat anke senere er frafaldet, eller andet er bestemt i dommen.

Stk. 5. Anmodning om ophævelse af et forbud eller påbud indgives skriftligt til den ret, der har behandlet anmodningen om forbud eller påbud i 1. instans.

Stk. 6. Forinden et forbud eller påbud ophæves, skal retten så vidt muligt give den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet, lejlighed til at udtale sig.

§ 427. Byrettens afgørelser om forbud og påbud, herunder en afgørelse om ophævelse af forbud eller påbud eller en selvstændig afgørelse om betaling af de omkostninger, der er forbundet med behandlingen af spørgsmålet, træffes ved kendelse, der kan kæres efter reglerne i kapitel 53. Kære har ikke opsættende virkning for afgørelsen om forbud eller påbud.

Stk. 2. Sø- og Handelsrettens afgørelser om forbud og påbud, herunder en afgørelse om ophævelse af forbud eller påbud eller en selvstændig afgørelse om betaling af de omkostninger, der er forbundet med behandlingen af spørgsmålet, træffes ved kendelse, der kan kæres til Østre Landsret. Kapitel 53 finder tilsvarende anvendelse. Kære har ikke opsættende virkning for afgørelsen om forbud og påbud.

§ 428. Den, som har opnået et forbud eller påbud på grundlag af en rettighed, som viser sig ikke at bestå, skal betale modparten erstatning for tab og godtgørelse for tort. Det samme gælder, når forbuddet eller påbuddet bortfalder eller ophæves på grund af efterfølgende omstændigheder, såfremt det må antages, at rettigheden ikke bestod.

Stk. 2. Sø- og Handelsrettens afgørelser om forbud og påbud, herunder en afgørelse om ophævelse af forbud eller påbud eller en selvstændig afgørelse om betaling af de omkostninger, der er forbundet med behandlingen af spørgsmålet, træffes ved kendelse, der kan kæres til Østre Landsret. Kapitel 53 finder tilsvarende anvendelse. Kære har ikke opsættende virkning for afgørelsen om forbud og påbud.

Stk. 3. Er forbuddet eller påbuddet ulovligt af andre grunde, skal rettighedshaveren betale modparten erstatning for tab og godtgørelse for tort, såfremt rettighedshaveren burde have undladt at begære forbud eller påbud.

Stk. 4. Krav efter stk. 1-3 kan gøres gældende som modkrav under sagen, hvis denne allerede verserer ved en dansk domstol, eller under selvstændigt søgsmål. Selvstændigt søgsmål, der først kan anlægges, når forbuddet eller påbuddet er ophævet eller bortfaldet, jf. § 426, skal anlægges inden 3 måneder efter ophævelsen eller bortfaldet.

Stk. 5. Stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse, når et forbud eller påbud afværges ved sikkerhedsstillelse, jf. § 414, stk. 1.

Stk. 6. Ophæves et forbud eller påbud under kære, kan der ved afgørelsen i kæresagen tillægges modparten erstatning og godtgørelse efter stk. 1-3.

§ 429. Hvis sag om den rettighed, der påstås krænkede, afgøres ved en dansk domstol, træffes der ved afgørelsen bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med beslaglagt rørligt gods, herunder gods, der er beslaglagt af fogedretten i medfør af kapitel 57. En sådan bestemmelse kan også træffes ved ophævelse af et forbud eller påbud i medfør af § 426 eller ved dommen i en i medfør af § 430 anlagt sag. Ved afgørelsen kan det beslaglagte tilbagegives den part, som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, udleveres til en rettighedshaver, eller det kan konfiskeres. Sker der konfiskation, kan det konfiskerede efter anmodning anvendes til dækning af erstatningskrav, der tilkommer den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet.

§ 430. Den, der forsætligt overtræder et forbud eller påbud, kan idømmes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder og i forbindelse hermed dømmes til at betale erstatning. Sag efter 1. pkt. anlægges af den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse over for den, der forsætligt yder den, som et forbud eller påbud retter sig imod, bistand til at overtræde forbuddet eller påbuddet.

Stk. 3. Spørgsmålet om idømmelse af straf eller erstatning kan udsættes, indtil sagen om den rettighed, der påstås krænkede, er afgjort.«

§ 587. ...

Stk. 2. ...

Stk. 3. Fogedrettens ophævelse af en arrest eller et forbud kan ikke hindres fra at træde i virksomhed ved anvendelse af kære.

Stk. 4. Parterne kan under kæresagen fremsætte påstande, der ikke har været fremsat for fogedretten. Det gælder dog ikke ved kære af et i medfør af kapitel 57 nedlagt forbud.

Stk. 5. Under kære af forbud finder § 647, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. ...

8. § 587, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Fogedrettens ophævelse af en arrest kan ikke hindres fra at træde i virksomhed ved anvendelse af kære. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved rettens ophævelse af et forbud eller påbud.«

9. I § 587, stk. 4, 2. pkt., ændres »kapitel 57 nedlagt forbud« til: »kapitel 40 meddelt forbud eller påbud«.

10. § 587, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Under kære af et forbud eller påbud finder § 417, stk. 1, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.«

11. Kapitel 57 affattes således:

»Kapitel 57

Kapitel 57

Forbud

Bistand til opretholdelse af forbud og påbud

§ 641. Fogedretten kan ved forbud pålægge private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold at undlade handlinger, som strider mod rekvirentens ret.

Stk. 2. Fogedretten kan i forbindelse med et forbud pålægge den, som forbuddet retter sig imod (rekvisitus), at foretage

§ 641. Er der meddelt forbud eller påbud efter kapitel 40, yder fogedretten efter anmodning den, der har opnået forbuddet eller påbuddet (rekvirenten), bistand til opretholdelse af forbuddet eller påbuddet, herunder ved at hindre, at forbuddet overtrædes, eller ved at sikre at påbuddet efterkommes, eller ved at tilintetgøre, hvad der er foretaget i strid med forbuddet eller påbuddet.

enkeltstående handlinger for at sikre den ved forbuddet pålagte undladelsespligt.

Stk. 3. Med hensyn til luftfartøjer, fremmede statsskibe og skibsladninger, der tilhører fremmede stater, kan forbud kun anvendes efter reglerne herom i anden lovgivning.

§ 642. Forbud kan nedlægges, såfremt det godtgøres eller sandsynliggøres:

- 1) at de handlinger, der søges forbudt, strider mod rekvirentens ret,
- 2) at rekviritus vil foretage de handlinger, som søges forbudt, og
- 3) at formålet vil forspildes, såfremt rekvirenten henvises til at gøre sin ret gældende ved almindelig rettergang.

§ 643. Forbud kan ikke nedlægges, når det skønnes, at lovens almindelige regler om straf og erstatning og eventuelt en af rekviritus tilbudt sikkerhed yder rekvirenten tilstrækkeligt værn.

Stk. 2. Fogedretten kan nægte at nedlægge forbud, såfremt det vil påføre rekviritus skade eller ulempe, der står i åbenbart misforhold til rekvirentens interesse i forbuddets nedlæggelse.

§ 644. Fogedretten kan bestemme, at rekvirenten som betingelse for forbuddets nedlæggelse skal stille sikkerhed for den skade og ulempe, som kan påføres rekviritus ved forbuddet.

Stk. 2. Fogedretten bestemmer sikkerhedens art og størrelse.

Stk. 3. Har fogedretten stillet krav om sikkerhed, nedlægges forbuddet først, når den forlangte sikkerhed er stillet. Fogedretten giver parterne meddelelse om tidspunktet for forbuddets nedlæggelse, såfremt dette tidspunkt ikke allerede er meddelt i et retsmøde, jf. § 162.

§ 645. Fogedretten yder efter anmodning rekvirenten bistand til forbuddets opretholdelse, herunder ved at hindre, at et forbud overtrædes, og ved at tilintetgøre, hvad der er foretaget i strid med forbuddet.

Stk. 2. Fogedretten kan beslaglægge rørligt gods, såfremt det anvendes eller har været anvendt ved overtrædelse af for-

Stk. 2. Fogedretten kan beslaglægge rørligt gods, såfremt det anvendes eller har været anvendt ved overtrædelse af forbuddet eller påbuddet, eller såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til sådant formål.

Stk. 3. Det beslaglagte opbevares på rekvirentens bekostning af fogedretten eller af den, fogedretten bemyndiger her til.

Stk. 4. Fogedretten kan betinge beslaglæggelse af, at rekvirenten stiller sikkerhed for de i stk. 3 nævnte omkostninger. Beslaglæggelse kan endvidere betinges af, at en sikkerhed, som retten har fastsat i medfør af § 415, forhøjes.

Stk. 5. Foretager fogedretten beslaglæggelse, skal fogedretten underrette den ret, som har meddelt forbuddet eller påbuddet, om afgørelsen.

§ 642. Anmodning om bistand eller beslaglæggelse efter § 641 indgives til fogedretten i den retskreds, hvor der efter § 487 er værneting, eller til fogedretten ved den byret, der har meddelt forbuddet eller påbuddet. Anmodningen skal vedlægges udskrift af kendelsen om forbud eller påbud.

Stk. 2. Med hensyn til sagens behandling finder § 248, § 344, § 348, § 349, § 360, stk. 3, § 491, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, § 492, stk. 1, § 493, stk. 1 og 2, § 494, stk. 1, 2 og 4, § 495, stk. 1, 1. pkt., stk. 2 og 3, §§ 497-500, § 502, stk. 1, nr. 2 og 3, og § 506 tilsvarende anvendelse. Under behandlingen af en anmodning om bistand til sikring af opretholdelsen af et påbud finder endvidere reglerne i kapitel 48 tilsvarende anvendelse.

§ 643. Fogedretten træffer afgørelse om betaling af de omkostninger, der har været forbundet med fogedrettens behandling af sagen. Reglerne i kapitel 30 finder tilsvarende anvendelse. Hvis sag om den rettighed, der påstås krænkede, allerede er anlagt ved en dansk domstol, kan fogedretten henskyde afgørelsen til afgørelsen om sagsomkostninger i den verserende sag.

§ 644. Fogedrettens afgørelser, der træffes ved kendelse, kan kæres efter reglerne i kapitel 53. Kære har ikke opsættende virkning.«

buddet, eller såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til sådant formål.

Stk. 3. Det beslaglagte opbevares på rekvirentens bekostning af fogedretten eller af den, fogedretten bemyndiger hertil.

Stk. 4. Fogedretten kan betinge beslaglæggelse af, at rekvirenten stiller sikkerhed for de i stk. 3 nævnte omkostninger. Beslaglæggelse kan endvidere betinges af, at en i medfør af § 644 fastsat sikkerhed forhøjes.

§ 646. Anmodning om forbud indgives til fogedretten i den retskreds, hvor rekviritus har hjemting, jf. §§ 235-240. Har rekviritus ikke hjemting her i landet, eller vedrører anmodningen alene bistand eller beslaglæggelse efter § 645, finder § 487 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Med hensyn til sagens behandling finder § 248, § 344, § 348, § 349, § 352, § 491, stk. 1, 1. pkt., § 492, stk. 1, § 493, stk. 1 og 2, § 494, stk. 1 og 4, § 495, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, § 499, § 500, § 502, stk. 1, nr. 2 og 3, og § 506 tilsvarende anvendelse. Under behandlingen af en anmodning om bistand eller beslaglæggelse efter § 645 finder tillige § 491, stk. 3, § 494, stk. 2, § 495, stk. 2, § 497 og § 498 tilsvarende anvendelse.

§ 647. Fogedretten kan afskære en bevisførelse, som findes uforenelig med hensynet til forretningens fremme.

Stk. 2. Tilbagekalder rekvirenten sin anmodning, eller gennemføres forbud ikke, eller ophæves et nedlagt forbud under fogedsagen, træffes efter anmodning bestemmelse om sagsomkostninger. Bestemmelserne i kapitel 30 finder tilsvarende anvendelse.

§ 648. De regler, som i §§ 634-639 er fastsat om arrest, finder tilsvarende anvendelse. Fristen i § 634, stk. 1, for anlæggelse af retssag er dog 2 uger.

Stk. 2. Fogedretten vejleder rekviritus om retsvirkningerne af forbuddet, herunder at overtrædelse af forbuddet kan medføre strafansvar efter § 651, stk. 1.

§ 649. Ved dommen i forbudssagen eller ved dommen i en i medfør af § 651 anlagt sag træffes bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med beslaglagt rørligt gods. En sådan bestemmelse kan også træffes ved ophævelse af et forbud i medfør af § 648, jf. § 638. Ved afgørelsen kan det beslaglagte tilbagegives rekviritus, eller det kan konfiskeres. Sker der konfiskation, kan det konfiskerede efter anmodning anvendes til dækning af rekvirentens erstatningskrav.

§ 650. Fogedrettens afgørelser, der træffes ved kendelse, kan kæres efter reglerne i kapitel 53. Kære har ikke opsættende virkning.

§ 651. Den, der forsætligt overtræder et fagedforbud, kan under en af rekvirenten anlagt sag idømmes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder og i forbindelse hermed dømmes til at betale erstatning.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse over for den, der forsætligt yder rekvisitus bistand til at overtræde et fogedforbud.

Stk. 3. Spørgsmålet om idømmelse af straf eller erstatning kan udsættes, indtil forbudssagen er afgjort.

§ 652. Reglerne om arrest anvendes, såfremt der fremsættes anmodning om forbud mod en fordrings udbetaling, et skibs afsejling eller en genstands flytning eller anden rådighedsudøvelse over genstanden, og formålet hermed er at opnå sikkerhed for fyldestgørelse af et pengekrav.

§ 12. Afgiftsfri er sager om:

- 1-8) ...
- 9) stadfæstelse af arrest og forbud, for så vidt der er anlagt hovedsag.

Stk. 2. ...

Afsnit II

Afgifter for foged- og auktionsforretninger

Kapitel 3

Fogedforretninger

§ 17. For følgende forretninger svares en grundafgift på 300 kr.:

- 1-2) ...
- 3) forretninger vedrørende nedlæggelse af forbud,

4) ...

Stk. 2. ...

§ 17 a. ...

Stk. 2. Begærer en rekvirent samtidig en af de i stk. 1 nævnte retshandlinger foretaget hos samme skyldner for flere krav, betales kun én tillægsafgift. For udlæg efter § 42 i kreditaftaleloven, der begæres foretaget straks i tilslutning til en tilbagesøgelsesforretning, for hvilken der skal betales tillægsafgift, betales ikke tillægsafgift. For forretninger vedrørende nedlæggelse af forbud og forretninger vedrørende bevissik-

§ 2

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 8. september 2006, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 487 af 12. juni 2009 og § 3 i lov nr. 1266 af 16. december 2009 og senest ved § 3 i lov nr. 325 af 11. april 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, stk. 1, nr. 9, udgår »og forbud«.

2. *Overskriften* til afsnit II affattes således:

»Afsnit II

Afgifter for midlertidige afgørelser om forbud og påbud, foged- og auktionsforretninger «

3. *Overskriften* til kapitel 3 affattes således:

»Kapitel 3

Midlertidige afgørelser om forbud eller påbud og fogedforretninger«

4. I § 17, stk. 1, nr. 3, og § 17 a, stk. 2, 3. pkt., ændres »nedlæggelse« til: »meddelelse«.

5. I § 17, stk. 1, nr. 3, og § 17 a, stk. 2, 3. pkt., indsættes efter »forbud«: »eller påbud«.

6. I § 17 a, stk. 4, indsættes efter »Afgiftspligten bortfalder, hvis«: »retsafdelingen eller«.

ringsundersøgelse, der begæres og foretages samtidig, betales kun én tillægsafgift.

Stk. 3. ...

Stk. 4. Afgiftspligten bortfalder, hvis fogedretten afviser at foretage forretningen uden for rettens kontor eller at lade skyldneren fremstille ved politiet.

§ 18. For de i §§ 16 og 17 omhandlede forretninger indtræder afgiftspligten, når der første gang over for fogedretten fremsættes begæring vedrørende kravet. Afgiftspligten efter § 17 a indtræder, når der første gang over for fogedretten fremsættes begæring om retshandlingens foretagelse.

Stk. 2.

§ 19. For andre forretninger end udlæg på grundlag af udpantningsret svares ny afgift, når rekvirenten mere end 3 måneder efter, at afgiftspligt er indtrådt, fremsætter ny begæring vedrørende kravet over for samme fogedret eller fogedretten i en anden retskreds. Opkrævning af afgiften undlades, hvis overskridelsen af 3 måneders fristen hverken skyldes rekvirentens eller rekviriti forhold.

§ 43. Forbud i henhold til EF-designforordningen nedlægges af fogedretten.

Stk. 2. Forbud i henhold til EF-designforordningen, der skal have virkning på enhver medlemsstats område, nedlægges af Sø- og Handelsretten.

Stk. 3. Forbud, der både vedrører et EF-design og andre design beskyttet i medfør af denne lov, nedlægges af Sø- og Handelsretten, hvis forbudet vedrørende EF-designet skal have virkning på enhver medlemsstats område.

Stk. 4. Bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 57 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Sø- og Handelsrettens afgørelser efter stk. 2 og 3 kan kæres til Østre Landsret.

7. I § 18, stk. 1, 1. pkt., og § 18, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »når der første gang over for«: »retsafdelingen eller«.

8. I § 19, 1. pkt., ændres »fogedret eller fogedretten« til: »retsafdeling eller fogedret eller retsafdelingen eller fogedretten«.

Erhvervs- og Vækstministeriet

§ 3

I designloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 102 af 24. januar 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 43, stk. 1, affattes således:

»Midlertidige afgørelser om forbud eller påbud i henhold til EF-designforordningen meddeles af byretten eller Sø- og Handelsretten, jf. retsplejelovens kapitel 40.«

2. I § 43, stk. 2 og 3, ændres »Forbud« til: »Midlertidige afgørelser om forbud eller påbud«, og »nedlægges« ændres til: »meddeles«.

3. I § 43, stk. 3, ændres »forbudet« til: »den midlertidige afgørelse«.

4. I § 43, stk. 4, indsættes efter »kapitel«: »40 og«.

5. I § 43, stk. 5, ændres »stk. 2 og 3« til: »stk. 1-3«.

§ 4

§ 43 b. Forbud i henhold til EF-varemærkeforordningens art. 99, stk. 1, nedlægges af fogedretten.

Stk. 2. Bestemmelserne i retsplejelovens kap. 57 finder tilsvarende anvendelse.

§ 43 c. Forbud, der skal have virkning på enhver medlemsstats område, jf. EF-varemærkeforordningens art. 99, stk. 2, nedlægges af SØ- og Handelsretten.

Stk. 2. SØ- og Handelsrettens afgørelser i medfør af stk. 1 kan kæres til Østre Landsret.

Stk. 3. Bestemmelserne i retsplejelovens kap. 57 finder i øvrigt tilsvarende anvendelse. Fogedretten yder efter anmodning SØ- og Handelsretten bistand til varetagelsen af de opgaver, der er nævnt i retsplejelovens § 645.

§ 43 d. Forbud, der både vedrører et nationalt varemærke og et EF-varemærke, nedlægges af SØ- og Handelsretten, hvis forbuddet vedrørende EF-varemærket skal have virkning på enhver medlemsstats område, jf. EF-varemærkeforordningens art. 99, stk. 2. § 43 c, stk. 2-3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 29. Forbrugerombudsmanden kan, når der er øjensynlig fare for, at formålet med et forbud som nævnt i § 20, stk. 1, vil forspildes, hvis rettens afgørelse skal afventes, nedlægge foreløbigt forbud. Sag til stadfæstelse af forbuddet skal anlægges senest næste hverdag. Reglerne i retsplejelovens § 642, nr. 2, § 643, § 645, stk. 1-3, og § 651 finder tilsvarende anvendelse, og reglerne i §§ 636 og 638 og § 648, stk. 2, finder anvendelse med de fornødne lempelser.

Stk. 2. ...

§ 3. ...

Stk. 2. Såfremt det godtgøres eller sandsynliggøres, at den erhvervsdrivende vil fortsætte den handling, der søges forbudt, og at formålet vil forspildes, hvis den udenlandske myndighed eller organisation henvises til at gøre sin ret gældende ved almindelig rettergang, kan fogedretten nedlægge forbud i henhold til reglerne i retsplejelovens kapitel 57.

I varemærkeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 109 af 24. januar 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 43 b, stk. 1, § 43 c, stk. 1, og § 43 d ændres »Forbud« til: »Midlertidige afgørelser om forbud eller påbud«, og »nedlægges« ændres til: »meddeles«.

2. I § 43 b, stk. 1, ændres »fogedretten« til: »byretten eller SØ- og Handelsretten«.

3. I § 43 b, stk. 2, og § 43 c, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »kap.«: »40 og«.

4. I § 43 c, stk. 3, 2. pkt., ændres »§ 645« til: »§ 641«.

5. I § 43 d ændres »forbuddet« til: »den midlertidige afgørelse«.

§ 5

I markedsføringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 20. januar 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 29, stk. 1, 3. pkt., ændres »§ 642, nr. 2, § 643, § 645, stk. 1-3, og § 651« til: »§ 413, nr. 2, § 414, § 430 og § 641, stk. 1-3 og 5,«, og »§ 648, stk. 2« ændres til: »§ 422, stk. 3«.

§ 6

I lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, jf. lov nr. 1257 af 20. december 2000, foretages følgende ændring:

1. I § 3, stk. 2, ændres »fogedretten« til: »byretten eller SØ- og Handelsretten«, »nedlægge forbud« ændres til: »meddele forbud eller påbud«, og »57« ændres til: »40«.

*Ikrafttræden m.v.***§ 7**

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Stk. 2. Loven finder anvendelse i forhold til anmodninger om forbud og påbud, der indgives til retten efter lovens ikrafttræden.

§ 8

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. §§ 3, 4 og 6 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.